

Strategia de dezvoltare
locală a comunei
SÎNMARTIN

www.zmo.ro

**Strategia de dezvoltare
locală a comunei
SÎNMARTIN**

cuprins
suirns

Cuprins

CAPITOLUL I - ANALIZA DIAGNOSTIC	7
I.1. CONTEXT.....	8
I.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE.....	9
I.2.1. <i>Cadrul general</i>	9
I.2.2. <i>Demografie</i>	12
I.2.3. <i>Terenuri și locuințe</i>	16
I.2.4. <i>Infrastructură și echiparea teritoriului</i>	18
I.2.5. <i>Servicii publice</i>	20
I.2.6. <i>Dezvoltare economică</i>	26
I.2.7. <i>Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare</i>	38
I.3. ANALIZA PEST	41
CAPITOLUL II - STRATEGIA DE DEZVOLTARE	45
II.1. VIZIUNE. MISIUNE. OBIECTIVE	Error! Bookmark not defined.
II.2. POLITICI ȘI PROGRAME SECTORIALE	49
CAPITOLUL III - ORADEA - SÎNMARTIN	92
III.1. DOMENII DE INTERES COMUN	93
III.1.1. <i>Turism</i>	93
III.1.2. <i>Sănătate</i>	95
III.1.3. <i>Educație</i>	96
III.1.4. <i>Atragerea de fonduri nerambursabile</i>	96
III.2 MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ.....	97

CAPITOLUL I

CAPITOLUL I - Analiza diagnostic

I.1. CONTEXT

Zona Metropolitană Oradea a fost creată prin asocierea municipiului Oradea cu unitățile teritorial-administrative localizate în aria de proximitate, respectiv comunele Biharia, Borș, Cetariu, Nojorid, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sîntandrei. Astfel, cele 9 localități fondatoare care se situează la granița de vest a României au înființat, prin hotărârea adunării generale a asociațiilor din data de 9 mai 2005, prima asociație de dezvoltare intercomunitară cu personalitate juridică din România, în format de arie metropolitană.

La data de 31 iulie 2007, comuna Girișu de Criș a aderat la asociație, determinând creșterea numărului de asociați la 10 (zece) unități administrativ-teritoriale. Ulterior, comuna Toboliu s-a desprins de Girișu de Criș, devenind o unitate administrativ-teritorială separată, fiind și ea parte a asociației.

Începând din 2 iunie 2010, Zona Metropolitană Oradea (ZMO) numără 12 membri, Adunarea Generală a Asociațiilor (AGA) aprobând cu unanimitate de voturi lărgirea asociației prin includerea comunei Ineu ca membru cu drepturi depline.

Scopul asocierii, așa cum a fost stabilit acesta în documentele de constituire, este de a stimula și sprijini creșterea prosperității teritoriului zonei, respectiv ridicarea bunăstării cetățenilor acesteia, direcția de orientare fiind creșterea continuă a calității vieții.

Obiectivul general marchează conceptul de dezvoltare durabilă a teritoriului metropolitan, în contextul formării în perspectivă a unui spațiu urbanistic comun, urmărind implementarea tuturor principiilor necesare asigurării unei bine încheigate coeziuni teritoriale.

Obiectivele specifice stabilite țin de alinierea Zonei Metropolitane Oradea la standardele economice și sociale euro-atlantice, în consens cu cele naționale, de instaurare în teritoriul metropolitan a unui climat de piață aliniat procedurilor competiționale internaționale și, nu în ultimul rând, de creștere a coeziunii economice și sociale la nivelul zonei.

Între principalele direcții de activitate a asociației regăsim elemente legate de promovarea unei strategii coerente de dezvoltare durabilă, de aplicare a unor politici publice care să permită o creștere continuă de valoare adăugată, de atragere, facilitare și sprijinire a investițiilor directe, de elaborare a unor proiecte cu impact major pentru sustenabilitatea zonei, la care se adaugă o serie de considerente care fac trimitere către viabilizarea unei poziții de pol centru transfrontalier major.

Obiectivul general al **Strategiei de dezvoltare locală a comunei Sînmartin actualizată pentru perioada 2016 - 2020** îl reprezintă creșterea standardului de viață prin valorificarea resurselor existente și promovarea potențialului unității teritorial-administrative.

Pentru a duce la îndeplinire acest obiectiv trebuie realizată o analiză completă și realistă a situației existente în cadrul comunei Sînmartin, corelată cu situația din cadrul Zonei Metropolitane Oradea, a județului Bihor, din Regiunea de Dezvoltare Nord-Vest și de la nivel național, identificând problemele existente, măsurile care trebuie adoptate și conturarea profilului strategic.

I.2. ANALIZA SITUAȚIEI EXISTENTE

I.2.1. Cadrul general

Scurt istoric

Dovezi privind prezența unor comunități pe teritoriul comunei Sînmartin, există încă din perioada neoliticului. Având locuințe săpate în pământ, unelte șlefuite confecționate din piatră și os, vase de lut ars vopsite și gravate, oamenii s-au așezat aici datorită condițiilor prielnice, dar și a apelor calde a căror descoperire se pare să fi coincis cu stabilirea primelor așezări omenești.

După transformarea Daciei în provincie imperială, urmele vieții devin și mai numeroase, constituindu-se în dovada unei prezențe masive în regiune. Astfel, în vecinătatea satului Haieu au fost descoperite, izolat, mai multe monede romane (în anul 1874 un dinar imperial, iar în anul 1893 alte trei monede). În împrejurimi s-au găsit și alte obiecte de factură romană, precum o tortiță de bronz de la o ceașcă romană, o conductă de ceramică bine arsă și alte unelte și vase.

Din cercetarea atentă a acestor urme arheologice, parte integrantă a izvoarelor istorice, rezultă că pe aceste teritorii au trăit mai multe așezări omenești din perioade diferite: oameni din neolitic, oameni din epoca bronzului, Hallstatul timpuriu, daci liberi preromani, romani, ostrogoți și seminții slave.

Existența unei comunități în zona Sînmartinului este atestată documentar la începutul mileniului doi, apele termale de pe lângă cetatea Oradiei fiind menționate într-o diplomă a Vaticanului din anii 1214 - 1215. Numele Sînmartinului apare în scrieri la sfârșitul secolului al XIII-lea și este legat tot de utilizarea apei termale, căreia localnicii i-au găsit întrebuintări încă din cele mai vechi timpuri. Astfel, în anul 1228 este menționată existența unei mori care se alimenta din râul Peta. Instalația funcționa tot timpul anului datorită apei calde, care nu îngheța iarna.

Două secole mai târziu, o cronică evidențiază că numele Sînmartinului a fost împrumutat și pentru zona izvoarelor termale, Băile Felix fiind cunoscute mai multă vreme drept Băile Sînmartin.

Pe atunci băile erau în administrarea ordinului călugăresc Premonstratens din Sînmartin. Prima construcție destinată tratamentului cu apă termală este ridicată în anul 1711. Clădirea s-a situat exact deasupra izvorului numit baia lui Felix. De aici provine și actualul nume al stațiunii, iar apa din izvorul lui Felix se utilizează și în zilele noastre pentru cură internă.

O interesantă mențiune documentară care ne furnizează date referitoare la așezarea satului Haieu, împrejurimile acestuia și numărul de case, este schița localității întocmită în anul 1773. De fapt, în acel an s-au întocmit schițele mai multor localități din Bihor, cu dublu scop: pentru a servi la aplicarea reglementării urbariale în anul 1769 (care în Bihor s-a pus în aplicare numai în anul 1772) și pentru a se putea face alinierea satelor și concentrarea lor pe arii cât mai restrânse.

Alt sat care a avut tangență cu băile a fost Sînmartinul, menționat anterior în legătura cu abația de Haievio și ca reședință a Băilor Felix. Nu se știe precis din ce cauză, această localitate a fost distrusă în întregime în anul 1566. Repopularea s-a făcut târziu, deoarece teritoriul satului devenise administrarea Ordinului Premonstratensilor, care abia în anul 1767 au înființat la pusta din Sînmartin pomat, măcelărie și cărciuma. Szenky Stefan colonizează, mai apoi, șvabii și fondează satul. Satul s-a dezvoltat foarte încet deși apar unele clădiri pentru oficialități.

Așezare geografică

Comuna Sînmartin este situată în Regiunea de Dezvoltare Nord - Vest, în partea central - vestică a județului Bihor și este asociată în Zona Metropolitană Oradea, situându-se în partea de sud a acesteia. Comuna se învecinează la nord cu municipiul Oradea, la est cu comuna Oșorhei, la sud cu comuna Hidișelu de Sud, iar la vest cu comuna Nojorid.

Comuna Sînmartin se află la o distanță de 6 km de municipiul Oradea, reședința județului Bihor și de 21 de km de granița României cu Ungaria (Punctul Vamal Borș).

Organizare administrativă

Comuna Sînmartin are în componența sa mai multe sate, grupate în mare parte în zona de nord a localității. Majoritatea satelor componente s-au

dezvoltat sub forma unor cartiere, fiind practic alipite unele de altele. Din punct de vedere demografic, satul Sînmartin - reședința comunei - deține ponderea cea mai ridicată de la nivel local. Alte sate componente ale comunei Sînmartin sunt: Rontău, Cihei, Haieu, Băile 1 Mai, Băile Felix, Cordău, Betfia.

Accesibilitate

Accesul în comuna Sînmartin se realizează prin intermediul drumului european E79 (Timișoara - Arad - Oradea - Satu Mare). De asemenea, prin DN76, care leagă municipiul Oradea de municipiul Deva. În Oradea, E79 se intersectează cu E 60 (București - Brașov - Sibiu - Cluj-Napoca - Borș) și E 671. Accesul la satele componente ale comunei Sînmartin se realizează prin rute secundare:

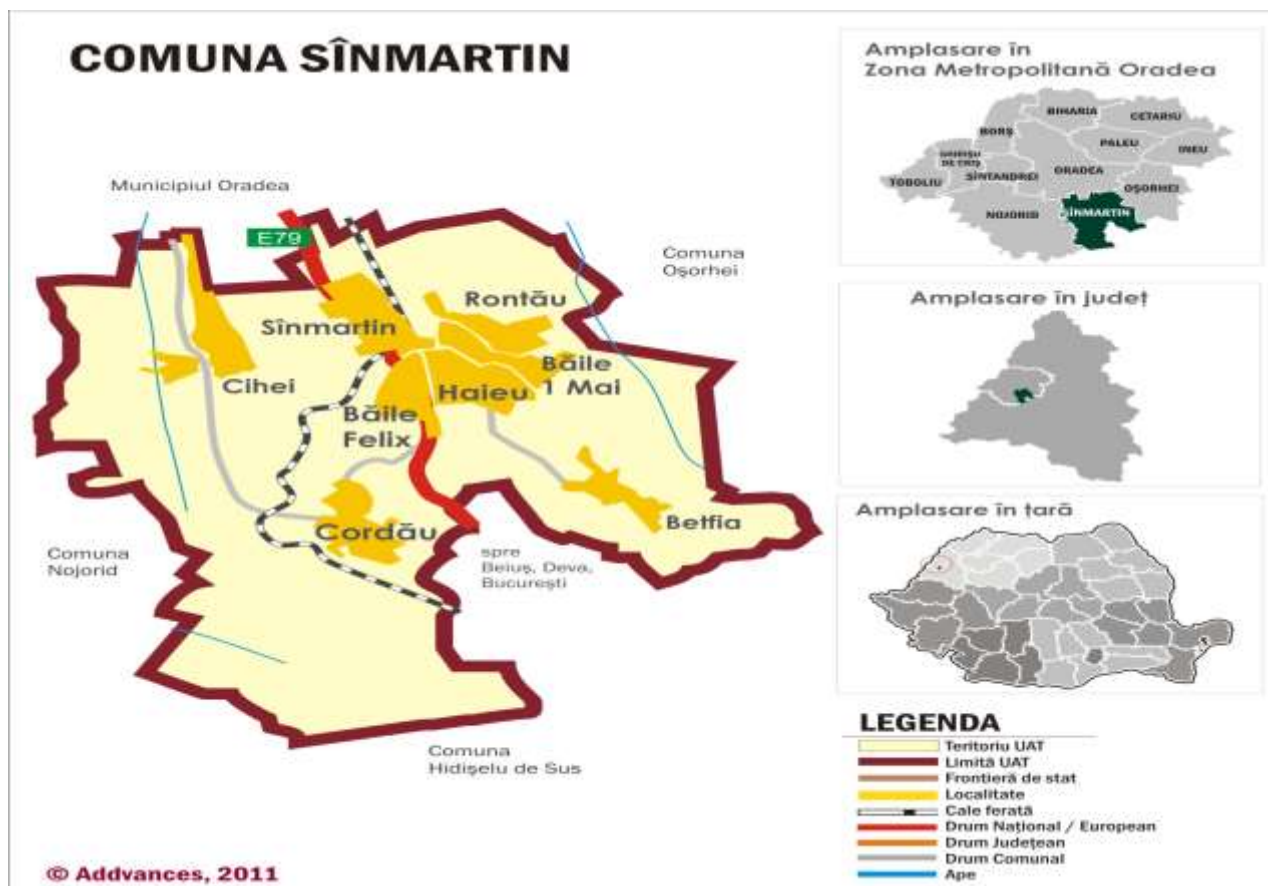
- DC 59 Sînmartin - Haieu - Betfia
- DC 80 Băile 1 Mai - Băile Felix
- DC 63 Sînmartin - Cihei
- DC 64 Sînmartin - Cordău

În comuna Sînmartin există trei stații CFR: Rontău (haltă), Băile Felix (haltă de călători) și Cordău (haltă de călători). Prin aceste localități trece calea ferată simplă neelectrificată 314, care face conexiunea comunei Sînmartin cu municipiul Oradea, comuna Holod, orașul Beiuș și orașul Vascău.

Distanța dintre comuna Sînmartin și Aeroportul Internațional Oradea este de aproximativ 11 km.

Suprafață

Suprafața totală a comunei Sînmartin este de 61,69 km² conform datelor de la primăriei comunei, reprezentând 8,3% din suprafața totală a Zonei Metropolitane Oradea.

Relief

Comuna Sînmartin este situată în nord vestul Câmpiei Montane a Miersigului - parte integrantă a Câmpiei Crișului - la zona de contact cu extremitatea vestică a dealurilor ce coboară din Munții Pădurea Craiului.

Câmpia Miersig face parte dintre câmpiile mai înalte ale Câmpiei de Vest, alături de Carei, Ierului, Miersig, Cermei, Aradului, Vingăi și Gătaiei.

Câmpia înaltă s-a format în urma unui proces de acumulare și de eroziune, la nivelul teraselor, datorită apropierii zonei de subsidență a Crișurilor. Deși dispusă în trepte, suprafața reliefului constituie, în ansamblu, un plan ușor înclinat, de la 200 m, cât are în vecinătatea dealurilor, până la 110 m spre Câmpia joasă.

Geologie

La alcătuirea geologică a acestui teritoriu iau parte formațiuni cuaternale, terțiale și mezozoice care stau pe un fundament cristalin. Formațiunile mezozoice care formează un pachet unitar și cu un conținut de grosime mare (circa 3500 metri) sunt, în general, depozite calcaroase, puternic carstificate în zona Munților Pădurea Craiului. După datele existente, formațiunile cele mai vechi care acoperă fundamentul cristalin aparțin Mezozoicului. Ele au aspectul unor benzi dirijate Vest-Sud-Vest Est-Nord-Est, reprezentând arii depresionare ale cristalinului colmatate cu depozite mezozoice. Peste acestea s-au suprapus depozitele paleogene și neogene, care se întâlnesc în întreaga depresiune Panonică.

Flora și fauna

Pădurea de foioase aflată pe teritoriul comunei Sînmartin este alcătuită din diferite specii precum stejarul, gorunul, stejarul pedunculat, garnița, frasinul, carpenul. Stratul arbustiv este destul de bine reprezentat de specii cum ar fi: păducelul, sângerul, cornul, alunul, lemnul câinesc și altele. Stratul ierbaceu este reprezentat prin: coada cocoșului, laptele cucului, stânișoara și multe altele.

În zona pajiștilor predomină plante din familia gramineelor și leguminoaselor, tipice fiind grupările cu pășuri stepice. Flora spontană ce se dezvoltă pe acest

platou include margarete albe, cicoare albastră, lumânărele galbene, maci roșii și brândușe de toamna.

Pe lacul artificial termal din stațiunea Băile Felix au fost aclimatizate diferite specii de lotus din țări exotice, având culori diferite: *Nelumniciifera* (original din India și Pakistan), *Nymphaea zanzibarena* (Africa), *Aeibornia crasepis* (Asia și Africa). Tot în acest loc au fost aduse exemplare *Nymphaea lotus termalis* de la Băile 1 Mai. Cercetările științifice făcute asupra acestei plante pe care localnicii o numesc floare de tău, floare de lotus, nufăr, au dus la concluzia că este un relict din flora terțială, care a supraviețuit glaciațiunii din era quaternală și s-a păstrat tocmai datorită menținerii condițiilor necesare ciclului vital, prin apa termală. Iubitoare de apă termală de cel puțin de 20°C, dar nu mai mult de 41°C și de nămol sapropelic și de turbă, ea trăiește numai pe o mică porțiune a Pârâului Peța și a lacului termal, între "Ochiul Țiganului" și Moara din Rontău.

Fauna existentă în comuna Sînmartin nu este prea bogată și variată, fiind caracteristică faunei de câmpie. Mamiferele întâlnite sunt rozătoarele: hârciog, popândău, bizam, iepure. Dintre păsările existente se întâlnesc: prepelița, fazanul, pitpalacul, graurul, ciocârlia, lăstunul.

Clima

Din punct de vedere climatic, comuna Sînmartin este caracterizată prin climă continental moderată, fiind situată la limita dintre două subprovincii climatice: clima de stepă și clima de dealuri. Media anuală a temperaturii aerului este de 10 - 11°C. Comuna Sînmartin este situată într-o zonă care primește influența maselor de aer provenite din mai multe părți. Astfel, în perioada de iarnă se resimt influențele maselor de aer arctic, iar în timpul verii se simte adesea prezența maselor de aer tropical.

Resurse naturale

Fondul funciar din comuna Sînmartin totalizează 61,75 km², din care terenurile agricole ocupă o pondere de aproximativ 46,7%. Semnificative sunt și terenurile împădurite, circa 32,7% din fondul funciar existent reprezentând fond forestier.

O importantă resursă naturală de la nivel local o reprezintă apele termale. Acestea au efecte benefice pentru afecțiuni precum: afecțiuni reumatismale inflamatorii, afecțiuni reumatismale degenerative, afecțiuni reumatismale abarticulare, afecțiuni post-traumatice, afecțiuni neurologice periferice, afecțiuni neurologice centrale, afecțiuni ginecologice și afecțiuni asociate.

Pe teritoriul comunei Sînmartin există două situri comunitare Natura 2000: ROSCI0008 Betfia (care se întinde pe Hidișelu de Sus, Oșorhei, Sînmartin) și ROSCI0098 Lacul Pețea (care se întinde în municipiul Oradea și comuna Sînmartin).

Situl comunitar Betfia este recunoscut pentru habitatul de Pajiști panonice pe loess. Avenul Betfia este un habitat ideal pentru anumite specii de liliaci (Liliac mare cu potcoavă, Liliacul cu urechi mari), dar și pentru numeroase specii de amfibieni și reptile de interes național. "Craterul de la Betfia" are o adâncime de 86 metri, în trepte. Verticala puțului de la suprafață măsoară 54 de metri, fapt care face din obiectivul turistic o temerară provocare pentru cei pasionați de alpinism.

În rândul atracțiilor turistice intră și Rezervația naturală "Pârâul Pețea" din Băile 1 Mai. Aici apa termală menține în viață de mii de ani cea mai reprezentativă specie a florei locale: nufărul termal. Pârâul Pețea izvorăște din locul numit "Ochiul țiganului" și colectează apa din mai multe izvoare termale. Pe cel mai bogat dintre acestea s-a format Lacul Pețea cu o suprafață de 4.100 metri pătrați. Având o temperatură de 25-30°C, apele sale sunt un mediu optim pentru *Nymphaea Lotus Thermalis*.

Resurse antropice

În comuna Sînmartin există mai multe monumente incluse în lista monumentelor istorice 2010 realizată de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice: Cazinoul din Băile 1 Mai (datează de la începutul secolului XX), Biserica de lemn "Sf. Arhangheli" (1785), Ștrandul "Apollo" (1896), Biserica ortodoxă "Nașterea Maicii Domnului" (secolul XIV, modificată în 1857) și Castelul din satul Sînmartin (secolul XVIII).

Conform Institutului Național de Statistică, la nivelul comunei Sînmartin funcționau în 2014 un număr de 67 structuri de primire turistică, cu funcțiuni de cazare turistică. Capacitatea de cazare în cadrul acestor unități era de 5.397 locuri.

Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix este specializat în recuperarea deficitelor funcționale apărute în cazul unor afecțiuni diverse: stări posttraumatice, afecțiuni neurologice, amputații, afecțiuni musculo-scheletice, obezitatea și afecțiuni metabolice, afecțiuni legate de vârstă, deficite funcționale de cauză nervos-centrală, perinatală sau postnatală (paralizii cerebrale, traumatisme cranio-cerebrale, meningo-encefalite etc), deficite funcționale de neuron motor periferic, deficite funcționale de tip ortopedic, suferințe reumatismale, boli neuromusculare, alte cauze generatoare de deficite funcționale ale aparatului locomotor.

I.2.2. Demografie

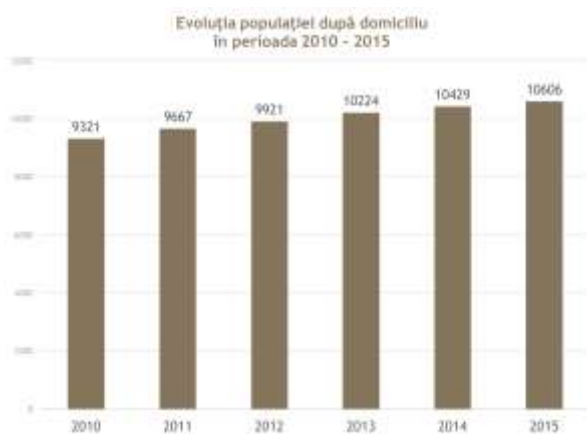
Evoluția populației

Conform Institutului Național de Statistică (INS), la 1 iulie 2015, populația după domiciliu a comunei Sînmartin era de 10.606 persoane, cu 1,7% mai mult decât în anul anterior. După municipiul Oradea, comuna Sînmartin este localitatea cea mai populată din Zona Metropolitană Oradea, ocupând o pondere de 3,9% din volumul demografic al ZMO și 20,4% din populația existentă în mediul rural al zonei.

În perioada 2010 - 2015, comuna Sînmartin a înregistrat cea mai ridicată rată medie anuală de creștere din Zona Metropolitană Oradea (+2,6%). Prin comparație, la nivel zonal, rata medie anuală de creștere a fost în medie de 0,2%.

Distribuția pe sexe a populației din comuna Sînmartin - la 1 iulie 2014, era foarte echilibrată, 50,1% din locuitori fiind de sex masculin și 49,9% de sex feminin.

Densitatea populației în comuna Sînmartin la 1 iulie 2015, era de 171,8 locuitori/km², de aproximativ 2 ori mai mică decât densitatea populației din Zona Metropolitană Oradea. Față de densitatea din cele 11 localități rurale ale ZMO, numărul de locuitori/km² în Sînmartin este cu 108% mai mare.

Potrivit datelor statistice din Recensământul Populației și Locuințelor din anul 2011, populația din comuna Sînmartin este în majoritate de etnie română. Astfel, 80,2% dintre locuitori s-au declarat de etnie română, 3,7% de etnie maghiară, 7,2% de etnie rromă, 0,1% de etnie germană, 0,1% de etnie slovacă și 0,2% alte etnii. Ponderea populației de etnia română este mai mare decât cea de la nivel metropolitan, unde doar 65,9% din locuitori s-au declarat în anul 2011, de etnie română.

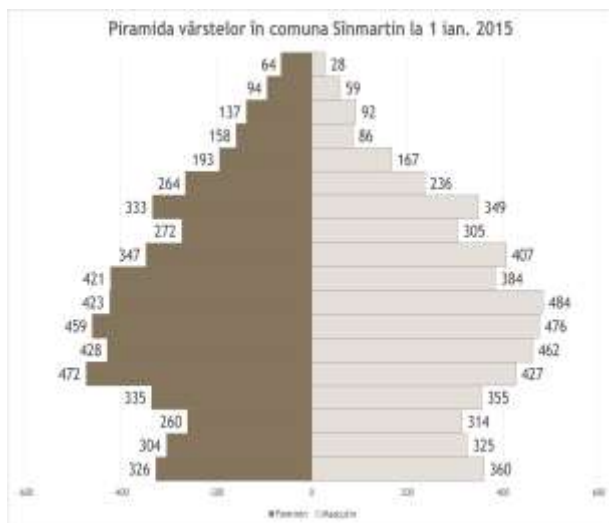
Comuna Sînmartin este una din localitățile Zonei Metropolitane Oradea în care populația este majoritar ortodoxă (69,1%). Există, însă, și alte confesiuni religioase reprezentate în rândul populației, precum: romano-catolici - 2,3%, greco-catolici - 1,5%, reformați - 1,8%, bapțiști - 4,4%, penticostali - 11,1% și alte religii.

Comuna Sînmartin este una din localitățile componente ale Zonei Metropolitane Oradea cu o pondere ridicată a tinerilor în totalul populației stabile. Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2014, 19,5% din populație avea vârsta cuprinsă între 0-14 ani, 70,5% aveau vârsta între 15-65 ani și 10% peste 65 ani. Prin comparație, în Zona Metropolitană Oradea procentul tinerilor este de doar 13,7%, în Bihor de 15,4%, iar în România de 14,9%.

Durata medie a vieții, în 2014 în județul Bihor, era de 72,7 ani cu diferențe de 7 ani între femei (77,2 ani) și bărbați (70,2 ani). Durata medie a vieții la nivel județean este în continuă creștere, de la 72,3 ani în anul 2010, ridicându-se până la 73,3 ani în anul 2012 și 73,5 ani în 2013.

La nivelul județului nu se semnalează diferențe majore între durata medie a vieții pe medii de rezidență: 74,8 ani în mediul urban și 72,8 ani în mediul rural.

Durata medie a vieții înregistrată în anul 2014 la nivel național (74,4 ani) a fost peste pragurile regional și județean analizate.

Indicatori statistici demografici

Datorită numărului mai ridicat de tineri, gradul de îmbătrânire demografică înregistrat în anul 2014 în comuna Sînmartin, este de 511‰ (la 1000 de tineri revin 511 vârstnici), cu 46,8% mai redus decât gradul de îmbătrânire demografică din Zona Metropolitană Oradea (961‰). La nivel național situația este cu mult mai gravă decât în ZMO, populația prezentând un grad mai avansat de îmbătrânire demografică (1,019‰).

Rata de dependență demografică - definită prin raportul dintre numărul populației de 0-14 ani și peste 65 ani, pe de o parte și numărul populației cu vârsta cuprinsă între 15-64 ani, este de 418‰. Aceasta înseamnă că la 1000 de persoane cu vârsta de 15-64 ani revin 418 persoane tinere (0-14 ani) și vârstnice (65 ani și peste). Există, însă, o presiune mai mare din partea tinerilor, raportul de dependență a tinerilor fiind de 276‰, iar cel al vâstnicilor de 141‰.

Indicatori statistico-demografici, 1 iulie 2014

	Gradul de îmbătrânire demografică	Rata de dependență demografică	Raportul de dependență a tinerilor
România	1.019	429	213
Județul Bihor	955	433	221
ZMO	961	367	187
Sînmartin	511	418	276

Sursa: INS

Mișcarea naturală și migratorie a populației

Numărul născuților vii din comuna Sînmartin în anul 2013 era de 109 persoane, valoarea maximă înregistrată în localitățile rurale ale Zonei Metropolitane Oradea. Față de anul anterior, în 2012 numărul născuților vii a fost cu 19,3% mai redus. Rata natalității în 2013 era de 10,7‰, ușor mai scăzută decât în anul 2012 (13,6‰).

Numărul persoanelor decedate este destul de apropiat de cel al născuților vii. În anul 2013 au fost înregistrate 104 decese, rata de mortalitate în Sînmartin fiind de 10,2%. Datorită inferiorității față de rata natalității, rata sporului natural se menține pozitivă (0,5‰). Valoarea înregistrată în anul 2013 este cea mai scăzută din perioada 2010 - 2013.

Rata mortalității infantile a fost de 27,5‰ în anul 2013, ceea ce înseamnă că în acest an s-au înregistrat 3 decese sub 1 an.

În comuna Sînmartin există un flux destul de mare al plecărilor și stabilirilor cu domiciliul (inclusiv migrația externă). În anul 2012 spre exemplu, 425 persoane s-au stabilit cu domiciliul și 187 persoane au plecat cu domiciliul (soldul schimbărilor de domiciliu este de 238 persoane). Față de anul anterior, soldul schimbărilor de domiciliu de la nivel local a crescut cu 20,8 procente.

Pe de altă parte, în anul 2013 numărul stabilirilor de reședință a fost ușor mai mare decât numărul plecărilor cu reședința, astfel încât soldul schimbărilor de reședință a fost de 20 persoane.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Trendul ascendent al populației din comună în intervalul 2010 - 2015; - Distribuția echilibrată a populației pe sexe; - Gradul foarte scăzut de îmbătrânire a populației; - Rata de dependență demografică se situează sub nivelul înregistrat la nivelele județean, regional și național; - Rata majoritar pozitivă a sporului natural înregistrată în perioada 2010 - 2013; - Soldul pozitiv al schimbărilor de domiciliu (inclusiv migrația externă). 	<ul style="list-style-type: none"> - Înregistrarea unui număr de 3 cazuri de mortalitate infantilă la nivel local în anul 2013.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Susținerea natalității la nivel național prin stimulente guvernamentale (ajutoare pentru copii, alocații etc); - Dezvoltarea economică sustenabilă a zonei poate determina reîntoarcerea populației plecată la muncă în străinătate. 	<ul style="list-style-type: none"> - Migrarea populației în străinătate pe fondul crizei economice mondiale; - Îmbătrânirea populației pe fondul scăderii numărului de nou născuți.

I.2.3. Terenuri și locuințe

Terenuri

Comuna Sînmartin se întinde pe o suprafață de 6.169 ha conform datelor primăriei comunei, în anul 2015, reprezentând 8,3% din suprafața totală a Zonei Metropolitane Oradea și 0,8% din suprafața județului Bihor.

Aproape jumătate din suprafața comunei - în 2013, era ocupată de terenurile agricole (46,7% din suprafața totală) utilizate în principal pentru cultivarea porumbului, grâului, ovăzului, leguminoaselor de câmp și cartofilor.

Suprafața terenurilor neagricole - în 2103, era de 3.291 ha, din care pe 917 ha (27,9% din suprafața neagricolă) sunt construite imobile și curți, 224 ha (6,8%) sunt ocupate de căile de comunicații și căile ferate, 48 ha (1,5%) de terenuri cu ape și 81 ha (2,5%) sunt terenuri degradate și neproductive. Cea mai importantă parte a terenurilor neagricole este ocupată de păduri și terenuri forestiere, acestea ocupând 2.021 ha (61,4% din suprafața terenurilor neagricole și 32,7% din suprafața totală a comunei).

Locuințe

Fondul de locuințe din comuna Sînmartin cuprindea 4.310 locuințe în anul 2013, fiind cel mai mare fond de locuințe din mediul rural al Zonei Metropolitane (20,9%). Comparativ cu anul 2010, fondul de locuințe s-a majorat cu 594 unități, ceea ce semnifică o creștere de 16%. În perioada analizată, fondul de locuințe din mediul rural al Zonei Metropolitane a crescut cu 13,9% (2.522 locuințe), iar în mediul urban cu 3,9% (3.319 locuințe).

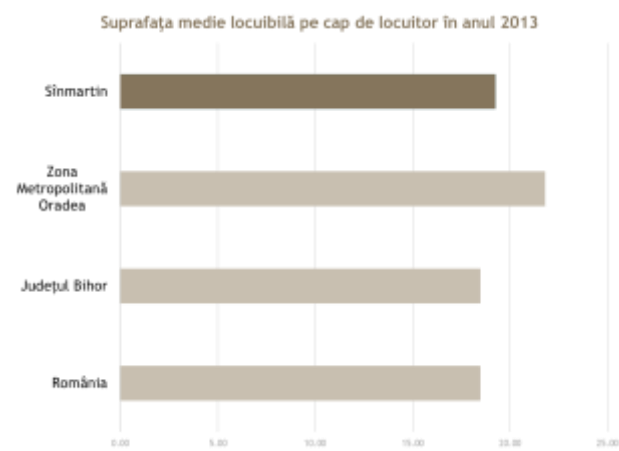
Ritmul mediu anual de creștere a fondului de locuințe a fost de 5,1% în perioada 2010 - 2013, cel mai ridicat procent fiind înregistrat în anul 2011 (6,7%), când fondul de locuințe s-a majorat cu 249 unități.

Suprafața locuibilă existentă la sfârșitul anului 2013 în comuna Sînmartin a fost de 263.547 mp arie desfășurată, reprezentând 5% din suprafața totală de la nivelul Zonei Metropolitane. Față de anul 2010,

suprafața locuibilă a crescut cu 36%, reprezentând în cifre absolute 69.773 mp.

La nivelul comunei Sînmartin suprafața medie locuibilă per locuință a ajuns la 61,1 mp în anul 2013, de la 52,1 mp în anul 2010 (majorare de 9 mp/locuință). În comună se observă înregistrarea celei mai ridicate suprafețe medii locuibile per locuință din localitățile componente ale Zonei Metropolitane. În mediul rural al Zonei Metropolitane suprafața medie locuibilă per locuință este de 53 mp, depășind pragul de la nivel județean (46,3 mp/locuință) și de la nivel național (47 mp/locuință).

În comuna Sînmartin, suprafața medie locuibilă per persoană a ajuns la 25,8 mp în anul 2013, de la 20,8 mp în anul 2010. Din cadrul Zonei Metropolitane, comuna Sînmartin înregistrează una dintre cele mai ridicate

suprafețe locuibile medii per persoană. Suprafața medie locuibilă per persoană în locuințele din Zona Metropolitană Oradea, este cu 3,1 mp mai ridicată în mediul rural (21,8 mp/persoană) față de mediul urban (18,7 mp/persoană).

Numărul mediu de persoane ce revin unei locuințe - în anul 2013 în comună, era de 2,4 persoane/locuință, valoare apropiată de cea de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și de cea de la nivelele județean și național (2,5 persoane/locuință).

În perioada 2010 - 2013, în comună s-au finalizat 595 locuințe noi, aceasta fiind cea mai ridicată valoare din localitățile rurale ale Zonei Metropolitane, locuințele noi din Sînmartin reprezentând 31,9% din locuințele finalizate în localitățile rurale ale ZMO și 15,1% din totalitatea locuințelor finalizate în întreaga zonă. În anul 2012 s-a livrat cel mai mare număr de locuințe noi din comună, 191 locuințe, adică 32,1% din locuințele terminate în perioada 2010 - 2013. În anul 2014, Primăria comunei Sînmartin a emis 264 de autorizații de construire, iar până în iulie 2015 alte 185 de autorizații. Cele mai multe autorizații emise în perioada analizată s-au înregistrat în anul 2010 (364), pentru ca apoi numărul acestora să scadă anual.

Condiții de locuire

Rețea comercială. Locuitorii comunei pot cumpăra din magazinele comunei atât produse alimentare cât și nealimentare, dar își pot face cumpărăturile și din piețe, galerii comerciale și supermarketuri din municipiul Oradea - Kaufland, Auchan, Practiker, Mobexpert, Era Shopping Park, Carrefour, Oradea Shopping City.

Rețea bancară. Pentru servicii bancare locuitorii comunei apelează la sucursalele și agențiile principalelor bănci de pe piața națională din municipiul Oradea: UniCredit - Țiriac România, Libra Bank, OTP Bank, Reiffeisen Bank, ING Bank, HVB Bank Romania, CEC, Banca Comerciala Carpatica, BCR, Banca Românească, Alpha Bank, Bancpost, Banca Transilvania, BRD, RBS.

Telecomunicații. Companii private asigură accesul populației din comuna Sînmartin la servicii de telefonie fixă și mobilă, internet și cablu TV. De asemenea, Poșta Română oferă servicii de corespondență și coletărie prin intermediul celor două oficii poștale din comună (Băile Felix și Băile 1 Mai).

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea fondului de locuințe de la nivel local în perioada 2010 - 2013; - Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe cap de locuitor față de situația de la nivel metropolitan, județean și național; - Valoarea mai ridicată a suprafeței medii locuibile pe locuință, față de situația de la nivel metropolitan, județean și național. 	<ul style="list-style-type: none"> - Scăderea puterii financiare a locuitorilor de a finaliza construcțiile începute.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Programele de reabilitare termică a clădirilor care pot duce la o îmbunătățire a aspectului general al comunei, pe lângă considerentele de mediu care impun astfel de acțiuni; - Existența Programului Prima Casă care sprijină tinerele familii să își cumpere sau să își construiască o locuință; - Existența terenurilor neexploatate în prezent, dar care ar fi oportune pentru desfășurarea unor investiții. 	<ul style="list-style-type: none"> - Apariția unor hazarde naturale (inundații, alunecări de teren) poate duce la afectarea fondului locativ.

I.2.4. Infrastructură și echiparea teritoriului

Alimentarea cu apă potabilă

Lungimea rețelei de distribuție a apei potabile din comuna Sînmartin era, conform datelor furnizate de primăria comunei, de 77,63 km la mijlocul anului 2015.

Cantitatea de apă potabilă distribuită pe parcursul anului 2014 a fost de 701 mii metri cubi, din care cantitatea distribuită consumatorilor casnici a reprezentat 45,8%, respectiv 321 mii metri cubi, conform datelor furnizate de Compania de Apă Oradea.

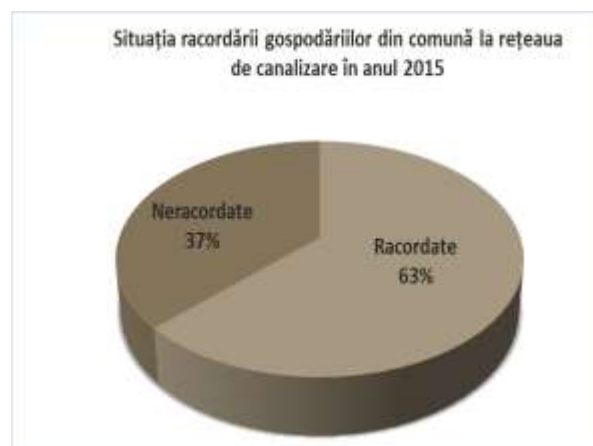
Potrivit datelor Primăriei Sînmartin, în 2015 exista un număr de 3.136 gospodării conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă, reprezentând 95% din gospodăriile racordabile din comună.

Toate satele din comuna Sînmartin sunt racordate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă.

Canalizare și epurare ape uzate

La nivelul comunei Sînmartin, lungimea rețelei de canalizare este de 47 km la mijlocul anului 2015. La rețeaua de canalizare sunt racordate potrivit primăriei 2.062 de gospodării (aproximativ 63%). Întrucât comuna Sînmartin are canalizare menajeră centralizată racordată la orașul Oradea, doar trei localități nu sunt racordate. Două localități, Cihei și Cordău, sunt în curs de racordare, iar Betfia se va racorda la rețelele existente în anii următori.

Rețeaua de termoficare

Alături de municipiul Oradea, comuna Sînmartin se numără printre singurele localități din Zona Metropolitană Oradea care sunt racordate la rețeaua de termoficare.

Cantitatea de energie termică distribuită în comuna Sînmartin a fost de 22.846 gigacalorii (2013) conform primăriei Sînmartin, aceasta neînregistrând fluctuații importante în perioada 2010 - 2013.

În cazul introducerii gazului metan în Oradea și Băile Felix, va exista posibilitatea realizării unor centrale termice pe gaz metan care să deservească unul sau mai mulți consumatori și care să asigure condiții mai bune privind încălzirea, ventilarea și prepararea apei calde menajere - lucru necesar mai ales în stațiunile Băile Felix și 1 Mai.

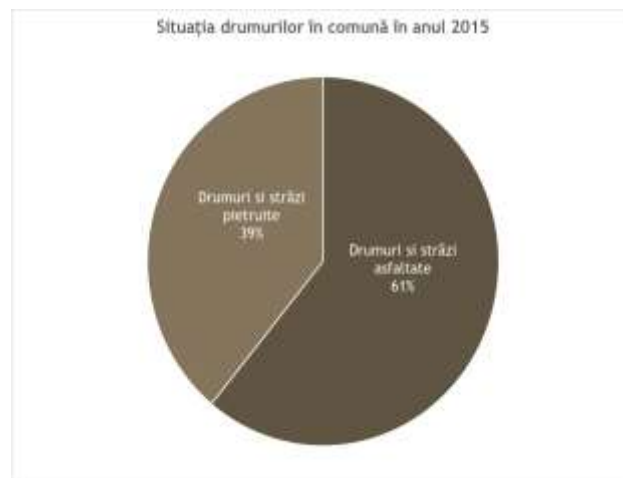
De asemenea, există posibilitatea ca în anumite condiții să fie utilizat gazul petrolier lichefiat ca sursă de combustibil pentru crearea condițiilor de independență energetică a diversilor consumatori și mărirea gradului de confort privind încălzirea, prepararea apei calde menajere și ventilația.

Infrastructura rutieră

Comuna Sînmartin este situată la 6 km de municipiul Oradea, fiind străbătută de DN 76 Oradea - Sînmartin - Băile Felix - Deva. Acesta este un drum asfaltat de categoria a II-a, cu lățimea carosabilului de 14 m și trotuare laterale cu lățimea medie de 2 m.

Potrivit primăriei comunei Sînmartin, rețeaua de drumuri și străzi comunale avea - în 2015, o lungime de 131,46 km, din care:

- Străzi comunale - 106,58 km:
  - modernizate: 61,82 km (58%), stare generală bună;
  - pietruite: 44,76 km (42%), stare generală acceptabilă;
- Drumuri comunale - 24,88 km:
  - modernizate: 18,30 km (73,55%);
  - pietruite: 6,58 km (26,45%);

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Existența rețelei de alimentare cu apă, la care sunt racordate aproximativ 95% din gospodării; - Racordarea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare cu rețelele din Oradea; - Existența sistemului de termoficare centralizat în localitățile Sînmartin, Băile Felix și 1 Mai; - Starea tehnică a infrastructurii rutiere este bună, asigurând accesibilitatea tuturor localităților componente. 	<ul style="list-style-type: none"> - Gradul scăzut de racordare a gospodăriilor la rețeaua de canalizare (62,8%).
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Apartenența la Zona Metropolitană Oradea; - Apartenența la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio; - Existența programelor guvernamentale și a finanțărilor europene de susținere a unor investiții în domeniul reabilitării și extinderii rețelelor de apă, canalizare și epurare a apelor uzate. 	<ul style="list-style-type: none"> - Deteriorarea condițiilor de trai și mediu; - Reducerea investițiilor publice în infrastructură ca urmare a crizei economico-financiare; - Capacitatea redusă a autorităților publice locale în implementarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii; - Reducerea veniturilor populației și imposibilitatea plății serviciilor de utilități publice.

I.2.5. Servicii publice

Educație

Unități de învățământ

În comuna Sînmartin funcționează 12 structuri și unități de învățământ. Sînmartin este localitatea rurală cu cea mai complexă structură educațională din Zona Metropolitană Oradea, dispunând de grădinițe și școli cu clasele I-IV sau I-VIII în aproape toate satele componente.

Din numărul total de unități și structuri de învățământ, existau la începutul anului 2015, conform datelor furnizate de primăria Sînmartin, 8 grădinițe și 4 școli primare și generale.

Populația școlară

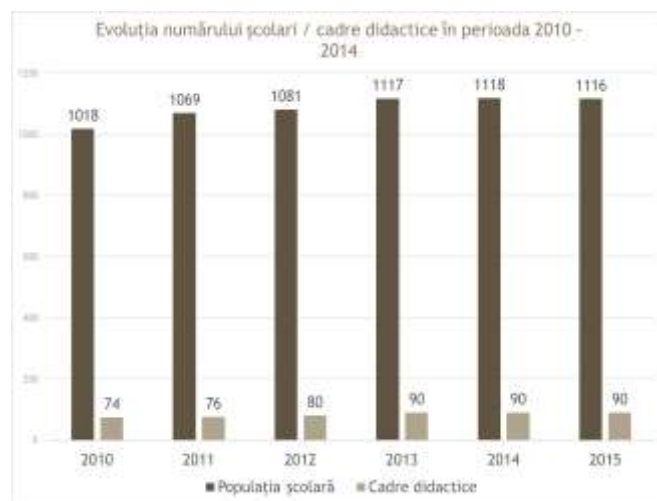
Sînmartin este comuna cu cea mai numeroasă populație școlară din Zona Metropolitană Oradea, în anul 2015 în structurile și unitățile de învățământ fiind înregistrați 1.116 elevi. Dintre aceștia, 31,8% sunt înscriși în învățământul preșcolar (355 elevi) și 68,2% în învățământul preuniversitar (761 elevi).

În perioada 2010 - 2015 populația școlară din Sînmartin a urmat un trend ascendent, înregistrând un ritm mediu anual de creștere de +1,9%. Această valoare este superioară ritmului înregistrat în întreaga Zonă Metropolitană Oradea.

Cadrele didactice

Conform Primăriei Comunei Sînmartin, în ceea ce privește cadrele didactice din unitățile și structurile de învățământ din Sînmartin, serviciile educaționale erau furnizate de 90 cadre didactice, la începutul anului 2015. Numărul acestora a rămas constant în ultimii 3 ani.

La un cadru didactic din comuna Sînmartin revin 12,4 elevi, în timp ce media în Zona Metropolitană Oradea este de peste 13 elevi/cadru didactic.

Infrastructură și dotări educaționale

Infrastructura și dotările educaționale din comuna Sînmartin au fost dezvoltate în raport cu numărul populației școlare. În unitățile de învățământ existau - în iulie 2015, 47 de săli de clasă, 4 laboratoare școlare, o sală de gimnastică, 4 terenuri de sport și 50 de PC-uri. Alături de comuna Cetariu, Sînmartin se numără printre singurele localități rurale din Zona Metropolitană Oradea care dispun atât de sală de gimnastică, cât și de terenuri de sport.

Evaluarea suficienței/ insuficienței infrastructurii școlare se realizează prin raportarea la populația școlară. Astfel, la o sală de clasă din Sînmartin revin 23,7 elevi (sub media din ZMO). Laboratoarele școlare sunt, însă, mai aglomerate decât la nivel zonal, la un laborator revenind 190,25 elevi.

În ceea ce privește infrastructura pentru practicarea activităților sportive din unitățile de învățământ, în 2015 la un teren de sport 190,25 elevi (sub media din ZMO). Pe lângă acestea, în comună mai există baza sportivă Luceafărul Felix care găzduia meciurile de fotbal ale echipei locale CSC Sînmartin, iar din sezonul 2015-2016 pe cele ale echipei de fotbal Luceafărul Oradea.

Numărul de elevi raportat la numărul de PC-uri din unitățile educaționale din Sînmartin este de 15,2 persoane, mult peste media de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea.

Cultură

Sectorul cultural din comuna Sînmartin este reprezentat din punct de vedere instituțional, în primul rând de bibliotecile, casele și căminele de cultură din localitate. În anul 2015, la nivel local funcționau 3 biblioteci, din care două sunt publice, iar 1 este școlară.

În Sînmartin cadrul necesar desfășurării de evenimente cultural-artistice este asigurat de Casa de cultură din Băile Felix și Sala Mare a Primăriei Comunei Sînmartin. Totodată, organizarea de evenimente este facilitată și de sălile de spectacole și sălile de conferințe din unitățile de cazare ale stațiunii. În comuna Sînmartin există 4 cămine culturale.

Obiectivele culturale sunt destul de numeroase, lista monumentelor istorice realizată de Ministerul Culturii și Cultelor și Institutul Național al Monumentelor Istorice (reactualizată în anul 2010) incluzând mai multe obiective din Sînmartin: Cazinoul din Băile 1 Mai (datează de la începutul secolului XX), Biserica de lemn "Sf. Arhangheli" (1785), Ștrandul "Apollo" (1896), Biserica ortodoxă "Nașterea Maicii Domnului" (secolul XIV, modificată în 1857) și Castelul din satul Sînmartin (secolul XVIII).

La nivel local își desfășoară activitatea mai multe asociații sportive, precum Clubul Sportiv Comunal Sînmartin și Clubul Sportiv Luceafărul Felix.

În comuna Sînmartin se organizează periodic evenimente cultural-artistice. Spre exemplu, în septembrie 2011 a avut loc Festivalul național de muzică ușoară pentru copii „Suflet de stea”, organizat de Asociația “Suflet De Stea”, în parteneriat cu Consiliul Județean Bihor, Centrul Județean Pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Bihor, Inspectoratul Școlar Județean Bihor și Consiliul Local al Comunei Sînmartin. Festivalul și-a propus promovarea și stimularea creativității, a spiritului de competiție și autodepășire, descoperirea talentelor interpretative, a valorilor muzicale ale copiilor.

De asemenea, în comună au luat amploare activitățile de pictură de icone pe sticlă, mult apreciate în zonă.

Sănătate

Unități sanitare

Sînmartin este localitatea rurală cu cea mai dezvoltată infrastructură sanitară din Zona Metropolitană Oradea. Conform primăriei comunei Sînmartin, la nivel local în anul 2015 funcționau un spital, 5 cabinete medicale de familie, 5 cabinete stomatologice și 9 farmacii și puncte farmaceutice.

Cea mai importantă unitate medicală din Sînmartin - cu impact atât din punct de vedere medical, cât și turistic și economic - este Spitalul Clinic de Recuperare Medicală, Băile Felix. Spitalul este specializat în recuperarea deficitelor funcționale apărute în cazul unor afecțiuni diverse: stări postraumatice, afecțiuni neurologice, amputații, afecțiuni musculo-scheletice, obezitatea și afecțiuni metabolice, afecțiuni legate de vârstă, deficite funcționale de cauză nervos-centrală, perinatală sau postnatală (paralizii cerebrale, traumatisme cranio-cerebrale, meningo-encefalite etc), deficite funcționale de neuron motor periferic, deficite funcționale de tip ortopedic, suferințe reumatismale, boli neuromusculare, alte cauze generatoare de deficite funcționale ale aparatului locomotor.

Spitalul Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix oferă mai multe tipuri de servicii medicale, precum: kinetoterapie și kinetoprofilaxie, hidroterapie (cu ape hidro-minerale acratoterme din izvoarele de la Băile - Felix și Băile 1 Mai), electroterapie, masaj, termoterapie, aerosoloterapie. În cadrul acestuia funcționează și Secția de recuperare, medicină fizică și balneologie - copii, Băile 1 Mai.

Așadar, conform datelor de mai sus, în 2015 la 10.000 de locuitori, în Sînmartin erau 4,7 cabinete medicale de familie, 4,7 cabinete stomatologice și 8,5 farmacii și puncte farmaceutice.

Personal medical

În 2015 protruivit primăriei comunei Sînmartin, personalul medical din comuna însuma 8 medici de familie, 7 stomatologi, 12 farmaciști și 8 persoane angajate ca personal mediu sanitar.

Așadar, raportat la 10.000 de locuitori, în comuna Sînmartin erau în anul 2015, 7,5 medici de familie, 6,6 stomatologi, 11,3 farmaciști și 7,5 persoane angajate ca personal mediu sanitar. Astfel, la nivel local există o acoperire bună de personal medical.

Asistență socială

În comuna Sînmartin erau înregistrați în 2015 un număr de 2.028 pensionari (19% din populația după domiciliu a comunei), reprezentând 3,2% din numărul total de pensionari din Zona Metropolitană Oradea și 18% din pensionarii din localitățile rurale ale acesteia, conform datelor furnizate de Casa Județeană de Pensii Bihor. Rata medie anuală de scădere a numărului de pensionari în perioada 2010 - 2015, este de -1,0%, valoare inferioară ritmului general din ZMO (-1,5%).

Comuna Sînmartin este una dintre localitățile componente ale Zonei Metropolitane Oradea cu o infrastructură de furnizare a serviciilor sociale destul de bine dezvoltată. La nivel local își desfășoară activitatea două centre de zi aflate în subordinea Serviciului Public de Asistență Socială (Centrul de îngrijire de zi pentru copii rromi în satul Haieu și Centru de zi „Prichindel pentru copii rromi” în satul Rontău) și 6 centre de tip familial aflate în subordinea Asociației Acțiunea Felix (Casa de tip familial 1, Casa de tip familial 2, Casa de tip familial 3, Casa de tip familial 4, Casa de tip familial 5, Casa de tip familial 6).

În ceea ce privește organizațiile neguvernamentale din sectorul social, în Zona Metropolitană Oradea se remarcă Coaliția pentru Consolidarea Sectorului ONG din județul Bihor - STRONG, care reunește un număr de 45 organizații neguvernamentale membre și susținătoare. Scopul pentru care a luat ființă această coaliție este de a furniza expertiză în domeniile sectorului social pentru consultare în elaborarea, adoptarea și implementarea politicilor sociale la nivel local, județean, regional și național. Majoritatea ONG-urilor membre ale Coaliției pentru Consolidarea Sectorului ONG din județul Bihor sunt din municipiul Oradea, deși există și o organizație care are sediul în comuna Sînmartin, Asociația Smiles. Categoriile de beneficiari eligibili ai programelor asociației sunt:

familii dezorganizate, cu mulți copii, monoparentale și bătrâni singuri. Asociația furnizează mai multe categorii de servicii, precum:

- distribuția lunară de alimente;
- oferirea de locuințe persoanelor fără adăpost;
- asistarea materială, medicală, spirituală;
- îngrijire medicală la domiciliu;
- oferirea de educație extra-curriculară copiilor cu anumite dizabilități, copiilor din familiile din proiect;
- crearea de oportunități de angajare pentru persoanele care nu au un loc de muncă;
- asistare în întocmirea documentației necesare în anumite situații.

Numărul de beneficiari de ajutor social a înregistrat o creștere în anul 2014 față de 2013, de la 71 de persoane la 83 persoane, urmată apoi de o scădere în 2015 la 67 de persoane.

Salubritate

Locuitorii comunei Sînmartin beneficiază de servicii de salubritate, în baza Contractului de delegare a gestiunii serviciului de salubritate pentru comunele Biharia, Borș, Cetariu, Oșorhei, Paleu, Sînmartin, Sălard, Toboliu. Operatorul autorizat cu precolectarea, colectarea și transportul deșeurilor municipale din Sînmartin este S.C. Compania Reosal S.A., principalul operator de salubritate din Zona Metropolitană Oradea.

Comuna dispune de infrastructura necesară în vederea colectării deșeurilor. Conform datelor furnizate de compania Reosal, cantitatea totală de deșuri colectate a avut o evoluție sinuoasă în perioada 2011 - 2014, înregistrând cea mai mare cantitate de colectare în anul 2014 (3.268,71 tone/an) și cea mai mică în anul 2012 (2.558,86 tone/an). Sînmartinul înregistrează cea mai mare cantitate de deșuri colectate din spațiul rural al Zonei Metropolitane Oradea. În comună se aplică colectarea selectivă a deșeurilor.

Eliminarea deșeurilor colectate din Sînmartin se realizează prin depozitarea lor în centrul ecologic de deșuri din municipiul Oradea. Realizat în cadrul unui parteneriat public privat cu operatorul S.C. Ecobihor S.R.L. Oradea, centrul este primul depozit ecologic din

regiune. Capacitatea proiectată estimată a depozitului este de 3.800.000 m³, centrul urmând a asigura depozitarea deșeurilor din județul Bihor până în anul 2025.

Situații de urgență

În comuna Sînmartin funcționează o subunitate a Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor: Garda de Intervenție 1 Mai. Aceasta este amplasată în stațiunea balneo - climaterică 1 Mai, deservind întreaga comună. În prezent subunitatea a devenit și centru de perfecționare și pregătire a cadrelor și personalului implicat în activitatea de PSI.

La nivelul Zonei Metropolitane Oradea mai funcționează două subunități ale ISU „Crișana”: Detașamentul 1 Pompieri Oradea și Detașamentul 2 Pompieri Oradea. În cadrul Detașamentului 1 Pompieri Oradea funcționează, începând cu anul 1993, Serviciul Mobil de Urgență Reanimare și Descarcerare (SMURD). Totodată, începând cu anul 2005 a fost înființată și o grupă de salvatori de la înec.

Siguranță și ordine publică

Conform Institutului Național de Statistică, la nivelul județului Bihor, rata infracționalității a fost în scădere în ultimii ani, de la 1.290 infracțiuni/100.000 locuitori înregistrate în anul 2010, ajungându-se la 944 infracțiuni la 100.000 locuitori în anul 2013.

Pe de altă parte, în acest interval, rata criminalității a urmat un trend ascendent, ajungând de la 1.230 persoane condamnate definitiv la 100.000 locuitori în anul 2010, la 1.234 persoane condamnate definitiv în anul 2013, după ce în anul 2012 au fost condamnate definitiv 1.558 persoane.

Serviciile de siguranță și ordine publică din comuna Sînmartin sunt asigurate de o societate de pază specializată și de Poliția Băile Felix, singurul sediu al Inspectorului Județean de Poliție Bihor amplasat în mediul rural (în restul comunelor funcționează Poliția Rurală).

Transport public

Locuitorii comunei Sînmartin beneficiază de serviciu public de transport integrat, conexiunea cu alte localități din vecinătate realizându-se prin intermediul SC OTL SA, operatorul de transport regional, la care este acționar și comuna Sînmartin.

Fiind un sistem de transport integrat, Consiliul local are competența de a organiza sistemul de transport, de a aproba prețul билетelor și abonamentelor, orarul și stațiile de transport.

Acest lucru este urmare a aderării comunei Sînmartin la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Transregio.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul ridicat de unități și structuri de învățământ din comună; - Creșterea numărului de elevi înscriși în unitățile educaționale din Sînmartin, în ultimii ani; - Activitățile extra-școlare frecvente organizate în unitățile educaționale din comună; <p>Cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența cadrului necesar pentru organizarea de activități culturale: Casa de cultură din Băile Felix și Căminul cultural din Băile 1 Mai; - Sprijinirea Bibliotecii Comunale din Sînmartin prin programul Biblionet; - Existența unor obiective culturale de importanță deosebită (situri arheologice, așezări, monumente istorice etc); - Prezența unor asociații sportive în comună: Asociația Sportivă Lotus și FC Nova Cordău; - Eterogenitatea etnică a populației din comună, care a menținut o cultură locală cu tradiții remarcate la nivel transfrontalier; <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența Spitalului Clinic de Recuperare Medicală Băile Felix, una dintre cele mai moderne unități de acest gen din țară; - Infrastructura sanitară destul de bine dezvoltată; - Număr mare de paturi în unitățile sanitare, raportat la 10.000 locuitori; <p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - Infrastructura de furnizare a serviciilor sociale destul de bine dezvoltată; - Existența unor organizații neguvernamentale cu profil social: Asociația Smiles și Asociației Acțiunea Felix; <p>Salubritate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Furnizarea serviciului de salubritate în baza delegării către S.C. Compania Reosal S.A; - Deținerea de către operatorul de salubritate de echipamente relativ noi și moderne; - Implementarea unui sistem de colectare selectivă a deșeurilor; - Organizarea de acțiuni de colectare a DEEE; <p>Alte servicii publice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența unei subunități a Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor: Garda de 	<p>Cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaba promovare a patrimoniului cultural local; - Lipsa evenimentelor culturale; <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Numărul redus al personalului medical, în raport cu volumul demografic și cu numărul ridicat de turiști care sosesc în Sînmartin; - Reducerea personalului sanitar mediu în ultimii ani; <p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de pensionari în anul 2015, față de anul precedent; <p>Salubritate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Colectarea în amestec a deșeurilor; - Cantitatea destul de ridicată de deșeuri colectată pe cap de locuitor; - Recuperarea materială și energetică redusă a deșeurilor, principala modalitate de eliminare a acestora fiind depozitarea.

Intervenție 1 Mai.	
Oportunități	Amenințări
<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării fondurilor structurale sau fondurilor guvernamentale în vederea dezvoltării unităților de învățământ; - Posibilitatea dezvoltării de parteneriate între instituțiile educaționale din comună și alte unități din țară și străinătate; - Posibilitatea preluării și adaptării modelelor de bună practică din țările Uniunii Europene cu privire la activitățile didactice; - Înființarea unui program de tip „After school”; <p>Cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dezvoltarea infrastructurii culturale (înființare de muzee, cămine culturale etc); - Îmbunătățirea promovării evenimentelor și patrimoniului cultural din comună; - Posibilitatea accesării fondurilor europene nerambursabile pentru activități culturale; - Adaptarea fondului de carte la noua tehnologie (achiziționarea de documente pe suport electronic); <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existența fondurilor europene pentru înființarea, reabilitarea și dotarea corespunzătoare a structurilor sanitare; - Implementarea unor campanii de educare a populației cu privire la domeniul sănătății; <p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - Posibilitatea accesării fondurilor structurale europene; - Dezvoltarea voluntariatului și a spiritului civic; - Existența cadrului legislativ care creează facilități pentru mediul economic ce angajează persoane din grupurile vulnerabile în vederea integrării acestora în societate; <p>Salubritate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implementarea de campanii de conștientizare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor; <p>Alte servicii publice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Îmbunătățirea dotărilor Gărzii de Intervenție 1 Mai prin intermediul fondurilor structurale; - Implementarea de sisteme de supraveghere video în spațiile publice care înregistrează rate ale infracționalității ridicate. 	<p>Educație</p> <ul style="list-style-type: none"> - Slaba motivare a cadrelor didactice poate duce la plecarea profesorilor bine pregătiți din sistem; - Creșterea ratei abandonului școlar; - Modificările repetate ale legislației în vigoare pot duce la scăderea performanțelor școlare; - Incapacitatea susținerii co-finanțării proiectelor de dezvoltare a infrastructurii educaționale. <p>Cultură</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scăderea interesului populației pentru cultură; - Lipsa interesului tinerilor pentru menținerea tradițiilor și obiceiurilor din comună; - Practicarea turismului nedurabil, aspect ce poate duce la degradarea patrimoniului cultural; - Fonduri europene limitate (fiind insuficiente la nivelul necesităților); <p>Sănătate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Migrarea cadrelor medicale în străinătate, ca urmare a nivelului salarial scăzut; - Efectele negative ale accentuării fenomenului de îmbătrânire și îmbolnăvire a populației; - Posibilitățile limitate ale autorităților publice locale de susținere financiară a investițiilor; <p>Asistență socială</p> <ul style="list-style-type: none"> - Plecarea personalului specializat din sistem ca urmare a salarizării nemotivate; - Lipsa ofertelor de muncă pentru grupurile vulnerabile; <p>Salubritate</p> <ul style="list-style-type: none"> - Receptivitatea scăzută a populației și turiștilor vis-à-vis de colectarea selectivă a deșeurilor; - Capacitate financiară scăzută a agenților economici de a implementa rețele proprii de valorificare energetică și materială a deșeurilor; <p>Alte servicii publice</p> <ul style="list-style-type: none"> - Reducerea personalului din cadrul Poliției Băile Felix și Gărzii de Intervenție 1 Mai, din cauza restructurărilor din administrația publică.

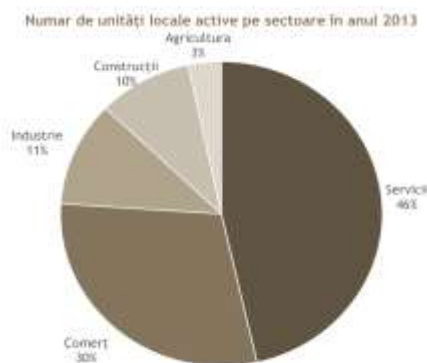
I.2.6. Dezvoltare economică

Demografia unităților locale active

Numărul unităților locale active

În județul Bihor, în anul 2013 figurau 16.763 unități locale active, reprezentând 23,3% din unitățile locale active de la nivelul Regiunii Nord Vest, fiind al doilea județ din regiune, după județul Cluj și 3,4% din unitățile locale active din România. Din totalitatea unităților locale active din județul Bihor, 86,9% erau microîntreprinderi (0-9 salariați), 11% întreprinderi mici (10-49 salariați), 1,8% întreprinderi mijlocii (50-249 salariați) și 0,3% întreprinderi mari (250 salariați și peste).

În comuna Sînmartin au fost active 422 de unități locale în anul 2013, reprezentând 3,7% din unitățile locale active din Zona Metropolitană și 26,9% din unitățile locale active din mediul rural al acesteia. Practic, în Sînmartin funcționează cele mai multe unități locale active din mediul rural al ZMO.

Raportat la populația de la 1 iulie 2014, densitatea întreprinderilor era de 41,3‰ la nivelul comunei Sînmartin, valoare inferioară celei din ZMO (42,1 întreprinderi/1.000 locuitori), dar peste nivelul județului Bihor (26,9‰), al Regiunii Nord Vest (24,6‰) și de la nivel național (22,3‰ întreprinderi la 1.000 locuitori).

În anul 2013, sectorul serviciilor cuprinde 40,3% din totalul unităților locale active la nivel județean, fiind urmat, în funcție de ponderea firmelor care activează în cadrul respectivului sector, de: comerț (34,9%), industrie (12%), construcții (9,1%) și agricultură (3,8%).

Cele mai multe unități locale active din comuna Sînmartin sunt concentrate în sectorul serviciilor (46,4%) și cel al comerțului (29,6%). Unitățile locale active din construcții reprezintă 9,5%, cele din industrie 11,1% și cele din agricultură 3,3%.

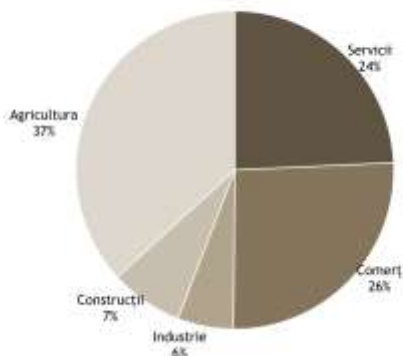
Cifra de afaceri a unităților locale active

Cifra de afaceri realizată în 2013 de către unitățile locale active din județul Bihor a totalizat 26.834 milioane lei, reprezentând aproximativ o pătrime din totalul regional. În anul 2013, din cifra de afaceri realizată la nivel județean, 81,1% se datorează unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

În același an, unitățile locale active din comuna Sînmartin au realizat 284,1 milioane RON, adică 1,3% din cifra de afaceri realizată la nivelul Zonei Metropolitane Oradea și 8% din cifra de afaceri realizată de unitățile locale active din mediul rural al Zonei Metropolitane.

Atât la nivelul Zonei Metropolitane Oradea cât și la nivel județean, regional și național, unitățile locale active din comerț realizează cea mai ridicată cifră de afaceri, acestea fiind urmate de unitățile locale active din industrie.

Distribuția cifrei de afaceri a unităților locale active pe sectoare în anul 2013

În comuna Sînmartin agricultura a obținut cea mai ridicată cifră de afaceri (36,7% din cifra totală de afaceri) în 2013, pozițiile următoare fiind ocupate de comerț (25,9%), servicii (24,3%), construcții (7,4%) și industrie (5,7% din cifra de afaceri a unităților locale din comună).

Forța de muncă

Resursele de muncă

Resursele de muncă din județul Bihor în anul 2013 erau de 375,9 mii persoane, înregistrând o creștere continuă în ultimii ani. Astfel, față de anul anterior, resursele de muncă de la nivelul județului au crescut cu 0,03% (+0,1 mii persoane), iar față de anul 2010 s-a înregistrat o creștere cu 0,9% (+3,5 mii persoane).

Populația ocupată civilă la nivelul anului 2013 era de 266,4 mii persoane. Populația ocupată civilă la nivelul județului Bihor a cunoscut o evoluție sinuoasă între 2010 - 2015. Astfel, populația ocupată civilă din anul 2011 înregistra o reducere cu 1,1% față de anul 2010, urmată apoi de o creștere în 2012 cu 2%, iar apoi de o scădere în 2013 cu 0,7%.

Rata de ocupare a resurselor de muncă în 2013 pentru județul Bihor era de 70,9%, semnificativ mai ridicată față de cea înregistrată la nivelul Regiunii Nord Vest (66,9%) și față de nivelul național (60,9%). Totuși, în comparație cu anul 2012, se înregistrează o reducere a ratei de ocupare, involuție similară cu cea de la nivel național. De altfel, pe întreaga perioadă analizată rata

de ocupare a resurselor de muncă din județul Bihor se menține superioară celor de la nivel regional și național.

Salariați

La nivelul anului 2013, numărul mediu al salariaților din județul Bihor a fost de 145.910 persoane, reprezentând aproximativ 24,7% din numărul salariaților înregistrați la nivel regional și 3,3% din numărul salariaților de la nivel național.

Numărul mediu al salariaților din comuna Sînmartin a fost de 2.770 persoane în anul 2013, cu 1% mai puțin decât în anul anterior. Față de situația existentă în anul 2010, numărul mediu al salariaților a scăzut cu 49 persoane (-1,7%). Această scădere procentuală este superioară evoluției numărului mediu al salariaților de la nivel județean (-0,4%), și opusă celei de la nivel metropolitan (+1,8%), regional (+3,1%) și național (+1,5%).

Numărul mediu al salariaților din comuna Sînmartin reprezintă 2,9% din totalul salariaților din Zona Metropolitană Oradea.

Câștigul salarial mediu net lunar

În anul 2013, câștigul salarial mediu net lunar în județul Bihor a fost de 1.155 lei, ușor mai scăzut decât cel înregistrat la nivelul Regiunii Nord Vest (86,1% din valoarea acestuia). Raportat la salariul mediu net de la nivel național, cel înregistrat la nivelul județului Bihor reprezenta aproximativ 73,1%.

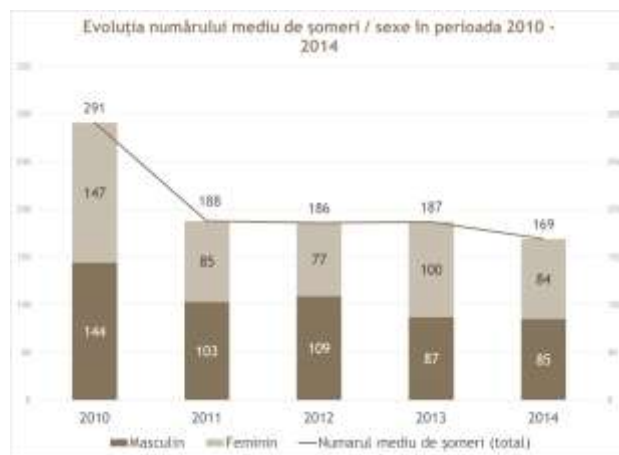
Ca evoluție, se înregistrează o tendință de accentuare a decalajelor dintre salariul mediu net lunar la nivelul județului Bihor și cel de la nivel regional și, mai ales, național.

Numărul șomerilor

La nivelul anului 2013, rata șomajului în județul Bihor a fost de 3,7%, inferioară celor de la nivel regional (4,1%) și național (5,7%). De altfel, rata șomajului la nivelul județului Bihor înregistrează, în ultimii ani, valori semnificativ mai reduse decât cele de la nivel regional și, în special, național.

La sfârșitul anului 2014, în comuna Sînmartin erau înregistrați 169 șomeri, reprezentând 8,1% din șomerii

din Zona Metropolitană Oradea. Din totalul șomerilor din comuna Sînmartin, 50,3% sunt de sex masculin și 49,7% sunt de sex feminin.

Agricultură

Calitatea solurilor

Solul este o materie complexă din punct de vedere al compoziției minerale, organice și organo-minerale, reprezintă sursa principală de aprovizionare a plantelor cu elemente nutritive, asigurând perpetuarea florei și faunei în numeroase lanțuri trofice. Este constituit din punct de vedere fizic, din particule solide, apă și aer. Acestea împreună cu depunerile de natură organică și anorganică pe sol, conduc la accelerarea proceselor fizico-chimice care au loc la nivelul solului în mod continuu.

Terenurile agricole ale județului Bihor sunt acoperite cu o varietate mare de tipuri de sol. Predomină solurile luvice și luvisolurile, reprezentând 105.602 Ha, adică o suprafață de 29,07%, urmând în ordine descrescândă cele brune eumezobazice, soluri aluviale, brune argiloaluviale, cernoziomuri etc. Cele mai mici suprafețe sunt reprezentate de planosoluri, reprezentând 390 Ha, solurile brun roșcate 320 Ha și brun roșcate luvice 279 Ha.

Solurile din zona Metropolitană Oradea se înscriu în categoria solurilor cu clase de bonitate ridicate, fiind favorabile agriculturii.

Repartiția terenurilor agricole

Comuna Sînmartin se numără printre localitățile Zonei Metropolitane Oradea în cadrul cărora terenurile agricole ocupă o pondere mare din totalul fondului funciar. În anul 2013, 46,7% din suprafața comunei Sînmartin era destinată practicilor agricole.

Terenurile neagricole ocupă o suprafață de 3.291 ha, reprezentând 53,3% din totalul fondului funciar.

Județul Bihor se remarcă prin potențialul agricol, având o productivitate medie la hectar a principalelor culturi ridicată comparativ cu nivelul regional și național. De asemenea, Zona Metropolitană Oradea poate fi caracterizată de același potențial agricol.

Până în iulie 2015 erau înscrise 15 grupuri de producători de produse agricole vegetale și animale la nivelul județului Bihor, dintre care 10 în Zona Metropolitană Oradea. La nivelul comunei Sînmartin nu funcționează nici un grup de producători.

Zootehnie

Pășunile și fânețele din comuna Sînmartin reprezintă 21,3% din suprafața totală a comunei și 45,6% din suprafața agricolă.

În 2015, în comuna Sînmartin erau înregistrate 482 bovine (7,1%), 564 porcine (8,4%), 3.470 ovine (51,4%), 345 caprine (5,1%), 186 cabaline (2,8%), 802 păsări de curte (11,9%), 616 familii de albine (9,1%) și 289 iepuri (4,3%). În total, conform datelor furnizate de primărie,

comuna Sînmartin dispune de un efectiv de 6.754 de animale în 2015.

Pomicultură

În Zona Metropolitană Oradea se regăsesc peste o treime din suprafețele cu livezi și pepiniere pomicole din județul Bihor. Dintre localitățile componente ale Zonei Metropolitane se disting municipiul Oradea și comuna Paleu, care dețin 96,8% din terenurile ocupate de livezi și pepiniere pomicole din arealul studiat. În județul Bihor, principalele livezi sunt cele de prune, mere, pere, piersici și nectarine, caise și vișine, zarzăre și nuci.

Piscicultura

Rețeaua hidrografică și condițiile climatice ale județului Bihor oferă posibilitatea dezvoltării sectorului piscicol. În comuna Sînmartin nu sunt amenajări piscicole.

Industrie și construcții

Industrie

Situarea favorabilă pe granița de vest, dezvoltarea industrială a zonei, o infrastructură bine dezvoltată precum și forța de muncă disponibilă și calificată în ramuri diverse, sunt atribute specifice județului Bihor. Principalele ramuri industriale ale județului Bihor sunt: industria extractivă și prelucrarea țiteiului, industria pielăriei și încălțăminteii, industria mobilei, industria chimică, industria confecțiilor, industria materialelor de construcții, industria construcțiilor, industria alimentară etc.

Sectorul industrial a avut în anul 2012 o contribuție de 29,5% (3.424,2 mil. lei) în valoarea adăugată brută realizată în județul Bihor. Comparativ cu anul anterior, valoarea adăugată brută din industrie la nivel județean aproape a scăzut (cu 583,1 mil. lei), la fel ca și ponderea sa (de la 35,57% la 29,5%). Astfel, industria și-a pierdut locul de conducere în clasamentul sectoarelor economice din județul Bihor în detrimentul transportului, depozitării și comunicațiilor (32,2%), urmată fiind de comerț (22,3% din VAB Bihor în 2012), construcții (8,7%) și agricultură, vânătoare și silvicultură (7,2%).

În anul 2013, în județul Bihor au fost înregistrate 2.006 unități locale active în industrie, acestea realizând o cifră de afaceri de 9.176 mil. lei. În același an, în Zona Metropolitană Oradea funcționau 61,2% din unitățile locale active la nivel de județ, totalizând 67,3% din cifra de afaceri județeană la nivelul sectorului industrial.

Cele 47 unități locale active din sectorul industrie din comuna Sînmartin au realizat în anul 2013 o cifră de afaceri de 16,2 milioane lei, reprezentând doar 0,3% din cifra de afaceri din sectorul industrial a unităților locale active din Zona Metropolitană Oradea.

Construcții

Sectorul de construcții este unul din sectoarele importante ale economiei județului Bihor, în anul 2012 având o contribuție de 8,7% în valoarea adăugată brută. În sectorul de construcții au fost înregistrate 1.524 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 1.524 milioane lei, la nivel județean, în anul 2013. În Zona Metropolitană Oradea funcționau 67,2% din unitățile locale active din județ, realizând 76,1% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de construcții.

În anul 2013 în comuna Sînmartin activau 40 de unități locale în sectorul construcțiilor, generând o cifră de afaceri de 21,1 mil. lei, adică 1,8% din cifra de afaceri generată de acest sector la nivelul Zonei Metropolitane Oradea. Evoluția sectorului de construcții a cunoscut o decădere, atât la nivel național cât și județean, ca urmare a crizei economice. Restrângerea acestei activități economice se poate observa prin analiza autorizațiilor de construcții eliberate la nivel local.

Comuna Sînmartin este una din localitățile rurale ale Zonei Metropolitane Oradea care a beneficiat de cele mai numeroase autorizații de construcții în perioada 2005 - 2010. Conform primăriei Sînmartin, în anul 2010 au fost emise 364 autorizații de construcție, pentru ca apoi numărul acestora să scadă treptat cu o medie de 36% până în 2015, când au fost eliberate doar 185 autorizații de construcții. În ceea ce privește construcția de locuințe, numărul autorizațiilor de construire emise a scăzut în 2013 față de 2012, de la 131 la 107, înregistrând apoi o creștere la 115 autorizații emise în 2014.

Comerț și servicii

Comerț

Așa cum a fost prezentat mai sus, sectorul comerțului este cel de-al doilea sector economic din cadrul județului, având o contribuție de 22,3% (2.589,5 mii lei) în Valoarea adăugată brută județeană din anul 2012.

În sectorul de comerț au fost înregistrate 5.844 unități locale active, care au realizat o cifră de afaceri de 11.389 milioane lei, la nivel județean, în anul 2013. În Zona Metropolitană Oradea au fost 69,6% din unitățile locale active și au realizat 86% din cifra de afaceri județeană în cadrul sectorului de comerț.

Conform INS, în anul 2013, în comuna Sînmartin erau înregistrate 125 unități locale active în domeniul comerțului. Numeric, aceste firme reprezintă 3,1% din totalul agenților economici care activează în comerț în Zona Metropolitană Oradea. În anul 2013, cifra de afaceri a unităților locale din comerț din comuna Sînmartin a fost de 73,5 mil. lei, adică 0,8% din totalul activităților de comerț din Zona Metropolitană Oradea.

Servicii

În anul 2013 numărul unităților locale active din servicii de la nivelul județului Bihor a fost de 6.748 unități, acestea realizând o cifră de afaceri de 4.744 milioane lei. Unitățile locale active din sectorul serviciilor din Zona Metropolitană Oradea reprezintă 74,0% din totalul din județ, iar cifra de afaceri a acestora deține o pondere de 85,1%.

În comuna Sînmartin au fost înregistrate 3,9% din unitățile locale active din Zona Metropolitană Oradea din sectorul serviciilor (196 unități), acestea realizând 1,7% din cifra de afaceri de la nivelul zonei, în anul 2013 (68,9 mil. lei).

Turism

Structuri de primire turistică

Conform Institutului Național de Statistică, în județul Bihor, în anul 2014, erau înregistrate 149 structuri de primire turistică cu o capacitate de cazare mai mare de 5 locuri, reprezentând 22% din totalul din Regiunea

Nord Vest. Din acest punct de vedere, județul Bihor ocupă locul al treilea, după județele Cluj (27,2%) și Maramureș (24,8%), la nivel regional.

Din totalul de structuri de primire turistică din județul Bihor, 68,5% structuri sunt concentrate în Zona Metropolitană Oradea, ceea ce înseamnă în cifre absolute 102 de unități, la finalul anului 2014. Față de anul precedent, numărul acestor structuri s-a ridicat cu 7,4%, iar față de anul 2010 numărul de structuri de primire turistică s-a majorat cu 56,9%, rata medie anuală de creștere în perioada 2010 - 2014 fiind de 13,4%.

Comuna Sînmartin are cel mai dinamic sector turistic din cadrul localităților rurale din Zona Metropolitană Oradea. Conform primăriei comunei Sînmartin, în comună existau în 2015 în total 225 structuri cu funcțiuni de cazare turistică, din care 20 de hoteluri și 205 pensiuni și pensiuni agroturistice, vile, hostel și persoane fizice.

În anul 2014 erau înregistrate conform Institutului Național de Statistică 67 de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică, cu o capacitate mai mare de 5 locuri, din care 15 hoteluri, 39 pensiuni agroturistice, 12 vile turistice și un hostel.

Capacitatea de cazare existentă

Potrivit Institutului Național de Statistică, în județul Bihor, structurile de primire turistică cu peste 5 locuri de cazare, au o capacitate de cazare existentă de 10.421 locuri, adică 35,9% din totalul capacității de cazare existentă în Regiunea Nord Vest, fiind primul județ din regiune. Județul Bihor este urmat pe pozițiile secundă și terță de județele Cluj (26,2%) și Maramureș (16%).

Din totalul capacității de cazare turistică existentă la nivelul județului, 80,2% se află în structurile de primire turistică din Zona Metropolitană Oradea. Deși numărul de structuri de primire turistică s-a ridicat cu 35,4% (39 unități), în perioada 2010 - 2014, capacitatea de cazare turistică existentă a crescut mai puțin (+13,9%), în aceeași perioadă.

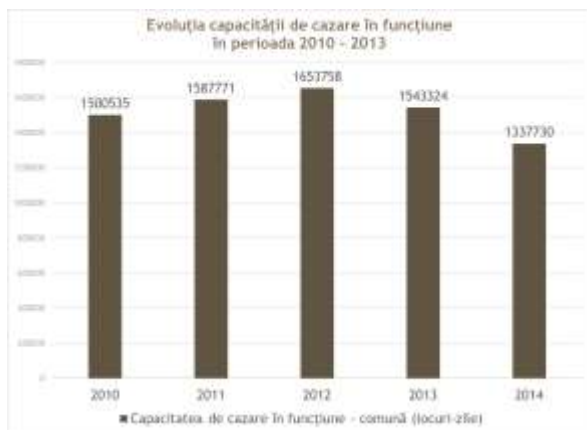
Conform Institutului Național de Statistică, capacitatea de cazare existentă în structurile de primire turistică

cu peste 5 locuri de cazare din comuna Sînmartin, era în 2014 de 5.397 de locuri, reprezentând 51,8% din capacitatea de cazare din Bihor și 64,6% din capacitatea de cazare de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea.

Capacitatea de cazare în funcțiune

În Regiunea Nord Vest, în anul 2014, au fost în funcțiune 9.014.530 locuri de cazare, din care 29,2% în județul Bihor. Acesta este al doilea județ din regiune după capacitatea de cazare turistică în funcțiune, după județul Cluj, potrivit Institutului Național de Statistică.

Așadar, din cele 2.635.394 locuri - zile de la nivelul județului Bihor, 86,8% reprezintă capacitatea de cazare în funcțiune din Zona Metropolitană Oradea. Față de anul precedent, în anul 2014 capacitatea de cazare în funcțiune (locuri - zile) a crescut cu 1,5%, iar față de anul 2010 capacitatea de cazare turistică în funcțiune a crescut cu 11,9%. În perioada 2010 - 2014, capacitatea de cazare în funcțiune a crescut cu un ritm mediu anual de 3,0%.

Capacitatea de cazare turistică în funcțiune în structurile de primire turistică cu peste 5 locuri de cazare din comuna Sînmartin a fost de 1.337.730 locuri - zile, reprezentând 58,5% din capacitatea de cazare în funcțiune de la nivelul Zonei Metropolitane.

Sosiri ale turiștilor în structurile de primire turistică

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2014, Regiunea Nord Vest a captat 972.856 turiști, din

care 30,7% turiști au vizitat județul Bihor, clasat pe locul al doilea după județul Cluj.

În Zona Metropolitană Oradea au fost înregistrați 277.778 turiști, ceea ce înseamnă 93,1% din totalul turiștilor din județul Bihor, în anul 2014. Față de anul anterior, numărul turiștilor din Zona Metropolitană a crescut cu 19,6%, iar față de anul 2010 a crescut cu 56,7%. În perioada 2010 - 2015, numărul turiștilor s-a mărit cu o rată medie anuală de 12,4%. În 2014, în comuna Sînmartin au sosit 139.563 turiști (50,2% din total turiștilor în ZMO), în creștere cu 19,5% față de anul anterior, când s-au înregistrat 116.761 turiști.

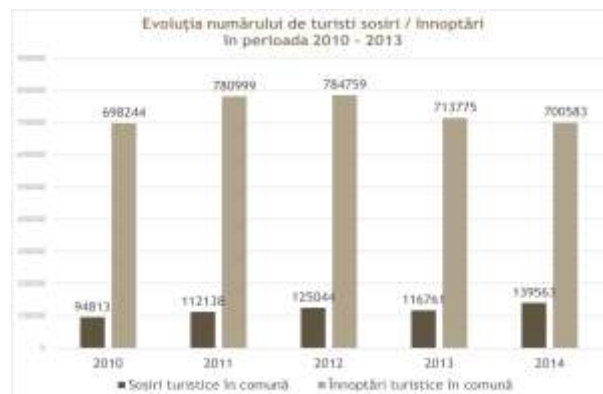
Sezonalitate

În lunile iulie - august se înregistrează în județul Bihor cel mai ridicat număr de turiști, reprezentând aproximativ 25% din totalul turiștilor din întregul an. Astfel, se conturează sezonul turistic al județului, în perioada iulie - august. În schimb, în lunile ianuarie - februarie se înregistrează cele mai scăzute valori ale numărului de turiști în județul Bihor.

Înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică

În anul 2014, turiștii sosiți în Regiunea Nord Vest au realizat 2.287.467 înnoptări, din care 46,3% în structurile de cazare din județul Bihor, județul clasându-se pe primul loc în cadrul regiunii, potrivit Institutului Național de Statistică.

În Zona Metropolitană Oradea s-au realizat 992.344 înnoptări, reprezentând 93,8% din totalul de la nivel de județ, în anul 2014.

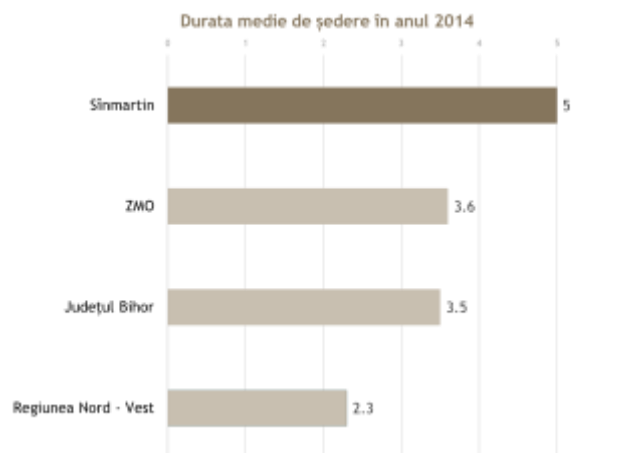

În comuna Sînmartin, în anul 2014, s-au înregistrat 700.583 înnopțări, cu 1,8% mai puține față de anul precedent.

Durata medie de ședere

Conform datelor Institutului Național de Statistică, la nivelul Regiunii Nord Vest, în anul 2014, durata medie de ședere a unui turist a fost de 2,3 zile, în timp ce la nivelul județului Bihor durata medie de ședere a fost de 3,5 zile, cu aproximativ 1 zi peste valoarea medie de la nivel regional.

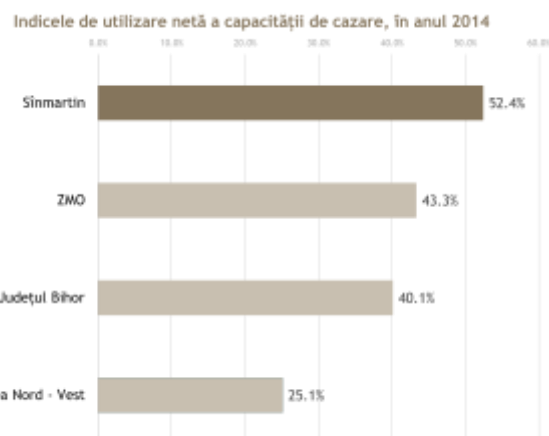
În anul 2014, valoarea duratei medii de ședere a turiștilor în structurile de primire turistică din zona Metropolitană Oradea a fost de 3,6 zile, ușor peste valoarea de la nivel județean.

În comuna Sînmartin, durata medie de ședere este de 5 zile, de 1,4 ori mai mult decât durata medie de ședere de la nivelul Zonei Metropolitane Oradea.

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare turistică în funcțiune arată procentul în care capacitatea de cazare în funcțiune a fost utilizată într-o perioadă turistică. Așadar, potrivit datelor Institutului Național de Statistică, în anul 2014, în Regiunea Nord Vest indicele de utilizare a capacității de cazare în funcțiune a fost de 25,1%, iar în județul Bihor 40,1%.

La nivelul Zonei Metropolitane Oradea, indicele de utilizare netă a capacității de cazare este de 43,3%, depășind nivelul județean.

În cadrul Zonei Metropolitane Oradea, în comuna Sînmartin se înregistrează cel mai ridicat indice de utilizare a capacității de cazare în funcțiune (42,4%), aceasta fiind urmată de municipiul Oradea unde indicele de utilizare a capacității de cazare în funcțiune a fost de 32,2%.

Resurse turistice

Cea mai importantă resursă turistică de la nivel local o constituie apele termale, pe baza acestora dezvoltându-se practic întreg sectorul turistic al comunei Sînmartin. Stațiunea Băile Felix a fost desemnată stațiune turistică de interes național, iar Băile 1 Mai stațiune turistică de interes local.

Stațiunea Băile Felix este cea mai cunoscută stațiune balneară din România, cu renume și în afara granițelor. Descoperite din antichitate, izvoarele de apă geotermală la temperaturi de 38° și 45°C, au proprietăți curative certificate, fiind oligometalice, bicarbonate, calcice și sodice, iar nămolurile au proprietăți sapropelice (bogate în hidrosulfură de fier coloidală).

Băile Felix dispun de o bogată bază de tratament ce cuprinde: instalații pentru băi la cadă, instalații pentru aplicații calde cu nămol și parafină, bazine cu apă termală, instalații pentru elongații sub apă, instalații pentru electro și hidro terapie, saună, piscine

acoperite și în aer liber, săli de gimnastică medicală. Datorita climei blânde, în lacurile stațiunii trăiesc nuferi subtropicali.

Apele termale din Sînmartin au efecte benefice pentru afecțiuni precum: afecțiuni reumatismale inflamatorii, afecțiuni reumatismale degenerative, afecțiuni reumatismale abarticulare, afecțiuni post-traumatice, afecțiuni neurologice periferice, afecțiuni neurologice centrale, afecțiuni ginecologice și afecțiuni asociate.

Principalele atracții turistice din comună sunt:

- **Rezervația Naturală „Lacul cu Nuferi - Pârâul Pețea**, stațiunea Băile 1 Mai. Este un pârâu care izvorăște din localitatea Băile 1 Mai și care traversează localitatea. Rezervația Naturală „Lacul cu Nuferi - Pârâul Pețea” este singurul loc din Europa unde crește din terțiar până în zilele noastre nufărul tropical (*Nymphaea lotus* var. *thermalis* - relict glaciatic). Unicitatea nufărului susținută de cea a roșioarei lui Racoviță (roșioara - endemic - *Scardinius erythrophatanus racovitzai*) și a melcului (*Melanopsis parreysii*), dau o importanță științifică majoră rezervației. Lacul este populat cu pești exotici și broaște țestoase.
- **Rezervația naturală “Situl fosilifer de pe Dealul Șimleului”**, satul Betfia. Se întinde pe o suprafață de 5 hectare. Aici s-au descoperit resturi de reptile, păsări și numeroase mamifere din Pleistocenul mediu.
- **Avenul de la Betfia** sau Avenul “Hudra Bradii” (impropriu numit de localnici “Craterul de la Betfia”), fenomenul carstic de pe Dealul Șomleului. Acesta are o adâncime de 86 de metri, puțul său având o cădere aproape verticală de 54 metri).
- **Capela de la Haieu**, o impresionantă biserică-sală de sorginte medievală (sec. XIV), în care se mai pot observa elemente arhitecturale romanice, cisterciene și gotice (restaurată în anul 1977);
- **Clădirea Sanifarm**, o fostă mănăstire aparținătoare ordinului călugăresc Sf. Vincențiu, frumoasă clădire de arhitectură barocă, construită în sec. al XVIII-lea.
- **Biserica ortodoxă din Rontău** (sec. XV)
- **Biserica unită (greco-catolică) din Haieu** (1906);
- **Biserica de lemn din Băile Felix (adusă din Brusturi) și Biserica Greco-Catolică din Băile Felix.**

În cadrul primăriei comunei Sînmartin există un punct de informare turistică.

Forme de turism practicabile

Beneficiind de un bogat patrimoniu turistic, în comuna Sînmartin se pretează practicarea mai multor forme de turism:

Turism de sănătate. Acest tip de turism este legat, în principal, de apele termale și minerale. Locurile cele mai atractive sunt acelea care, pe lângă serviciul de bază, sunt completate cu servicii conexe cum ar fi: tratament, saună, ștrand, terenuri de sport, fitness, wellness; formând în esență un complex care să satisfacă nevoile întregii familii, de la vindecare, prevenție până la distracție.

Efectele benefice ale apelor termale din stațiunea Băile Felix și Băile 1 Mai sunt folosite pentru tratarea unor afecțiuni precum: afecțiuni reumatismale inflamatorii (poliartrita reumatoidă, spondiloza anchilozantă), afecțiuni reumatismale degenerative (spondiloză cervicală, dorsală și lombară, poliartroză), afecțiuni reumatismale abarticulare, afecțiuni post-traumatice, afecțiuni neurologice periferice, afecțiuni neurologice centrale, afecțiuni ginecologice, afecțiuni asociate (boli de nutriție și metabolism, boli endocrine). În prevenția și tratarea acestor afecțiuni se folosesc mai multe tipuri de proceduri: kinetoterapie, băi calde cu ape minerale în cazii și bazine, electroterapie, hidroterapie, aerohelioterapie în bazine deschise cu apă termală, aerosoli, gimnastică medicală, băi de lumină, saună, cosmetică.

Ecoturism. Ecoturismul are un potențial de dezvoltare mare, dat fiind interesul turistic crescut pentru biodiversitate. Ecoturismul are un impact minim asupra naturii, contribuind la conservarea acesteia și la bunăstarea comunității locale și aducând un aport important la educația ecologică.

Zonal, suprafața asupra căreia acesta acționează, include în aria sa faună și floră variată și forme de relief cât mai diversificate. Printre activitățile care pot fi practicate, se numără: observarea păsărilor și a animalelor sălbatice, drumețiile tematice, explorarea zonei carstice, dar și cicloturismul. Pentru astfel de

modalități de recreere, sunt necesare fiecărei destinații în parte, ghizi locali pregătiți, zone aerisite cu trafic redus și rețete gastronomice cu specific, produse exclusiv din preparate naturale.

Pe teritoriul comunei sunt recunoscute două rezervații naturale importante: Rezervația Naturală „Lacul cu Nuferi - Pârâul Peșea și Rezervația naturală “Situl fosilifer de pe Dealul Șimleului”.

Turism de afaceri și evenimente. Mare parte din structurile de primire turistică din comuna Sînmartin oferă facilități pentru desfășurarea de conferințe, seminarii, evenimente, congrese, simpozioane etc.

Turism religios. Comuna Sînmartin dispune de mai multe obiective care pot susține această formă de turism: Capela de la Haieu, Biserica ortodoxă din Rontău (sec. XV), Biserica unită (greco-catolică) din Haieu (1906), Biserica de lemn din Băile Felix (adusă din Brusturi) și Biserica Greco-Catolică din Băile Felix.

Structuri de sprijin al afacerilor

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Bihor

Este o organizație independentă, neguvernamentală și non-profit, care sprijină înființarea și dezvoltarea afacerilor în județul Bihor, punând la dispoziția celor interesați o gamă largă de servicii specializate: asistență pentru înființarea unei afaceri și întocmirea documentației necesare; informații referitoare la surse de finanțare a afacerilor și la modul de accesare a acestora; întocmirea de planuri de afaceri, studii de piață, planuri de marketing, proiecte pentru obținerea de finanțări nerambursabile și rambursabile; promovarea potențialului economic al firmelor din județ pe piața națională și internațională; găsirea de parteneri de afaceri și medierea contactelor de afaceri; informații referitoare la firmele din județ; eliberarea de certificate de origine a mărfurilor, a certificatelor de forță majoră, vizarea facturilor și a altor documente comerciale; eliberarea de recomandări și certificate de bonitate; consultanță de afaceri, financiar-contabilă, juridică; asistență juridică la încheierea și derularea contractelor comerciale; organizarea de târguri și expoziții, misiuni economice, parteneriate de afaceri,

în țară și în străinătate; programe de pregătire profesională, programe de instruire în domeniul afacerilor, seminarii; acces la biblioteca instituției; arbitraj comercial; înscrierea gajurilor în arhiva electronică de garanții reale mobiliare.

Oficiul Registrului Comerțului Bihor

Oficiul Registrului Comerțului este instituția abilitată de lege să efectueze înregistrarea firmelor în județul Bihor. Pe lângă activitatea de înregistrare propriu-zisă, această instituție oferă și servicii de consiliere pentru înființarea unei afaceri, de întocmire a actelor necesare și reprezentare în fața instanțelor competente să autorizeze înființarea firmei, precum și de obținere a avizelor necesare desfășurării activității. Etapele care trebuie parcurse pentru înființarea unei afaceri sunt: rezervarea denumirii; întocmirea actului constitutiv; alcătuirea dosarului de înmatriculare; obținerea avizelor; înmatricularea societății.

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord Vest - Biroul Județean Bihor

Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Vest acționează în județul Bihor prin intermediul Biroului Județean, în scopul implementării la nivel local a politicii de dezvoltare regională.

Agenția de Dezvoltare Regională Nord-Vest, organism executiv al Consiliului pentru Dezvoltare Regională, prin competențele sale de planificare strategică, este forța motrice a dezvoltării durabile a regiunii. Susține dezvoltarea și interesele de dezvoltare ale comunităților locale, fiind puntea de legătură între acestea, autoritățile naționale și instituțiile europene relevante.

Agenția urmărește implementarea politicilor de coeziune economică și socială la nivelul regiunii, promovează și implementează programe de dezvoltare și asigură serviciile necesare comunităților și investitorilor, pentru maximizarea beneficiilor economice și sociale la nivelul regiunii.

Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă Bihor

Agenția pentru ocuparea forței de muncă oferă angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă următoarele servicii: măsuri pentru stimularea ocupării forței de muncă prin creșterea

șanselor de ocupare a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă; măsuri pentru stimularea angajatorilor în vederea încadrării în muncă a șomerilor și crearea de noi locuri de muncă.

Federația Patronilor Bihor

Federația Patronilor Bihor este o organizație neguvernamentală, apolitică, non profit, înființată în anul 1991, cu statut și personalitate juridică proprie. Scopul Federației este sprijinirea inițiativei particulare și reprezentarea intereselor oamenilor de afaceri din județul Bihor. Federația Patronilor Bihor este cea mai veche organizație patronală județeană din țară.

Principalul rol asumat este de a veni în întâmpinarea problemelor generale și punctuale ale firmelor bihorene și de a ajuta la soluționarea lor. Acționează în direcții considerate prioritare pentru mediul economic și pentru interesele membrilor.

În vederea sprijinirii dezvoltării sectorului de afaceri, Federația Patronilor Bihor colaborează cu organizații similare din țară și din străinătate, precum și cu un număr însemnat de organizații și instituții finanțatoare.

Asociația Firmelor Bihorene

Este o organizație patronală care își propune să reprezinte în mod real cele peste 30.000 de societăți comerciale active din județul Bihor. La inițiativa înființării AFB au subscris, ca membri fondatori, managerii celor mai importante 50 de firme din județul Bihor. Printre obiectivele strategice urmărite de AFB:

- Dezvoltarea și promovarea culturii antreprenoriale
- Satisfacerea necesităților specifice activității societăților comerciale și a întreprinzătorilor independenți prin activități de reprezentare, asistență, consultanță și instruire
- Crearea unui mediu favorabil activităților economice private și stimulativ pentru investițiile autohtone și străine
- Sprijinirea consolidării și dezvoltării sectorului întreprinderilor mici și mijlocii
- Creșterea competitivității mediului de afaceri prin stimularea accesului la inovație și cercetare

- Dezvoltarea întreprinderilor private în concordanță cu principiile dezvoltării durabile
- Dezvoltarea capitalului uman în economie
- Modernizarea rolului autorităților administrației publice centrale și locale, în sensul orientării către organizații, firme și cetățeni și creșterii eficienței activității.

Asociația pentru Promovarea Turismului din Oradea și regiune

Membrii fondatori sunt S.C. Eurobusiness Parc S.A., Societatea Lotus Center, Societatea Calipso S.A.-Double Tree by Hilton Oradea, Societatea Aba Turism S.A. Ramada Oradea, Societatea Continental Forum Oradea S.A., Societatea Aqua President S.R.L. și Societatea Turism Felix S.A. Această asociație a fost constituită în scopul promovării și dezvoltării turismului din Oradea și din regiune.

Obiectivele asociației se regăsesc în scopul stimulării și sprijinirii dezvoltării locale, regionale și naționale prin inițiative, activități și măsuri care să crească numărul de turiști, să dezvolte și să promoveze turismul din Oradea și din regiune, în totalitatea diversității sale, atât în țară, cât și în străinătate, precum și să realizeze sau să acorde suportul necesar elaborării și implementării strategiilor de dezvoltare a turismului local, regional și național ținând cont de principiile turismului durabil.

Școala profesională EuroBusiness Oradea

Membrii fondatori sunt Primăria Municipiului Oradea, SC EurobusinessParc Oradea SA, Inspectoratul Școlar Județean Bihor, Colegiu Tehnic, parteneri media și companii private, care reprezintă cei mai mari angajatori pe piața forței de muncă locală.

Această inițiativă are ca și scop crearea unui cadru optim pentru susținerea învățământului profesional și a performanței în învățământul preuniversitar din județul Bihor. În mod specific, acest parteneriat urmărește pregătirea forței de muncă locale în conformitate cu cerințele mediului de afaceri, fiind în mare măsură, dedicat pregătirii elevilor în meseriile și calificările profesionale cerute de marii angajatori localizați în Parcurile Industriale și municipiul Oradea.

Misiunea asumată urmărește pregătirea elevilor capabili de performanță prin activități extrașcolare în

cadrul grupelor de excelență, în concordanță cu standardele Uniunii Europene și cu specificul societății românești; promovarea învățământului profesional și creșterea atractivității acestuia în rândul elevilor cu pregătire medie. Activitățile urmărite la nivelul învățământului profesional sunt:

- Elaborarea de materiale didactice, manuale și adaptarea curriculumului școlar la cerințele reale ale mediului de producție privat;
- Asigurarea accesului elevilor la practica în cadrul companiilor;
- Organizarea unor campanii media, apariții TV, comunicate de presă, filme de promovare etc.
- Preselecția și evaluarea elevilor înscriși, în vederea selectării bursierilor;
- Susținerea financiară a profesorilor, maiștrilor și tutorilor de practică din cadrul companiilor, prin acordarea de bonificații trimestriale;
- Dezvoltarea activității educaționale și de pregătire profesională, prin organizarea de colocvii, dezbateri, conferințe, cursuri, tabere și vizite la companii din străinătate, inclusiv prin intermediul unor programe externe;
- Sprijin pentru organizarea, derularea, premiera elevilor participanți la olimpiadele și concursurile școlare, precum și pentru deplasarea lor la olimpiade și concursuri școlare în condiții de confort;
- Editarea, tipărirea de materiale și publicații care au legătura cu preocupările cadrelor didactice pentru o specialitate sau metodică predării disciplinei.

Idea centrului de excelență se bazează pe susținerea activității didactice de performanță la toate disciplinele, a asigurării unui cadru organizat pentru realizarea unui schimb de experiență eficient, modern și racordat la cerințele societății moderne; promovarea comunicării și colaborării între profesorii care obțin performanțe cu elevii, a schimbului de experiență și idei; sincronizarea realităților curriculumului și practicii școlare din învățământul preuniversitar cu cerințele mediului universitar.

Fundația pentru Protejarea Monumentelor Istorice din Județul Bihor

Este o organizație neguvernamentală, cu scop nonprofit și nepatrimonial și fără caracter politic, având ca fondatori Consiliul Local Oradea și Consiliul Județean

Bihor. Obiectivele principale ale Fundației sunt legate atât de elaborarea și punerea în practică a programelor speciale de prevenire a degradării monumentelor din municipiul Oradea și din județul Bihor, cât și de derularea activității de execuție a unor lucrări de protejare, conservare, restaurare, respectiv de promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură și urbanistice, a zonelor de protecție și a ansamblurilor istorice.

Scopul Fundației:

- asigură protecția monumentelor istorice, a zonelor de protecție ale acestora și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane etc), aflate în domeniul public și privat al unităților administrativ - teritoriale din județul Bihor; colaborează cu compartimentele specializate ale altor autorități ale administrației publice locale, în cazul în care monumentele istorice, zonele de protecție a acestora, se află pe teritoriul mai multor unități administrativ - teritoriale;
- elaborează și asigură programe speciale de prevenire a degradării monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora din județul Bihor, cu respectarea avizului emis de către Ministerul Culturii și Cultelor sau, după caz, de către serviciile publice deconcentrate ale Ministerului Culturii și Cultelor;
- inițiază, realizează și derulează activități de execuție a unor lucrări de reconstrucție, conservare, restaurare, promovare a monumentelor istorice, de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție a acestora precum și a zonelor protejate (ansambluri urbane etc), existente în municipiul Oradea și în județul Bihor;
- realizează valorificarea de materiale de promovare a monumentelor istorice de artă, de arhitectură și urbanistice a zonelor de protecție a acestora, precum și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane, etc), existente în municipiul Oradea și în județul Bihor;
- participă la finanțarea lucrărilor de protejare a monumentelor istorice, a zonelor de protecție a acestora și a zonelor construite protejate (ansambluri urbane etc);
- sesizează organele competente pentru aplicarea și luarea de măsuri privind protejarea monumentelor istorice și a zonelor de protecție a acestora;
- organizează orice alte acțiuni compatibile cu obiectul de activitate.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Amplasarea comunei la o distanță de 6 km de Municipiul Oradea și în apropiere de mai multe capitale europene; - Densitatea întreprinderilor din comuna Sînmartin se situează peste media înregistrată în localitățile rurale ale zonei; - Accesul facil al investitorilor atât prin intermediul căilor rutiere, cât și prin intermediul Aeroportului Internațional Oradea; - Diversitatea economică destul de ridicată a comunei; - Trendul descendent al numărului de șomeri înregistrați în perioada 2010 - 2013; - Dezvoltarea puternică a sectorului turistic la nivel local: stațiunea Băile Felix este desemnată stațiune turistică de interes național, iar Băile 1 Mai stațiune turistică de interes local; - Existența unui număr mare de atracții turistice; - Diversitatea structurilor de cazare; - Numărul ridicat de unități de primire; - Ponderea ridicată a sosirilor și înnoptărilor turistice din totalul înregistrat în ZMO; - Durata medie de ședere a turiștilor și indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune, se situează peste media de la nivel zonal, județean, regional și național. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa grupurilor de producători agricoli; - Scăderea numărului de înnoptări turistice în comuna Sînmartin în ultimii doi ani;
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Poziționarea comunei la o distanță de aproximativ 11 km de Aeroportul Internațional Oradea; - Amplasarea în apropierea graniței poate facilita dezvoltarea relațiilor de colaborare cu agenți economici și instituții publice din Ungaria; - Modernizarea și extinderea Aeroportului Internațional Oradea și includerea în ofertă a unor noi destinații; - Fondurile europene care sprijină dezvoltarea mediului antreprenorial; - Participarea la târguri naționale și internaționale de turism; - Calitatea de membru în diverse asociații și organizații naționale și internaționale; - Programele guvernamentale de stimulare a turismului în extrasezon; - Potențialul de dezvoltare logistică a comunei, ca urmare a poziționării în vecinătatea graniței României cu Ungaria; - Forța de muncă ieftină și calificată poate conduce la înființarea de noi antreprize; - Încurajarea și dezvoltarea parteneriatelor de tip public-privat; - Existența programelor guvernamentale de susținere a sectorului IMM. 	<ul style="list-style-type: none"> - Lipsa lichidităților poate conduce la falimentarea unităților locale active de tip microîntreprinderi și chiar a celor medii; - Resurse financiare insuficiente pentru finanțarea și co-finanțarea proiectelor europene; - Instabilitate legislativă; - Migrația forței de muncă calificată în afara județului și în afara granițelor țării; - Promovarea de către agențiile de turism a destinațiilor turistice externe, în detrimentul stațiunilor naționale; - Orientarea turiștilor români către destinații externe; - Vecinătatea / concurența cu stațiuni turistice asemănătoare din Ungaria și Ucraina.

I.2.7. Calitatea factorilor de mediu și surse de poluare

Calitatea aerului

La nivelul comunei Sînmartin calitatea aerului este bună, neexistând surse majore de poluare a aerului în zonă. Singurele surse de poluare sunt traficul rutier pe E79 și poluarea de pe platformele industriale ale municipiului Oradea.

Monitorizarea calității aerului în județul Bihor se realizează prin rețeaua de monitorizare formată din:

- stațiile automate de monitorizare a calității aerului
- puncte de prelevare pulberi sedimentale
- puncte de prelevare precipitații

Pentru monitorizarea poluantului pulberi sedimentabile s-au ales 3 zone din județ, în funcție de activitățile din zonele respective:

- zona I - Tărian, Biharia, Sălard, Episcopia Bihor
- zona II - A.P.M. Bihor, Stația Meteo, Băile 1 Mai
- zona III - Telechiu, Chistaș, Peștera, Aleșd, Aștileu, Subpiatră, Țețchea

Nu s-au înregistrat depășiri ale limitelor maxime admise, valorile încadrându-se în limitele impuse de STAS 12574/87.

Calitatea apelor

Principalele surse de poluare ale apelor (de suprafață și subterane) de la nivelul comunei sunt reprezentate de utilizarea îngrășămintelor chimice în agricultură. La nivelul comunei Sînmartin există rețea de canalizare, poluarea cauzată de deversarea necontrolată a apelor uzate menajere, fiind redusă.

Principalul curs de apă de pe teritoriul comunei Sînmartin este pârâul Peța, afluent al Crișului Repede. Pe cursul superior al acestuia se găsesc băile termale 1 Mai și Felix.

Monitorizarea pârâului Peța, pe parcursul anului 2010, a avut următoarele rezultate: evaluare elemente biologice - foarte bine; evaluare elemente fizico-chimice generale - mediu; poluanți specifici - bine; potențial ecologic - moderat; stare chimică - bună.

La nivelul comunei Sînmartin există și o serie de acumulări: Haieu și Cordău.

Din punct de vedere hidro-geologic, în zona comunei Sînmartin, se cunoaște prezența unui strat acvifer freatic, dezvoltat în formațiunile cuaternare și un orizont acvifer de adâncime, cantonat de calcarele cretacice, foarte bine dezvoltat în acest sector.

Alimentarea stratului freatic se face din precipitațiile atmosferice, fapt pus în evidență de variațiile sezoniere din puțurile sătești. Aceste ape freactice sunt cantonate în depozitele de terasă bine dezvoltate, sub forma a patru nivele, pe malul stâng al Crișului Repede, în aluviuni ce însoțesc cursurile de apă în zonă și în special râul Criș, precum și în depozitele deluviale.

Direcțiile generale de scurgere a acestor ape urmăresc pantele morfologice, adică în general Sud Nord, în timp ce în lunca Crișului Repede și în terasa joasă se cunoaște un flux paralel cu râul, Est Vest.

La cererea Agenției Naționale pentru Resurse Minerale, S.C. "Turism - Felix" S.A. în anul 1997 a întocmit un studiu despre zăcămintul termomineral Băile Felix - 1 Mai, pe baza căruia s-a reinstuit perimetrul de protecție hidrogeologică al acestuia, fiind cel mai important zăcămint termomineral al țării, ca volum de rezerve exploatabile și calități terapeutice ale apei.

Acest fapt impune luarea unor măsuri superioare privind protejarea suprafețelor care constituie zonele de alimentare și drenare ale zăcămintului de ape termominerale.

Calitatea solurilor

Solul reprezintă, împreună cu ceilalți factori de mediu, mediul de viață pentru plante, animale și om, iar pentru agricultură - principalul mijloc de producție. Zona Metropolitană Oradea este situată la întretărirea axelor de comunicație Nord Sud (Arad - Satu Mare) și Vest Est (Ungaria - Cluj - Deva) și are un profil agro-industrial. Folosințele agricole ale acestei zone sunt, în principal, terenurile arabile și pășunile. Activitățile industriale sunt prezente în platformele municipiului. Zona posedă un potențial balnear datorită apelor geotermale din Băile Felix, Băile 1 Mai și Oradea.

La nivelul comunei Sînmartin se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole, care sunt monitorizate sub aspectul calității solului și măsurilor agropedoameliorative, de către instituțiile competente (Direcția Agricolă și pentru Dezvoltare Rurală Bihor și O.S.P.A Bihor).

Nu există alte restricții sau alte surse majore de poluare a solurilor, la nivelul comunei Sînmartin.

Protecția naturii și biodiversitatea

Principalele presiuni antropice care se exercită asupra biodiversității sunt:

- schimbarea modului de folosință a terenurilor;
- defrișările;
- agricultura intensivă;
- turismul necontrolat;
- supraexploatarea unor specii de plante și animale;
- incendiile sau alte accidente ecologice;
- fragmentarea habitatelor;
- poluarea;
- exploatarea resurselor;
- amplasarea de construcții în zone protejate.

În județul Bihor au fost desemnate 30 de Situri Natura 2000:

- Număr SCI: 24
- Număr SPA: 6
- Numărul de SCI-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 17
- Numărul de SPA-uri care se suprapun peste arii naturale protejate de interes național: 3

Pe teritoriul administrativ al comunei Sînmartin, conform Ordinului nr. 1.964 din 13 decembrie 2007 privind instituirea regimului de arie naturală protejată a siturilor de importanță comunitară, ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, se află ariile protejate:

- ROSCI0008 Betfia - pe o suprafață reprezentând 16% din teritoriul administrativ al comunei Sînmartin;
- ROSCI0098 Lacul Pețea - pe o suprafață reprezentând 1% din teritoriul administrativ al comunei Sînmartin.

Arii protejate declarate la nivel național și aflate pe teritoriul administrativ al comunei Sînmartin, sunt:

- Pârâul Pețea - Com. Sînmartin, Sat Rontău;
- Locul fosilifer de pe Dealul Șomleu - Com. Sînmartin, Loc. Betfia.

Analiza SWOT

Puncte tari	Puncte slabe
<ul style="list-style-type: none"> - Numărul mic de surse de poluare a aerului; - Nivelul redus de poluare a solurilor și subsolurilor; - Existența ariilor protejate Natura 2000: ROSCI0008 Betfia, ROSCI0098 Lacul Pețea; - Monitorizarea poluantului pulberi sedimentabile nu a înregistrat depășiri ale limitelor maxime admise.	<ul style="list-style-type: none"> - Existența siturilor poluate din cauza depozitării în spații necorespunzătoare a deșeurilor, în trecut; - Se regăsesc terenuri afectate de nitrați din activități agricole; - Poluarea cauzată de traficul rutier de pe E79; - Slaba conștientizare a populației și a agenților economici privind managementul ariilor protejate; - Resurse umane și financiare scăzute pentru managementul ariilor protejate.
Oportunități	Amenințări
<ul style="list-style-type: none"> - Existența unui cadru național privind protecția mediului: legislație, instituții, strategii și planuri de implementare a Directivelor UE; - Existența Planului de Investiții pe Termen Lung privind „Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor”; - Existența „Master Plan privind infrastructura de apă și apă uzată în județul Bihor”; - Posibilitatea obținerii de finanțări guvernamentale sau fonduri europene pentru proiecte în domeniul mediului; - Organizarea unor campanii de educare a elevilor în spiritul ecologic; - Implicarea populației în activități de educație ecologică; - Dezvoltarea de parteneriate în vederea protecției mediului.	<ul style="list-style-type: none"> - Întârzieri în implementarea proiectelor pe fondul lipsei fondurilor, în condițiile crizei economice și financiare; - Creșterea poluării din cauza intensificării circulației rutiere în condițiile în care nu se implementează măsurile care prevăd reducerea și fluidizarea traficului; - Reducerea suportabilității de plată a populației pentru serviciile de salubritate, alimentare cu apă și canalizare; - Incapacitatea susținerii cofinanțării proiectelor în acest domeniu; - Apariția de dificultăți în implementarea planurilor adecvate de management al ariilor naturale protejate, datorită atitudinii proprietarilor privați ai terenurilor.

I.3. ANALIZA PEST

PESTEL este acronimul englezesc de la Political, Economic, Social, Technical, Environment și Legislative. Acest tip de analiză are în vedere influențele externe generate de acești factori, care nu acționează independent sau paralel, ci se află în interacțiune și pot genera schimbări imprevizibile asupra dezvoltării unei comunități.

Factorul politic

Un prim factor de ordin politic care afectează/ poate afecta dezvoltarea comunității se referă la legătura dintre formațiunile politice aflate la guvernare și apartenența politică a persoanelor care administrează / reprezintă interesele comunei.

Un alt factor politic care poate influența dezvoltarea județului Bihor dar și a comunei Sînmartin este reprezentat de criza politică care caracterizează România în ultima perioadă. Corelațiile acestea cu dezvoltarea economică au fost deseori demonstrate, cunoscându-se faptul că momentele de maximă tensiune de pe scena politică au dus, spre exemplu, la deprecierea monedei naționale în fața monedelor europene și americane și nu numai. Alte probleme ce pot apărea sunt: instabilitate legislativă, diminuarea investițiilor străine, favorizarea intereselor directe ale partidelor în detrimentul interesului public, blocarea programelor și obiectivelor guvernamentale etc.

De asemenea, nu trebuie pierdut din vedere posibilul efect pe care îl vor avea alegerile locale și parlamentare care se vor desfășura în 2016, precum și rezultatele care vor fi obținute la aceste alegeri la nivel național, județean și local. Rezultatele acestor alegeri precum și efectele asupra dezvoltării județene și locale sunt însă dificil de anticipat și cuantificat.

Reforma administrației publice propusă de Guvernul României este un alt factor politic ce poate avea implicații asupra județului Bihor și asupra comunei.

Descentralizarea serviciilor publice presupune nu numai transferul de autoritate și responsabilități de la nivelul administrației publice centrale la cel al administrației

publice locale, ci și transferul surselor de finanțare aferente în vederea asigurării bunei funcționări a serviciilor respective.

În plus, posibilitatea schimbării organizării administrative a României, respectiv regionalizarea, poate conduce la o creștere a importanței pe care o vor avea Zonele Metropolitane, cu efecte benefice și asupra comunei Sînmartin.

Alți factori politici ce pot afecta dezvoltarea județului și comunei Sînmartin: grupurile de presiune (lobby) naționale și internaționale, conflictele militare, aderarea României la spațiul Schengen, calitatea de membru a României în diverse alianțe sau organizații internaționale etc.

Factorul economic

Aderarea României la Uniunea Europeană este punctul din care la nivel național a fost înregistrată o creștere economică ce poate fi caracterizată ca fiind spectaculoasă. Creșterea economică a României a fost înregistrată din cel de-al doilea trimestru al anului 2007. Statistica europeană a poziționat creșterea economică din România pe primul trimestru din anul 2008 pe locul al doilea în UE, după Slovacia (creșterea produsului intern brut din primul trimestru al anului 2008 fiind de 8,2%).

Creșterea economică a României din perioada post-aderare la UE a fost bazată preponderent pe consum și nu pe producție, ceea ce, în coordonate economice, înseamnă un impact major și cu o durată prelungită a crizei mondiale la nivel național, comparativ cu alte țări. Efectele crizei economice mondiale sunt: creșterea ratei inflației, creșterea numărului de șomeri, scăderea numărului întreprinderilor active, diminuarea investițiilor etc. Astfel, putem afirma că un prim factor economic care influențează dezvoltarea județului Bihor și implicit și a comunei Sînmartin, este contextul macroeconomic general, caracterizat și în prezent, de previziuni pesimiste privind creșterea economică.

Un alt factor economic important este reprezentat de nivelul fiscalității din România, existând două categorii

de obligații fiscale pe care întreprinderile trebuie să le respecte: obligațiile fiscale față de bugetul de stat și obligațiile fiscale față de bugetul local. Principalele obligații fiscale față de bugetul de stat - impozitul pe profit, impozitul pe venit, taxa pe valoare adăugată, accizele, au o influență semnificativă asupra dezvoltării socio-economice a județului Bihor. Este de așteptat ca o creștere a fiscalității să ducă la o diminuare a numărului întreprinderilor active din județ, la o scădere a cifrei de afaceri a acestora și, în același timp, la o creștere a ratei șomajului.

Nivelul salarizării este un alt factor economic important. Din acest punct de vedere, se observă o ușoară creștere a salariului mediu în ultimul an.

Per ansamblu, politica monetară a României reprezintă un factor major de influență asupra dezvoltării, prin acțiunile pe care autoritățile le realizează pentru a interveni pe piață: stabilirea cantității de masă monetară aflată în circulație, stabilirea unui prag maxim al inflației, stabilirea nivelului ratei dobânzii etc.

De asemenea, situația macro-economică generală afectează veniturile bugetului de stat și, în acest fel, sumele care vor fi alocate bugetelor locale și pentru finanțarea unor programele naționale de dezvoltare.

Factorul socio-cultural

Unul dintre cei mai importanți factori socio-culturali care influențează dezvoltarea județului Bihor și a comunei Sînmartin este evoluția demografică.

Un alt factor social cu efecte majore asupra evoluției demografice este reprezentat de fenomenul migrației externe. În prezent se prognozează că odată cu creșterea numărului de șomeri, cu diminuările salariale din mediul bugetar și cu reducerile de personal, numărul specialiștilor care vor pleca în străinătate va crește semnificativ. Aceasta va fi o problemă majoră și pentru județul Bihor întrucât este posibil să se resimtă o lipsă a forței de muncă specializate. Efectele migrației de ordin social sunt: creșterea numărului familiilor monoparentale, creșterea abandonului școlar,

creșterea delincvenței juvenile, creșterea ratei divorțialității etc.

De asemenea, trebuie avută în vedere și atitudinea populației vis-à-vis de valorile/elementele culturale, dar și interesul autorităților publice centrale (care se transferă și la nivel local), pentru dezvoltarea infrastructurii culturale și modernizarea patrimoniului cultural.

Nu în ultimul rând un factor social care afectează dezvoltarea județului Bihor este politica din domeniul asistenței sociale.

Factorul tehnologic

Finanțarea cercetării, nivelul de dotare tehnologică, rata de înnoire a produselor tehnologice, tehnologia informației și comunicării, accesul la rețelele electronice de comunicare rapidă, sunt factori ce influențează în mod fundamental dezvoltarea județului Bihor și a comunei Sînmartin.

În România, fondurile alocate domeniului cercetării-dezvoltării s-au diminuat odată cu începerea crizei economice mondiale. Lipsa de investiții în acest domeniu are repercusiuni asupra tuturor domeniilor, determinând o ruptură majoră de trendurile mondiale în știință și tehnologie. Astfel, un factor tehnologic important este reprezentat de finanțarea publică a cercetării-dezvoltării de la nivel național. Bineînțeles, este importantă și distribuția teritorială a institutelor și firmelor cu activitate principală de cercetare - dezvoltare - inovare, actualmente majoritatea fiind amplasate în Regiunea de Dezvoltare București-Ilfov.

Tehnologia reprezintă un motor pentru toate sectoarele economice, motiv pentru care este necesară aplicarea unor politici publice speciale pentru dezvoltarea TIC. La nivel național, angrenarea sectorului TIC și dezvoltarea societății informaționale din România reprezintă, așadar, un alt factor de influență. Este important însă și prețul tehnologiilor și măsura în care populația, instituțiile publice și mediul economic pot achiziționa noile tehnologii. Este cunoscut faptul că introducerea inovațiilor tehnologice implică costuri

ridicate de achiziție și de familiarizare a populației și/sau forței de muncă.

Astfel, la nivelul mediului rural se înregistrează o penetrare mult mai redusă în ceea ce privește dotarea gospodăriilor cu PC-uri și ponderea celor care au acces la internet.

Protecția mediului

Catastrofele naturale pot afecta obiectivele și clădirile de patrimoniu, dar și întregul fond locativ de la nivel județean. Catastrofele naturale - cutremurele, alunecările de teren, inundațiile - ridică probleme și în ceea ce privește siguranța populației, dar și în ceea ce privește activitatea sectorului educațional, de sănătate, cultură etc.

Trebuie avute în vedere și politicile publice și legislația din acest domeniu, un factor de mediu important fiind reprezentat de cadrul legislativ, respectiv reglementările europene / mondiale privind protecția mediului, norme care trebuie respectate și de țara noastră.

Respectarea acestor norme poate avea drept efect dirijarea investițiilor publice către anumite tipuri de obiective, în defavoarea altora.

Factorul legislativ

Odată cu aderarea României la Uniunea Europeană, legislația europeană în vigoare reprezintă o constrângere care trebuie luată în considerare și de către țara noastră. Este necesar a se avea în vedere toate tratatele, acordurile internaționale, legislația în vigoare, dar și actele pregătitoare în toate domeniile de interes. Între cele mai importante documente care trebuie avute în vedere, amintim: Constituția Europeană, Tratatul de Aderare a României la Uniunea Europeană și Tratatul Uniunii Europene (Tratatul de la Lisabona, Tratatul de la Nisa, Tratatul de la Amsterdam etc).

Un alt factor juridic cu impact asupra județului Bihor și asupra comunei Sînmartin, este reprezentat de legislația națională, cu modificările și completările ce pot apărea. Spre exemplu, un element cu un posibil impact semnificativ asupra dezvoltării socio-economice este adoptarea legii parteneriatelor de tip public-privat. Acestea sunt o soluție general recomandată și promovată pentru rezolvarea problemelor sau eficientizarea serviciilor publice și mai mult decât atât, pot crește numărul investitorilor și, implicit, consolida mediul de afaceri local, cu precădere în mediul rural unde este puțin reprezentat.

Un act normativ foarte important este reprezentat de OUG 13/2010 ce vizează îndeplinirea recomandărilor Uniunii Europene, Organizației Internaționale a Muncii și ale altor foruri internaționale și europene, de a elabora și aplica măsuri de stimulare a ocupării forței de muncă prin sprijinirea creerii de locuri de muncă și menținerea preocupărilor pentru diminuarea incidenței șomajului, mai ales pentru evitarea șomajului de lungă durată. Unul dintre cele mai importante acte legislative care vizează dezvoltarea economică, este Legea nr. 346/2004 privind stimularea înființării și dezvoltării IMM-urilor.

La nivel legislativ, din punct de vedere al protecției mediului, prevederile Legii nr. 426/2001 pentru aprobarea OUG nr. 78/2000 privind regimul deșeurilor, au un impact major asupra sistemului de evidență a gestiunii deșeurilor producătorilor.

Activitatea de colectare, epurare și evacuare a apelor uzate din aglomerări, precum și a celor biodegradabile provenite de la anumite sectoare industriale (industria agroalimentară), este reglementată prin actul normativ Directiva 91/271/CEE, privind epurarea apelor uzate orășenești.

CAPITOLUL II

CAPITOLUL II - Strategia de dezvoltare

VIZIUNE 2020

COMUNA SÂNMARTIN ÎȘI VA CONSOLIDA STATUTUL DE DESTINAȚIE BALNEO - CLIMATERICĂ COMPETITIVĂ LA NIVEL INTERNAȚIONAL, PRIN VALORIFICAREA DURABILĂ A POTENȚIALULUI NATURAL ȘI ANTROPIC EXISTENT ȘI PRIN DEZVOLTAREA UNEI OFERTE TURISTICE DIVERSIFICATE PE TOT PARCURSUL ANULUI, ÎN CELE DOUĂ STAȚIUNI EXISTENTE: BĂILE FELIX ȘI BĂILE 1 MAI. COMUNA SÂNMARTIN VA OFERI LOCUITORILOR SĂI ACCES LA SERVICII PUBLICE DE CALITATE, INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ ȘI TEHNICO-EDILITARĂ DEZVOLTATĂ ȘI LOCURI DE MUNCĂ BINE REMUNERATE ȘI VA AVEA O CONTRIBUȚIE SEMNIFICATIVĂ LA DEZVOLTAREA SOCIO-ECONOMICĂ ȘI CULTURALĂ A ÎNTREGII ZONE METROPOLITANE ORADEA.

MISIUNE 2020

MISIUNEA PRIMĂRIEI SÂNMARTIN ESTE DE A STIMULA CREȘTEREA PROSPERITĂȚII COMUNEI ȘI A BUNĂSTĂRII CETĂȚENILOR, RESPECTÂND TREI PRINCIPII IMPORTANTE CE CONDUC LA DEZVOLTAREA DURABILĂ A LOCALITĂȚII: SOLIDARITATEA ÎNTRE GENERAȚII, PARTICIPAREA PUBLICĂ LA PROIECTELE COMUNITARE ȘI CONSERVAREA MEDIULUI ÎNCONJURĂTOR.

OBIECTIV GENERAL 2020

ÎMBUNĂȚĂȚIREA CALITĂȚII VIEȚII POPULAȚIEI PRIN VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A RESURSELOR EXISTENTE ÎN VEDEREA DEZVOLTĂRII ȘI DIVERSIFICĂRII ECONOMIEI LOCALE

2020

Strategia de dezvoltare locală a comunei SÎNMARTIN

OBIECTIVE STRATEGICE 2020

1. DEZVOLTAREA MEDIULUI DE AFACERI LOCAL PRIN CREȘTEREA COMPETITIVITĂȚII ECONOMICE ȘI ATRAGEREA DE INVESTITORI CARE SĂ VALORIFICE, ÎNTR-UN MOD SUSTENABIL, RESURSELE EXISTENTE
2. CREȘTEREA GRADULUI DE ATRACTIVITATE A COMUNEI SÎNMARTIN PRIN DEZVOLTAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE ȘI TEHNICO-EDILITARE
3. ÎMBUNĂTĂȚIREA STANDARDELOR DE VIAȚĂ ALE POPULAȚIEI PRIN INVESTIȚII ÎN INFRASTRUCTURĂ ȘI SERVICII PUBLICE
4. VALORIFICAREA SUPERIOARĂ A POTENȚIALULUI TURISTIC EXISTENT PRIN DEZVOLTAREA SUSTENABILĂ A PATRIMONIULUI NATURAL ȘI CULTURAL
5. ÎMBUNĂTĂȚIREA CALITĂȚII FACTORILOR DE MEDIU ÎN VEDEREA RESPECTĂRII DEZIDERATULUI DEZVOLTĂRII DURABILE
6. ÎMBUNĂTĂȚIREA COEZIUNII SOCIALE ȘI CREȘTEREA GRADULUI DE IMPLICARE A POPULAȚIEI ÎN LUAREA DECIZIILOR
7. ASIGURAREA UNUI MEDIU INVESTIȚIONAL PROPICE ȘI A UTILIZĂRII EFICIENTE A CAPITALULUI PUBLIC PRIN DEZVOLTAREA CAPACITĂȚII ADMINISTRATIVE

II.2. POLITICI ȘI PROGRAME SECTORIALE

SECTOR 1. DEZVOLTARE ECONOMICĂ

Politica 1.1. Sprijinirea dezvoltării IMM-urilor de la nivel local

Programul 1.1.1. Atragerea investițiilor / investitorilor străini

Măsuri:

- *Inventarierea imobilelor din comună disponibile pentru investiții*
- *Stabilirea unui set de facilități pentru investiții noi, în condițiile legislative în vigoare*
- *Promovarea oportunităților de investiții*

Programul 1.1.2. Campanii de informare & promovare a culturii antreprenoriale

Măsuri:

- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul tinerilor*
- *Campanii de informare/promovare a culturii antreprenoriale în rândul șomerilor*
- *Organizarea de campanii de informare cu privire la oportunitățile de dezvoltare a afacerilor la nivel local*
- *Organizarea de campanii de informare și consultanță pentru accesare de fonduri nerambursabile*

Politica 1.2. Dezvoltarea resurselor umane

Programul 1.2.1. Corelarea cererii cu oferta de forță de muncă

Măsuri:

- *Evaluarea cererii pe piața forței de muncă de la nivel zonal pe termen mediu și lung*
- *Stagii de practică (elevi și studenți) în cadrul companiilor din comună*
- *Înființarea unei unități educaționale cu profil turistic*

Programul 1.2.2. Creșterea accesibilității la servicii de formare și consiliere profesională

Măsuri:

- *Extinderea rețelei de consiliere și formare profesională*
- *Platformă e-learning corelată cu evoluția cererii pieței locurilor de muncă*

SECTOR 2. INFRASTRUCTURĂ

Politica 2.1. Dezvoltarea infrastructurii de transport

Programul 2.1.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii rutiere

Măsurile:

- *Reabilitarea și lărgirea străzilor care leagă nucleul urbanistic din intravilanul municipiului Oradea de centrele comunelor ce compun teritoriul Zonei Metropolitane Oradea*
- *Reabilitarea și extinderea drumurilor comunale*
- *Reabilitarea și extinderea trotuarelor*
- *Reabilitarea și extinderea rețelei de canalizări pluviale*

Politica 2.2. Dezvoltarea infrastructurii tehnico-edilitare

Programul 2.2.1. Extinderea și modernizarea infrastructurii de apă și canalizare

Măsurile:

- *Extinderea sistemului de alimentare cu apă potabilă (captare, tratare, distribuție)*
- *Extinderea infrastructurii de canalizare la nivel local*

Programul 2.2.2. Reabilitarea și extinderea infrastructurii de furnizare a energiei termice

Măsurile:

- *Repararea și/sau înlocuirea parțială a rețelei de termoficare existente*
- *Extinderea rețelei de termoficare de la nivel local*
- *Reabilitarea punctelor termice prin utilizarea unor echipamente performante (schimbătoare de căldură, pompe, instalații de automatizare)*
- *Reabilitarea instalațiilor termice interioare și a rețelelor termice secundare*
- *Valorificarea resurselor geotermale pentru furnizarea energiei termice*

Programul 2.2.3. Extinderea și modernizarea rețelei de energie electrică

Măsurile:

- *Extindere rețea de alimentare cu energie electrică în comuna Sânmartin*
- *Modernizarea rețelei de alimentare cu energia electrică la nivel local*

Programul 2.2.4. Modernizarea și extinderea iluminatului stradal

Măsurile:

- *Extinderea infrastructurii de iluminare stradală la nivel local*
- *Înlocuirea stâlpilor și lămpilor învechite*
- *Achiziționarea de sisteme de iluminare stradală prin surse alternative de energie*

SECTOR 3. SERVICII PUBLICE

Politica 3.1. Dezvoltarea unui serviciu de transport public

Programul 3.1.1. Furnizarea serviciului de transport public prin extinderea rețelei de la nivelul ZMO

Măsuri:

- *Achiziționarea de mijloace de transport public (inclusiv ecologice)*
- *Modernizarea străzilor aferente traseelor mijloacelor de transport public*
- *Realizarea de trasee și piste special destinate transportului în comun*

Politica 3.2. Îmbunătățirea amenajării urbanistice la nivel zonal

Programul 3.2.1. Dezvoltarea și modernizarea parcurilor și spațiilor de joacă pentru copii

Măsuri:

- *Amenajarea spațiilor verzi publice existente*
- *Crearea de spații verzi și spații de joacă pentru copii*

Programul 3.2.2. Amenajarea de zone de agrement și piste pentru bicicliști

Măsuri:

- *Amenajarea de piste pentru bicicliști care conectează comuna de municipiul Oradea*
- *Înființarea unei baze de agrement / Aqua Parc la nivel local*

Programul 3.2.3. Modernizarea locurilor publice de parcare existente și amenajarea de noi spații de parcare

Măsuri:

- *Modernizarea spațiilor publice de parcare de la nivel local*
- *Amenajarea de noi spații de parcare*

Politica 3.3. Creșterea siguranței cetățenilor

Programul 3.3.1. Dezvoltarea serviciului public de siguranță a populației

Măsuri:

- *Dezvoltarea serviciului local de poliție*
- *Implementarea de sisteme de monitorizare video a spațiilor publice cu infracționalitate ridicată*

SECTOR 4. TURISM

Politica 4.1. Îmbunătățirea serviciilor de informare, promovare și marketing turistic

Programul 4.1.1. Promovarea turistică a comunei Sânmartin

Măsuri:

- Dezvoltarea și modernizarea Centrului de Promovare Turistică Sânmartin
- Desfășurarea de campanii de promovare turistică
- Participarea la târguri turistice naționale și internaționale

Programul 4.1.2. Dezvoltarea turismului de evenimente

Măsuri:

- Dezvoltarea infrastructurii necesare în vederea organizării de evenimente
- Organizarea periodică de evenimente cu impact turistic: festivaluri, târguri, simpozioane etc

Programul 4.1.3. Includerea comunei Sânmartin în circuite turistice naționale și internaționale

Măsuri:

- Includerea comunei într-un circuit turistic la nivelul zone
- Includerea comunei într-un circuit turistic internațional

Politica 4.2. Valorificarea superioară a atracțiilor turistice de la nivel local

Programul 4.2.1. Îmbunătățirea infrastructurii de acces spre obiectivele turistice

Măsuri:

- Reabilitarea și modernizarea căilor de acces spre obiectivele turistice
- Amenajarea de locuri de parcare în apropierea obiectivelor turistice
- Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice

Programul 4.2.2. Reabilitarea/modernizarea/amenajarea corespunzătoare a obiectivelor turistice

Măsuri:

- Renovarea, dezvoltarea și amenajarea obiectivelor culturale cu potențial turistic
- Amenajarea turistică a rezervațiilor naturale

Programul 4.2.3. Îmbunătățirea infrastructurii de semnalizare turistică

Măsuri:

- Dezvoltarea sistemelor de indicatoare turistice
- Amenajarea obiectivelor turistice cu hărți, panouri informative etc

Politica 4.3. Crearea de noi atracții turistice

Programul 4.3.1. Dezvoltarea infrastructurii de agrement

Măsuri:

- Înființarea unei baze de agrement/Aqua Parc în comuna Sânmartin
- Înființarea unui Aventura Parc în Pădurea Felix
- Amenajarea unor baze turistice sportive

SECTOR 5. DEZVOLTARE SOCIALĂ

Politica 5.1. Dezvoltarea patrimoniului imobiliar social

Programul 5.1.1. Dezvoltarea/extinderea infrastructurii sociale

Măsuri:

- *Realizarea unui centru social multifuncțional pentru persoane cu handicap*
- *Construirea, amenajarea și dotarea unei creșe*
- *Înființarea, amenajarea și dotarea de noi centre de zi la nivel local*

Politica 5.2. Implicarea comunității în domeniul social

Programul 5.2.1. Sprijinirea mobilizării comunitare și voluntariatului

Măsuri:

- *Campanii de promovare a voluntariatului în domeniul social*
- *A acțiuni de susținere pentru atragerea și instruirea voluntarilor în domeniul social*
- *Crearea unei baze de date on-line a ONG-urilor și a voluntarilor din domeniul social*
- *Campanii de mobilizare comunitară*

Politica 5.3. Sprijinirea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Programul 5.3.1. Sprijinirea activităților de tip „Școală după școală”

Măsuri:

- *Amenajarea și dotarea unor centre de tip „After School”*
- *Promovarea serviciilor furnizate de centrele de tip „After School” în rândul grupurilor țintă*

Programul 5.3.2. Facilitarea accesului la educație a grupurilor vulnerabile

Măsuri:

- *Campanii de informare și promovare a importanței educației*
- *Măsuri de susținere a accesului la educație a elevilor provenind din grupuri vulnerabile*
- *Continuarea integrării elevilor cu cerințe educative speciale în învățământul de masă*

SECTOR 6. EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ

Politica 6.1. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a actului educațional

Programul 6.1.1. Reabilitarea/extinderea infrastructurii de învățământ

Măsuri:

- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii antepreșcolare și preșcolare de la nivel local
- Reabilitarea și modernizarea infrastructurii școlare de la nivel local
- Înființarea de noi unități de învățământ liceal și profesional profilele turism, alimentație publică, servicii turistice

Programul 6.1.2. Îmbunătățirea dotărilor din structurile de învățământ

Măsuri:

- Dotarea cu materiale didactice a unităților de învățământ
- Dotarea cu echipamente IT a unităților de învățământ
- Dotarea cu mobilier a unităților de învățământ

Programul 6.1.3. Îmbunătățirea calitativă a actului educațional

Măsuri:

- Pregătirea profesională continuă a personalului din grădinițe, școli și licee

Politica 6.2. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților culturale și sportive

Programul 6.2.1. Reabilitarea/extinderea infrastructurii în care funcționează instituțiile de cultură

Măsuri:

- Reabilitarea și modernizarea clădirilor bibliotecilor publice
- Reabilitarea și modernizarea căminelor culturale
- Dezvoltarea de noi cămine culturale

Programul 6.2.2. Îmbunătățirea dotărilor din cadrul instituțiilor de cultură

Măsuri:

- Îmbunătățirea dotărilor (mobilier, echipamente, cărți) bibliotecilor publice
- Îmbunătățirea dotărilor căminelor culturale

Programul 6.2.3. Îmbunătățirea condițiilor de desfășurare a activităților sportive în comună

Măsuri:

- Modernizarea infrastructurii sportive existente
- Construirea de noi săli de sport la nivel local
- Achiziționarea de echipamente și mobilier specific pentru desfășurarea de activități sportive

Politica 6.3. Valorificarea superioară a resurselor culturale existente

Programul 6.3.1. Promovarea valorilor culturale autohtone

Măsuri:

- Organizarea de festivaluri și evenimente cultural-artistice și istorice periodice
- Susținerea înființării de ansambluri și formații cultural-artistice
- Promovarea capitalului cultural existent din mediul rural la nivel național și internațional

Programul 6.3.2. Dezvoltarea rețelelor de artizanat

Măsuri:

- Organizarea de târguri de prezentare și vânzare de obiecte de artizanat
- Organizarea de sesiuni de instruire a tinerilor în dobândirea de cunoștințe meșteșugărești
- Susținerea înființării de asociații de meșteșugari

SECTOR 7. SĂNĂTATE

Politica 7.1. Dezvoltarea asistenței medicale primare

Programul 7.1.1. Dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu

Măsuri:

- Parteneriate între administrația publică și societatea civilă
- Activități de îngrijire și asistență medicală la domiciliu (tratamente, consiliere, consultații medicale, îngrijire de igienă, alimentație, îngrijiri paliative etc)
- Formarea de personal pentru activitățile de îngrijire la domiciliu

Programul 7.1.2. Reabilitarea/extinderea infrastructurii sanitare

Măsuri:

- Modernizarea unităților medicale existente
- Facilitarea înființării de noi unități medicale la nivel local

Programul 7.1.3. Înființarea și dotarea unui centru de permanență

Măsuri:

- Identificarea și amenajarea sediului centrului de permanență
- Operaționalizarea centrului de permanență

Politica 7.2. Dezvoltarea activităților de prevenție

Programul 7.2.1. Programe multianuale de educație și informare privind sănătatea

Măsuri:

- Program de informare și educare adresat tinerilor
- Program de informare și educare adresat proaspeților părinți
- Program de informare și educare adresat populației adulte
- Program de informare și educare adresat vârstnicilor
- Program de informare și educare cu privire la prevenția și tratamentul bolilor frecvente

SECTOR 8. MEDIU

Politica 8.1. Îmbunătățirea managementului deșeurilor

Programul 8.1.1. Extinderea și dezvoltarea serviciilor de colectare și transport al deșeurilor

Măsurî:

- *Crearea parteneriatului public-privat de gestionare a deșeurilor la nivelul întregului teritoriu al ZMO*
- *Achiziția de echipamente și instalații pentru colectare, prelucrare și valorificare a deșeurilor*
- *Introducerea sistemului integrat de acțiuni și activități pentru managementul deșeurilor în ZMO*
- *Organizarea de campanii de informare a populației privind beneficiile colectării selective a deșeurilor*
- *Înființarea unei platforme de colectare selectivă a deșeurilor*

Programul 8.1.2. Susținerea valorificării energetice și materiale a deșeurilor

Măsurî:

- *Promovarea în rândul agenților economici a valorificării energetice și materiale a propriilor deșeuri*

Politica 8.2. Intervenții pentru îmbunătățirea factorilor de mediu

Programul 8.2.1. Activități de împădurire

Măsurî:

- *Împădurirea terenurilor publice neutilizate și a celor cu risc de inundații și alunecări*

Programul 8.2.2. Creșterea ponderii energiei regenerabile în consumul energetic

Măsurî:

- *Utilizarea de surse de energie nepoluante, regenerabile, în instituțiile publice*

Programul 8.2.3. Reducerea riscurilor de deversare sau poluare a apelor

Măsurî:

- *Realizarea de construcții de apărare în zonele expuse riscului de inundații*
- *Ecologizarea apelor de suprafață de la nivel local*

Programul 8.2.4. Sprijinirea eficienței energetice în infrastructuri publice (clădiri publice și rezidențiale)

Măsurî:

- *Investiții pentru îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri publice și clădiri rezidențiale*

SECTOR 9. ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ

Politica 9.1. Prestarea de servicii publice de cea mai înaltă calitate

Programul 9.1.1. Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii în care își desfășoară activitatea administrația publică locală

Măsuri:

- *Dotarea administrațiilor publice locale cu mobilier și echipamente (și IT&C) moderne*

Programul 9.1.2. Dezvoltarea resurselor umane

Măsuri:

- *Platformă e-learning pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale*
- *Cursuri de specializare pentru funcționarii din cadrul administrației publice locale*

PROIECTE IMPLEMENTATE ÎN PERIOADA 2007 - 2014

DOMENIU	TITLU PROIECT	SURSA DE FINANȚARE	REZULTATE AȘTEPTATE	BUGET	DURATA
Administrație publică	Reparații capitale la sediul Primăriei	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	1.294.558 lei	2007
Servicii publice	Amenajare Parc în localitatea Băile Felix	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	373.111 lei	2007
Infrastructură	Întreținere - reparații trotuare în comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	500.000 lei	2007
	Poduri din beton armat în comuna Sînmartin	Buget de stat HG 577/1997	Un pod din beton armat în Băile Felix și două pasarele metalice în Băile 1 Mai	357.596 lei	2007
	Reparații străzi și drumuri cu plombări și covoare prin îmbrăcăminti asfaltice	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	400.000 lei	2007
Educație	Reparații șarpanta și invelitoare la cladirea scolii din Haieu	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	139.459 lei	2007
Infrastructură tehnico-edilitară	Construirea a două stații de pompare apă în Cordău	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	173.151 lei	2007
	Extindere rețea de apă în Cordău	Buget local	11 km de rețele de alimentare cu apă	583.238 lei	2007
Infrastructură	Modernizare stradă de la școala la biserica din Betfia	Buget local	1.1 km de drum asfaltat	1.004.518 lei	2007
Servicii publice	Mobilier urban, covor de iarbă naturală și instalație de irigat automată în parcul din localitatea Băile Felix	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	233.733 lei	2007
	Covor de iarbă naturală și instalație de irigat automată în parcul din localitatea Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	201.478 lei	2007
	Împrejmuire cu gard din țeava rectangulară a parcului din localitatea Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	119.000 lei	2007
Infrastructură	Modernizare drum Cihei - Sînmartin	Buget local	1.2 km de drum, 1.2 km rețea de alimentare cu apă și 1.2 km rețea de canalizare	2.045.075 lei	2007

	Sistematizare pe verticală și orizontală cartier Felix	Buget local	Aproximativ 150 de locuri de parcare în cartierul de blocuri din Băile Felix + aleile interioare	859.163 lei	2008
Infrastructură tehnico-edilitară	Racord apă canal în Băile Felix - zona Peco lulia	Buget local	1 km de rețea de apă și 12 km de rețea de canalizare	146.908 lei	2008
	Extindere rețea alimentare apă și canalizare, în comuna Sînmartin, zona DN 76 și drumul spre cimitir	Buget local	1.5 km de rețea de apă și 1.5 km rețea de canalizare	269.120 lei	2008
	Extindere alimentare cu apă și canalizare strada Carmel	Buget local	1.1 km de drum, 1.1 km rețea de alimentare cu apă și 1.1 km rețea de canalizare	118.671 lei	2008
	Alimentare cu apă a localității Betfia	Buget local	13 km de rețea de alimentare cu apă și 2 stații de pompare	887.989 lei	2008
Infrastructură	Reparații străzi și drumuri cu plombări și coavoare prin îmbrăcămînți asfaltice	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	714.000 lei	2008
	Întreținere - reparații trotuare în comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	500.000 lei	2008
	Modernizare și reabilitare strada Haieu - Biserică - Brujac	Buget de stat HG 577/1997	S-a asfaltat o porțiune din DC 59 Haieu - Betfia, în lungime de 860 metri. Această porțiune face legătura între biserica din Haieu și ieșirea din sat spre Betfia	574.544 lei	2009
	Modernizare drum Rontău - Ușor	Buget de stat HG 577/1997	S-a asfaltat un drum cu o lungime de aproximativ 900 metri din satul Rontău	414.046 lei	2009
	Modernizare străzi în satul Cordău	Buget de stat HG 577/1997	S-au asfaltat aproximativ 2,2 km de drumuri din satul Cordău	1.426.345 lei	2009
	Modernizare strazi în Sînmartin - Cartier nou	Buget de stat HG 577/1997	S-au asfaltat strazi în cartierul Beverly din comuna Sînmartin	4.800.000 lei	2009
	Reparații străzi și drumuri prin plombări și covoare cu îmbrăcămînți asfaltice pentru drumurile din comună Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	595.000 lei	2010
	Modernizare strada Mică din Cihei	Buget local	S-a asfaltat Strada Mică din satul Cihei în lungime de aproximativ 1,2 km	396.741 lei	2010
	Modernizare străzi în stațiunea Băile Felix	Buget local	S-au asfaltat străzile din stațiunea Băile Felix, având o lungime aproximativă de 3,3 km	1.626.708 lei	2010
	Sistematizare pe verticală și	Buget local	S-au asfaltat străzile din	1.964.112	2010

	orizontală a cartierului de blocuri din localitatea Sînmartin		cartierul de blocuri din localitatea Sînmartin, cu o lungime de cca 3 km și s-au amenajat aproximativ 300 de locuri de parcare. Străzile au lățimi cuprinse între 7 - 20 metri	lei	
Servicii publice	Construirea unei alei de acces la Capela din cimitirul din Băile Felix	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	71.928 lei	2010
Infrastructură tehnico-edilitară	Modernizare rețele de alimentare cu apă în Stațiunea Băile 1 Mai	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	78.196 lei	2010
	Modernizare rețele de alimentare cu apă în localitatea Haieu, comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	78.160 lei	2011
	Extindere rețea de alimentare cu apă potabilă în cartierul de tineret din comuna Sînmartin, satul Haieu	Buget local	3,2 km de rețea de alimentare cu apă	454.474 lei	2011
	Extindere rețea de canalizare în cartierul de tineret din comuna Sînmartin, satul Haieu	Buget local	3,2 km de rețea de canalizare	997.639 lei	2011
Infrastructură	Construire pod nou peste pârâul Adona, în localitatea Cihei, județul Bihor	Buget local	S-a înlocuit podul rutier din localitatea Cihei, amplasat pe drumul care face legătura între vatra satului Cihei și satul nou. Podul era într-o stare avansată de degradare și nu mai prezenta siguranță în circulație.	343.443 lei	2011
	Întreținere - reparații trotuare în comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	494.000 lei	2011
	Modernizare strazi în localitatea Sînmartin	Buget local	S-au asfaltat 4 strazi din localitatea Sînmartin în lungime de 1354,05 metri	1.297.363 lei	2011
	Modernizare drumuri în Băile 1 Mai	Buget local	S-au asfaltat strazile din cartierul de case din localitatea Băile 1 Mai, având o lungime de 832,01 metri	849.545 lei	2011
	Construire, consolidare și lărgire pod în Rontău peste pârâul Peța, peste brațul Mort și brațul Viu	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	442.654 lei	2012
	Construire alei pietonale între stațiunea Băile 1 Mai și localitatea Haieu, comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	203.954 lei	2012
	Întreținere - reparații trotuare	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor	372.000	2012

	în comuna Sînmartin		și ridicarea standardelor de viață a populației	lei	
	Modernizare străzi lonel Teodoreanu și I.C. Brătianu (Strada 2) în localitatea Sînmartin, comuna Sînmartin	Buget de stat HG 577/1997	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	452.021 lei	2012
	Modernizare străzi lonel Teodoreanu și I.C. Brătianu (Strada 2) în localitatea Sînmartin, comuna Sînmartin - etapa 2	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	66.857 lei	2012
	Refacere trotuare de protecție la blocurile din comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	372.000 lei	2012
	Sistematizare pe verticală și orizontală a cartierului de blocuri din localitatea Sînmartin - faza 2: Amenajare parcări și spații de joacă pentru copii în zona blocurilor din localitatea Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	397.559 lei	2012
Servicii publice	Pavare cu marmură a pardoselilor filigoriei din parcul Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	14.917 lei	2012
Infrastructură	Modernizare DC 59 Haieu - Betfia, tronson între km 2+730 și 3+610 și străzi în localitatea Haieu	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	1.908.255 lei	2013
	Consolidare pod rutier la intrarea în localitatea Cordau	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	55.800 lei	2013
Infrastructură tehnico-edilitară	Extindere rețele de alimentare cu apă și de canalizare la cartierul de case vechi din stațiunea Baile Felix	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	223.047 lei	2013
Infrastructură	Sistematizarea curții interioare la blocurile SMA din Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	138.783 lei	2013
	Reparații străzi și drumuri prin plombări și covoare cu îmbrăcăminte asfaltice pentru drumurile din comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	220.000 lei	2013
	Modernizare strada Ion Creanga din Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	163.505 lei	2014
	Refacere - întreținere trotuare în comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	200.000 lei	2014
Infrastructură tehnico-edilitară	Reabilitare fântână arteziană în parcul Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	265.520 lei	2014

Infrastructură	Reparații străzi și drumuri prin plombări și covoare cu îmbrăcăminti asfaltice pentru drumurile din comuna Sînmartin	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	545.600 lei	2014
Educație	Mansardare gradiniță în Băile Felix	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	452.919 lei	2014
Infrastructură	Lucrări de construire drum colector în zona rezidențială de Nord - Est a Comunei Sînmartin - D.N.76, jud. Bihor în cadrul Proiectului HURO/1101/157/1.1.1 "Îmbunătățirea infrastructurii de transport cu impact transfrontalier la nivelul localităților Sînmartin și Puspokladany localities", acronim CROSSROADS	Programul Operațional de Cooperare Transfrontalieră Ungaria - România 2007 - 2013	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	2.453.645 lei	2014
	Modernizarea străzilor din cartierul de case vechi din Băile Felix	Buget local	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	495.284 lei	2014
TOTAL				36.827.332 lei	

PROIECTE ÎN CURS DE IMPLEMENTARE

DOMENIU	DENUMIRE PROIECT	DESCRIERE/ OBJECTIV	BUGET ESTIMATIV	SURSĂ DE FINANȚARE
Educație	Reparații la acoperiș Grădinița Sînmartin	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	47.958 lei	Buget local
Infrastructură	Modernizare strada Mica din localitatea Betfia	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	532.714 lei	Buget local
	Modernizare strada spre cimitirul din localitatea Betfia	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	529.100 lei	Buget local
Infrastructură tehnic- edilitară	Extindere rețea de canalizare menajeră pe tronsonul cuprins între Strada Stejarului și strada Baladei din Stațiunea Băile Felix	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	193.442 lei	Buget local
Infrastructură	Reparații străzi și drumuri prin plombări și covoare cu îmbrăcămiți asfaltice pentru drumurile din comuna Sînmartin	Îmbunătățirea condițiilor și ridicarea standardelor de viață a populației	545.600 lei	Buget local
TOTAL			1.848.814 lei	

PORTOFOLIUL DE PROIECTE

DOMENIU	DENUMIRE PROIECT	DESCRIERE / OBIECTIV	BUGET ESTIMATIV	SURSA DE FINANȚARE
Infrastructură rutieră	1. Extinderea și reabilitarea infrastructurii rutiere	Îmbunătățirea accesibilitatii rutiere în comuna Sînmartin prin reabilitarea și extinderea drumurilor publice. Acest proiect constă în reabilitarea infrastructurii rutiere, lungimea estimată de drumuri care trebuie reabilitate, fiind de 50 km.	10.000.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.1
	2. Modernizarea străzilor din satul Cordău	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în satul Cordău prin modernizarea a aproximativ 3,5 km de străzi existente.	400.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.1
	3. Modernizarea străzilor din satul Cihei	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în satul Cordău prin modernizarea a aproximativ 3,5 km de străzi existente.	400.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.1
	4. Modernizarea străzilor din satul Sînmartin	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în satul Cordău prin modernizarea străzilor existente.	1.100.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.1
	5. Construcția unui drum de legătură între Băile Felix și Oradea	Facilitarea accesului în stațiunea Băile Felix, din municipiul Oradea	3.500.000 Euro	Programul Operațional Regional 6.1
	6. Construirea unui drum de legătură între Cordău, Cihei și Oradea	Facilitarea accesului în comuna Sînmartin	1.900.000 Euro	Programul Operațional Regional 6.1
	7. Modernizarea trotuarelor și construirea altora noi	Îmbunătățirea accesibilității în comuna Sînmartin și mai ales în stațiunea Băile Felix, prin reabilitarea și extinderea trotuarelor.	500.000 Euro	Programul Operațional Regional 4.2
Infrastructură tehnico-edilitară	8. Extinderea și reabilitarea rețelelor de apă și canalizare	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor comunei Sînmartin și facilitarea desfășurării activităților	12.000.000 Euro	APAREGIO II

		economice, prin furnizarea accesului la rețelele de apă și canalizare		
	9. Valorificarea resurselor geotermale pentru furnizarea energiei termice	Creșterea producției de energie regenerabilă la nivel local	5.000.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria 1.2 / și Programul Operațional Infrastructură Mare
	10. Înființare parc fotovoltaic	Creșterea producției de energie regenerabilă la nivel local. Acest proiect vizează realizarea pe un teren aflat în loc. Cordău a unui parc fotovoltaic, pentru valorificarea energiei regenerabilă.	4.000.000 Euro	Fondul de Mediu
	11. Extinderea rețelei de energie electrică	Creșterea gradului de conectare a gospodăriilor la rețeaua de energie electrică	1.200.000 Euro	Programul Operațional Infrastructură Mare
	12. Extinderea și modernizarea iluminatului public la nivel local	Îmbunătățirea calității vieții populației prin furnizarea accesului la servicii publice de calitate	1.500.000 Euro	Programul Operațional Regional 3.1
Servicii publice	13. Amenajare Parc în Băile 1 Mai	Îmbunătățirea amenajării spațiilor verzi și diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber la nivel local. Amenajare parc în Băile 1 Mai atât pentru turiști cât și pentru locuitorii din zonă	200.000 Euro	Fondul de Mediu
	14. Construirea și/sau amenajarea de căi pietonale și pentru biciclete între cele două stațiuni (Felix și 1 Mai) și zona turistică din satul Betfia	Fluidizarea traficului la nivel local și reducerea poluării cauzate de traficul auto	1.500.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria 2.2/ Programul Operațional Regional 4.2
	15. Construcția de piste de biciclete între Sînmartin și Oradea	Facilitarea accesului cu bicicleta în Sînmartin, din municipiul Oradea	940.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria 2.2/ Programul Operațional Regional 4.2

	16. Înființarea unui centru de închirieri biciclete	Dezvoltarea sectorului turistic prin îmbunătățirea serviciilor și promovare Turistică, prin înființarea unui centru de închirieri biciclete	200.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria 2.2/ Programul Operațional Regional 4.2
	17. Realizarea de parcaje sau a unei parcări etajate	Degrevarea de parcaje a zonelor verzi sau a celor cu valențe urbanistice, istorice sau turistice și sporirea veniturilor proprii la bugetul local.	1.000.000 Euro	Programul Operațional Regional 4.2
Turism	18. Dezvoltarea centrului de informare turistică	Dezvoltarea sectorului turistic prin îmbunătățirea serviciilor de informare și promovare turistică a comunei	200.000 Euro	Programul Operațional Regional 7.1
	19. Înființarea unor puncte locale de informare și dezvoltare a marketingului turistic	Înființarea unor puncte locale de informare și dezvoltare a marketingului turistic în cadrul Primăriei Sînmartin: reabilitarea, amenajarea și utilizarea unor spații corespunzătoare, crearea de materiale informative, panouri	70.000	Programul Operațional Regional 7.1
	20. Valorificarea potențialului rezervațiilor naturale	Valorificarea potențialului rezervațiilor naturale și introducerea acestora în circuitul turistic. Prin ecologizarea și amenajarea corespunzătoare a acestora (Lacul de Nuferi din Băile 1 Mai, Avenul de la Betfia etc)	10.000.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria 1.2 / Programul Operațional Regional 7.1
	21. Construire Aqua Park	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin prin dezvoltarea infrastructurii turistice	50.000.000 Euro	Programul Operațional Regional 7.1
	22. Construire sală de sport și bazin olimpic	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin prin dezvoltarea infrastructurii turistice	2.000.000 Euro	Programul Operațional Regional 7.1
	23. Modernizarea Ștrandului cu Valuri Băile 1 Mai	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin, prin dezvoltarea infrastructurii turistice	2.000.000 Euro	Programul Operațional Regional 7.1
	24. Înființarea unui muzeu al	Dezvoltarea sectorului turistic prin crearea de noi atracții	60.000 Euro	Programul Operațional Regional

	satului, la nivel local	turistice. Acest proiect prevede achiziționarea și reabilitarea unei case vechi din comună, în vederea amenajării unui muzeu al satului.		7.1
	25. Amenajarea unei piațete în centrul stațiunii Băile Felix	Dezvoltarea sectorului turistic prin îmbunătățirea serviciilor de informare și promovare turistică, prin amenajarea unei piațete în centrul stațiunii Băile Felix, ca și emblemă a cunoscutei stațiuni, după modelul celor occidentale	200.000 Euro	Programul Operațional Regional 7.1
	26. Amenajarea unui Parc Aventura în comuna Sînmartin	Crearea unei noi infrastructuri de agrement în comuna Sînmartin	200.000 Euro	Programul Operațional Regional 7.1
Social	27. Construire Creșă Sînmartin	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Sînmartin, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional. Datorită numărului mare de copii din comună, se impune construirea unei creșe	2.000.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.1
Educație	28. Construcția și amenajarea unui liceu la nivel local	La nivel local lipsește o unitate de învățământ liceal. Proiectul propune construirea, amenajarea și dotarea unei astfel de unități, fiind oportună chiar optarea pentru un profil turistic al liceului.	750.000 Euro	Ministerul Educației (Inspectoratul Școlar Bihor)
	29. Construire sediu nou pentru grădinița din Sînmartin	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comună, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional	500.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.1
	30. Construire Școală în Sînmartin	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comună, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional. Construirea, amenajarea și dotarea unei școli cu clasele I-	2.400.000 Euro	Programul Operațional Regional 10.1

		VIII, în comună		
	31. Construire Grădiniță cu program prelungit în satul Cordău	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din Cordău, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional. Construirea, amenajarea și dotarea unei grădinițe cu program prelungit în localitatea Cordău	4.700.000 Euro	Programul Operațional Regional 10.1
Cultură	32. Amenajarea unui centru cultural și a unui club al pensionarilor din comuna Sînmartin	Creșterea calității vieții culturale din comună, prin dezvoltarea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale	200.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.2
	33. Reabilitarea căminelor culturale din comuna Sînmartin	Îmbunătățirea vieții culturale din comuna Sînmartin, prin modernizarea, renovarea și dotarea căminelor culturale din satele Cihei, Betfia, Rontău și Băile Felix.	1.000.000 Euro	Programul Național de Dezvoltare Rurală 7.6
Sănătate	34. Centru de permanență Băile 1 Mai - Centru comunitar de intervenție integrată	Dezvoltarea serviciilor publice, prin îmbunătățirea serviciilor și infrastructurii sanitare	200.000 Euro	Programul Operațional Regional 8.1
Mediu	35. Realizare platformă de colectare selectivă a deșeurilor	Realizarea unei platforme de colectare selectivă a deșeurilor și creșterea calității serviciilor	200.000 Euro	Programul Operațional Infrastructură Mare
	36. Modernizarea albiei Pârâului Valea Lunca (Băile Felix)	Amenajarea corespunzătoare a albiei Pârâului Valea Lunca, în vederea reducerii riscului în zonele posibil a fi afectate de inundații	1.000.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria 1.1
	37. Conservarea și protejarea ecosistemelor geotermale	Amenajarea unui Centru de conservare a speciilor, punerea în valoare a lacului Ochiul Mare	700.000 Euro	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria 1.1
	38. Reabilitarea și izolarea termică a blocurilor de locuințe din comuna	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale din comuna Sînmartin - eficientizarea	1.000.000 Euro	Programul Operațional Regional 3.1

	Sînmartin	energetică a 18 blocuri de locuințe din Băile Felix și Sînmartin.		
TOTAL			124.720.000 Euro	

FIȘE DE PROIECTE

PROIECT 1. EXTINDEREA ȘI REABILITAREA INFRASTRUCTURII RUTIERE

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Sînmartin, prin reabilitarea și extinderea drumurilor publice
Problema identificată	Acest proiect constă în reabilitarea infrastructurii rutiere, lungimea estimată de drumuri care trebuie reabilite fiind de 50 km.
Buget estimat	10 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România - Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 2. MODERNIZAREA STRĂZILOR DIN SATUL CORDĂU

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în satul Cordău.
Problema identificată	Acest proiect constă în reabilitarea infrastructurii rutiere, lungimea estimată de străzi care trebuie reabilite fiind de 3,5 km.
Buget estimat	400.000 euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor

PROIECT 2. MODERNIZAREA STRĂZILOR DIN SATUL CORDĂU

Perioada de implementare	2016 - 2020
---------------------------------	-------------

PROIECT 3. MODERNIZAREA STRĂZILOR DIN SATUL CIHEI

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în satul Cihei.
Problema identificată	Acest proiect constă în reabilitarea infrastructurii rutiere, lungimea estimată de străzi care trebuie reabilitate, fiind de 3,5 km.
Buget estimat	400.000 euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 4. MODERNIZAREA STRĂZILOR DIN SATUL SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în satul Sînmartin.
Problema identificată	Acest proiect constă în reabilitarea infrastructurii rutiere din satul Sînmartin (cartierul Beverly)
Buget estimat	1.100.000 euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local

PROIECT 4. MODERNIZAREA STRĂZILOR DIN SATUL SÎNMARTIN

Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 5. CONSTRUCȚIA UNUI DRUM DE LEGĂTURĂ ÎNTRE BĂILE FELIX ȘI ORADEA

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității rutiere în comuna Sînmartin, din municipiul Oradea, prin construcția unui drum de legătură.
Problema identificată	Necesitatea unei variante la drumul DN76. Ruta propusă este Oradea - Felix (girație Praktiker - Peța - Pensiune Noblesse) și se întinde pe o distanță de 4,5 km. Această variantă presupune și construcția unui pasaj peste calea ferată din 1 Mai.
Buget estimat	3,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional, Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria, Buget local
Posibili parteneri	Municipiul Oradea Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2019

PROIECT 5. CONSTRUCȚIA UNUI DRUM DE LEGĂTURĂ ÎNTRE BĂILE FELIX ȘI ORADEA

Harta

PROIECT 6. CONSTRUIREA UNUI DRUM DE LEGĂTURĂ ÎNTRE CORDĂU, CIHEI ȘI ORADEA

Scopul proiectului	Facilitarea accesului în comuna Sînmartin
Problema identificată	Necesitatea conectării satelor Cordău și Cihei din Oradea pentru a facilita accesul în comună, fără a fi necesară traversarea stațiunii Băile Felix.
Buget estimat	1,9 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria Buget local
Posibili parteneri	Municipiul Oradea Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor

PROIECT 6. CONSTRUIREA UNUI DRUM DE LEGĂTURĂ ÎNTRE CORDĂU, CIHEI ȘI ORADEA

Perioada de implementare	2016 - 2019
--------------------------	-------------

PROIECT 7. MODERNIZAREA TROTUARELOR ȘI CONSTRUIREA ALTORA NOI

Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesibilității în comuna Sînmartin și mai ales în stațiunea Băile Felix, prin reabilitarea și extinderea trotuarelor.
Problema identificată	Problema identificată la nivelul comunei Sînmartin, este necesitatea modernizării trotuarelor degradate și construirea altora noi, de-a lungul DN76 după finalizarea reabilitării drumului. Acest proiect constă în continuarea investițiilor în reabilitarea trotuarelor.
Buget estimat	0,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Municipiul Oradea, Consiliul Județean Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 8. EXTINDEREA ȘI REABILITAREA REȚELELOR DE APĂ ȘI CANALIZARE

Scopul proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de trai ale locuitorilor comunei Sînmartin și facilitarea desfășurării activităților economice, prin furnizarea accesului la rețelele de apă și canalizare
Problema identificată	Acest proiect constă în extinderea infrastructurii de canalizare cu circa 75 km de rețea și extinderea infrastructurii de furnizare a apei potabile cu aproximativ 60 km.
Buget estimat	12 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Proiectul APAREGIO implementat de Compania de Apă Oradea, Etapa II Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aparegio, Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Consiliul

PROIECT 8. EXTINDEREA ȘI REABILITAREA REȚELOR DE APĂ ȘI CANALIZARE

	Județean Bihor
Perioada de implementare	2015 - 2020

PROIECT 9. VALORIFICAREA RESURSELOR GEOTERMALE PENTRU FURNIZAREA ENERGIEI TERMICE

Scopul proiectului	Creșterea producției de energie regenerabilă la nivel local
Problema identificată	Conform <i>Strategiei energetice a României pentru perioada 2007 - 2020</i> , comuna Sînmartin se situează într-o regiune cu potențial ridicat în dezvoltarea energiei geotermale. Cu toate acestea, până în prezent la nivel local nu a fost realizat niciun demers concret de valorificare a potențialului energiei geotermale. Acest proiect constă în valorificarea resurselor geotermale pentru producerea de energie termică și poate fi realizat printr-un parteneriat public-privat.
Buget estimat	5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria, Programul Operațional Infrastructură Mare, Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri (Parteneriat Public Privat)
Perioada de implementare	2017 - 2020

PROIECT 10. ÎNFIINȚARE PARC FOTOVOLTAIC

Scopul proiectului	Creșterea producției de energie regenerabilă la nivel local.
Problema identificată	Acest proiect vizează realizarea pe un teren aflat în localitatea Cordău a unui parc fotovoltaic, pentru valorificarea energiei regenerabile
Buget estimat	4 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Fondul de Mediu, Bugetul local Parteneriat public-privat
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean

PROIECT 10. ÎNFIINȚARE PARC FOTOVOLTAIC

Perioada de implementare	2017 - 2019
--------------------------	-------------

PROIECT 11. EXTINDEREA REȚELEI DE ENERGIE ELECTRICA

Scopul proiectului	Creșterea gradului de conectare a gospodăriilor la rețeaua de energie electrică
Problema identificată	La nivelul comunei Sînmartin există o problemă cu lipsa rețelei de energie electrică, în special în zonele rezidențiale nou dezvoltate. Acest proiect presupune introducerea curentului electric în gospodăriile neracordate, până în prezent fiind realizat studiul de fezabilitate, proiectul tehnic și documentația de execuție.
Buget estimat	1,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Investiții Bugetul local Parteneriat public-privat
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea S.C. Electrica Furnizare S.A., Ministerul Dezvoltării Regionale și Turismului
Perioada de implementare	2015 - 2020

PROIECT 12. EXTINDEREA ȘI MODERNIZAREA ILUMINATULUI PUBLIC LA NIVEL LOCAL

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calitatii vieții populației prin furnizarea accesului la servicii publice de calitate.
Problema identificată	Una din problemele actuale întâmpinate de populația din comuna Sînmartin este gradul de acoperire a drumurilor publice cu iluminare stradală. Din acest motiv se impune extinderea iluminatului public și asigurarea parțială a iluminatului prin surse de energie regenerabilă.

PROIECT 12. EXTINDEREA ȘI MODERNIZAREA ILUMINATULUI PUBLIC LA NIVEL LOCAL

Buget estimat	1,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Investiții, Programul Operațional Regional Bugetul local, Parteneriat public-privat
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Municipiul Oradea / Consiliul Județean
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 13. AMENAJARE PARC ÎN BĂILE 1 MAI

Scopul proiectului	Îmbunătățirea amenajării spațiilor verzi și diversificarea posibilităților de petrecere a timpului liber la nivel local.
Problema identificată	Lipsa unui parc în Baile 1 Mai atât pentru turiști cât și pentru locuitorii din zona.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Fondul de Mediu Bugetul local Parteneriat public-privat
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Municipiul Oradea, Consiliul Județean
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 14. CONSTRUIREA ȘI/SAU AMENAJAREA DE CĂI PIETONALE ȘI PENTRU BICICLETE

Scopul proiectului	Construirea și/sau amenajarea de căi pietonale și pentru biciclete, între cele două stațiuni (Felix și 1 Mai) și zona turistică din satul Betfia.
Problema identificată	Fluidizarea traficului la nivel local și reducerea poluării cauzate de traficul auto.

PROIECT 14. CONSTRUIREA ȘI/SAU AMENAJAREA DE CĂI PIETONALE ȘI PENTRU BICICLETE

Buget estimat	1,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Teritorială România- Ungaria Programul Operațional Regional Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Municipiul Oradea Consiliul Județean
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 15. CONSTRUCȚIA DE PISTE DE BICICLETE ÎNTRE SÎNMARTIN ȘI ORADEA

Scopul proiectului	Construcția de piste de biciclete între Sînmartin și Oradea.
Problema identificată	Facilitarea accesului cu bicicleta în Sînmartin, din municipiul Oradea, pe două rute: 1. Oradea / Cihei / Pădurea Felix - 11,2 km 2. Oradea / Peța / 1 Mai / pensiune Noblesse - 4,5 km
Buget estimat	0,94 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria Programul Operațional Regional Bugetul local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Municipiul Oradea Consiliul Județean
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 16. ÎNFIINȚAREA UNUI CENTRU DE ÎNCHIRIERI BICICLETE

Scopul proiectului	Înființarea unui centru de închirieri biciclete.
Problema identificată	Dezvoltarea sectorului turistic prin îmbunătățirea serviciilor și promovare

PROIECT 16. ÎNFIINȚAREA UNUI CENTRU DE ÎNCHIRIERI BICICLETE

	turistica prin infiintarea unui centru de inchirierii biciclete.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Teritorială România Ungaria Programul Operațional Regional Bugetul local Parteneriat public - privat
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Municipiul Oradea Consiliul Județean
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 17. REALIZAREA DE PARCAJE SAU A UNEI PARCĂRI ETAJATE

Scopul proiectului	Realizarea de parcaje, sau a unei parcări etajate.
Problema identificată	Degrevarea de parcaje în Băile Felix și Băile 1 Mai și sporirea veniturilor proprii la bugetul local.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Bugetul local Parteneriat public - privat
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Municipiul Oradea Consiliul Județean
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 18. DEZVOLTAREA CENTRULUI DE INFORMARE TURISTICĂ

Scopul proiectului	Dezvoltarea sectorului turistic prin îmbunătățirea serviciilor de informare și promovare turistică a comunei
---------------------------	--

PROIECT 18. DEZVOLTAREA CENTRULUI DE INFORMARE TURISTICĂ

Problema identificată	Comuna Sînmartin va dispune de un centru de informare turistică, amplasat în stațiunea turistică Băile Felix. Funcționarea corespunzătoare a unui centru de informare turistică se impune pentru promovarea unitară și eficientă a atracțiilor turistice din comună. Acest proiect presupune dezvoltarea și eficientizarea activității de promovare a obiectivelor turistice naturale din comuna Sînmartin, prin utilizarea unei categorii variate de mijloace de comunicare. Trebuie investit în special în promovarea obiectivelor turistice naturale, în plan extern, pentru creșterea ponderii turiștilor din străinătate din totalul turiștilor sosiți în stațiune.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Program Operațional Regional, Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Agențiile de turism
Perioada de implementare	2016 - 2018

PROIECT 19. ÎNFIINȚAREA UNOR PUNCTE LOCALE DE INFORMARE ȘI DEZVOLTARE A MARKETINGULUI TURISTIC

Scopul proiectului	Dezvoltarea sectorului turistic prin îmbunătățirea serviciilor de informare și promovare turistică a comunei
Problema identificată	Acest proiect prevede înființarea unor puncte locale de informare și dezvoltare a marketingului turistic în cadrul Primăriei Sînmartin: reabilitarea, amenajarea și utilizarea unor spații corespunzătoare, crearea de materiale informative, panouri
Buget estimat	0,07 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Program Operațional Regional, Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Agențiile de turism
Perioada de implementare	2016 - 2019

PROIECT 20. VALORIFICAREA POTENȚIALULUI REZERVAȚIILOR NATURALE

PROIECT 19. ÎNFIINȚAREA UNOR PUNCTE LOCALE DE INFORMARE ȘI DEZVOLTARE A MARKETINGULUI TURISTIC

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin prin valorificarea resurselor turistice existente
Problema identificată	La nivelul comunei Sînmartin există mai multe atracții turistice naturale, precum: Rezervația Naturală Lacul cu Nuferi - Pârâul Peța, Rezervația naturală "Situl fosilifer de pe Dealul Șimleului", Avenul de la Betfia sau Avenul "Hudra Bradii" (impropriu numit de localnici "Craterul de la Betfia") etc. Majoritatea nu sunt valorificate corespunzător, astfel încât afluxul turistic are un impact semnificativ asupra stării lor de conservare. Acest proiect constă în valorificarea potențialului rezervațiilor naturale și introducerea acestora în circuitul turistic prin ecologizarea și amenajarea corespunzătoare a acestora (Lacul de Nuferi din Băile 1 Mai, Avenul de la Betfia etc).
Buget estimat	10 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria, Program Operațional Regional, Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Mediul de afaceri local (Parteneriat public-privat)
Perioada de implementare	2016 - 2020

PROIECT 21. REALIZARE AQUA PARC

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin, prin dezvoltarea infrastructurii turistice
Problema identificată	La nivelul comunei Sînmartin există două dintre cele mai atractive stațiuni turistice balneo-climaterice: Băile Felix și Băile 1 Mai. În ciuda potențialului existent, nivelul de diversitate al atracțiilor turistice este destul de scăzut, turiștii dispunând de o gamă restrânsă de posibilități de petrecere a timpului liber. Acest proiect constă în realizarea unui Aqua Parc pe un teren cu o suprafață de circa 10 ha, situat între Băile Felix, Haieu și Băile 1 Mai. Proiectul prevede amenajarea unor terenuri pentru sport, a unui bazin olimpic, precum și a unui hotel cu o capacitate de 350 - 500 de locuri, care să aibă un restaurant, un complex de tratament și cabinete medicale. Se mai dorește amenajarea unui lac de agrement, cu o insulă în mijloc, unde va fi ridicat un restaurant și un bar. Pe alte 3 ha vor fi construite bazine pentru copii și adulți, zone de relaxare,

	fiind prevăzute cascade și tobogane. De asemenea, în proiect este prevăzută și o zonă acoperită, unde vor funcționa baruri, restaurante, saună, o sală de cinema, o terasă, spații comerciale etc. Totodată, se dorește amenajarea unor parcări aferente care să facă față afluxului de peste 5.000 de persoane care ar vizita zilnic Aqua Parc-ul.
Buget estimat	50 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Program Operațional Regional, Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Mediul de afaceri local (Parteneriat public-privat), Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice
Perioada de implementare	2017 - 2020

PROIECT 22. CONSTRUIRE SALĂ DE SPORT ȘI BAZIN OLIMPIC

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin prin dezvoltarea infrastructurii turistice
Problema identificată	La nivelul comunei Sînmartin există două dintre cele mai atractive stațiuni turistice balneo-climaterice: Băile Felix și Băile 1 Mai. În ciuda potențialului existent, nivelul de diversitate al atracțiilor turistice este destul de scăzut, turiștii dispunând de o gamă restrânsă de posibilități de petrecere a timpului liber. Tocmai din acest motiv, se propune construirea unei săli de sport și a unui bazin olimpic la nivel local.
Buget estimat	2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri (Parteneriat public-privat)
Perioada de implementare	2017 - 2020

PROIECT 23. MODERNIZAREA ȘTRANDULUI CU VALURI BĂILE 1 MAI

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin, prin dezvoltarea infrastructurii turistice
Problema identificată	Ștrandul cu Valuri din Băile 1 Mai se află în apropierea Rezervației Naturale Pârâul Peța din Băile 1 Mai. Ștrandul cu Valuri din Băile 1 Mai este una din atracțiile preferate ale turiștilor, atât datorită amplasamentului, cât și datorită facilităților oferite de un mecanism vechi de peste 100 de ani, care generează valuri. Acest proiect constă în modernizarea Ștrandului cu Valuri Băile 1 Mai în vederea atragerii unui număr mai ridicat de turiști.
Buget estimat	2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri local (Parteneriat public-privat)
Perioada de implementare	2017 - 2019

PROIECT 24. ÎNFIINȚAREA UNUI MINIMUZEU AL SATULUI LA NIVEL LOCAL

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin, prin dezvoltarea infrastructurii turistice
Problema identificată	Dezvoltarea sectorului turistic prin crearea de noi atracții turistice. Acest proiect prevede achiziționarea și reabilitarea unei case vechi din comună, în vederea amenajării unui muzeu al satului.
Buget estimat	0,06 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri local (Parteneriat public-privat)
Perioada de implementare	2017 - 2019

PROIECT 25. AMENAJAREA UNEI PIAȚETE ÎN CENTRUL STAȚIUNII BĂILE FELIX

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin, prin dezvoltarea infrastructurii turistice
Problema identificată	Dezvoltarea sectorului turistic prin îmbunătățirea serviciilor de informare și promovare turistică, prin amenajarea unei piațete în centrul stațiunii Băile Felix, ca și emblemă a cunoscutei stațiuni, după modelul celor occidentale.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri local (Parteneriat public-privat)
Perioada de implementare	2016 - 2018

PROIECT 26. AMENAJAREA UNUI PARC AVENTURA ÎN COMUNA SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a comunei Sînmartin, prin dezvoltarea infrastructurii turistice
Problema identificată	Necesitatea punerii în valoare a patrimoniului natural prin crearea unei noi infrastructuri de agrement în comuna Sînmartin
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri local (Parteneriat public-privat)
Perioada de implementare	2017 - 2019

PROIECT 27. CONSTRUIRE CREȘĂ SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Sînmartin, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional.
Problema identificată	Din cauza numărului mare de copii din comuna Sînmartin se impune construirea unei creșe.
Buget estimat	2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea
Perioada de implementare	2017 - 2019

PROIECT 28. CONSTRUCȚIA ȘI AMENAJAREA UNUI LICEU LA NIVEL LOCAL

Scopul proiectului	Reducerea fenomenului de migrațiune a populației tinere, în municipiul Oradea
Problema identificată	În comuna Sînmartin funcționează o unitate de învățământ preuniversitar și 14 structuri de învățământ, fără personalitate juridică. Sînmartin este localitatea rurală cu cea mai complexă structură educațională din Zona Metropolitană Oradea, dispunând de grădinițe și școli cu clasele I-IV sau I-VIII, în aproape toate satele componente. Cu toate acestea, la nivel local lipsește o unitate de învățământ liceal. Tocmai din acest motiv proiectul de față propune construirea, amenajarea și dotarea unei astfel de unități, fiind oportună optarea pentru un profil turistic al liceului.
Buget estimat	0,75 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Ministerul Educației Naționale Programul Operațional Regional / Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2018 - 2020

PROIECT 29. CONSTRUIRE SEDIU NOU PENTRU GRĂDINIȚA SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Sînmartin, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional
Problema identificată	Grădinița Sînmartin este o grădiniță publică cu program prelungit, situată pe Strada Principală. Condițiile de desfășurare a activităților educaționale din cadrul acesteia sunt necorespunzătoare, motiv pentru care se impune construirea unui nou sediu.
Buget estimat	0,5 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală / Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2018

PROIECT 30. CONSTRUIRE ȘCOALA SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Sînmartin, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional
Problema identificată	Construirea, amenajarea și dotarea unei școli cu clasele I - VIII, în satul Sînmartin.
Buget estimat	2,4 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2017 - 2019

PROIECT 31. CONSTRUIRE GRĂDINIȚĂ CU PROGRAM PRELUNGIT SAT CORDĂU

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din comuna Sînmartin, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional
Problema identificată	Îmbunătățirea calității serviciilor publice de învățământ din localitatea Cordău, prin asigurarea condițiilor corespunzătoare de desfășurare a actului educațional. Construirea, amenajarea și dotarea unei grădinițe cu program prelungit în localitatea Cordău.
Buget estimat	4,7 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2017 - 2020

PROIECT 32. AMENAJAREA UNUI CENTRU CULTURAL ȘI A UNUI CLUB AL PENSIONARILOR DIN COMUNA SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Creșterea calității vieții culturale din comună, prin dezvoltarea infrastructurii culturale existente și prin diversificarea ofertei culturale.
Problema identificată	
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local, Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2018

PROIECT 33. REABILITAREA CĂMINELOR CULTURALE DIN COMUNA SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Cresterea calitatii vietii culturale din comuna prin dezvoltarea infrastructurii culturale existente si prin diversificarea ofertei culturale.
Problema identificată	Necesitatea modernizării, renovării și dotării căminelor culturale din satele Cihei, Betfia, Rontău și Băile Felix.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Național de Dezvoltare Rurală Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile educaționale de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2019

PROIECT 34. CENTRU PERMANENȚĂ BĂILE 1 MAI - CENTRU COMUNITAR DE INTERVENȚIE INTEGRATĂ

Scopul proiectului	Dezvoltarea serviciilor publice, prin îmbunătățirea serviciilor și infrastructurii sanitare.
Problema identificată	Crearea unui centru de permanență în Băile 1 Mai, care să deservească Băile 1 Mai și satele Haieu, Betfia și Rontău, alcatuit din minim 3 medici și personal auxiliar.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Unitățile sanitare de la nivel local Inspectoratul Județean Școlar Bihor
Perioada de implementare	2016 - 2018

PROIECT 35. REALIZARE PLATFORMĂ DE COLECTARE SELECTIVĂ A DEȘEURILOR

Scopul proiectului	Îmbunătățirea calității mediului înconjurător, prin creșterea gradului de colectare selectivă a deșeurilor în rândul populației și agenților economici
Problema identificată	La nivelul comunei Sînmartin, asemenea situației din mai multe localități din județ, gradul de colectare selectivă a deșeurilor este scăzut. Comuna dispune de infrastructura necesară în vederea colectării deșeurilor: 1.876 pubele de 120 l și 59 de containere de 1.100 l (potrivit planului „Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Bihor”), însă colectarea se realizează în amestec.
Buget estimat	0,2 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Infrastructură Mare Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Consiliul Județean Bihor, REOSAL
Perioada de implementare	2015 - 2017

PROIECT 36. MODERNIZAREA ALBIEI PÂRÂULUI VALEA LUNCA

Scopul proiectului	Amenajarea corespunzătoare a albiei Pârâului Valea Lunca din Băile Felix, în vederea reducerii riscului în zonele posibil a fi afectate de inundații
Problema identificată	Stațiunea Băile Felix este traversată de pârâul Valea Lunca, a cărui albie nu este amenajată pe întreaga lungime împotriva inundațiilor. Deși la nivel local nu au mai fost semnalate în ultimii ani inundații ale gospodăriilor, lipsa modernizării pârâului reprezintă un punct de îngrijorare pentru autoritățile publice locale și pentru populația comunei.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul de Cooperare Transfrontalieră România Ungaria, Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, Mediul de afaceri
Perioada de implementare	2016 - 2018

PROIECT 37. REABILITAREA ȘI IZOLAREA TERMICĂ A BLOCURILOR DE LOCUINȚE DIN COMUNA SÎNMARTIN

Scopul proiectului	Îmbunătățirea eficienței energetice a clădirilor rezidențiale din comuna Sînmartin. Proiectul prevede eficientizarea energetică a 18 blocuri de locuințe din Băile Felix și Sînmartin.
Problema identificată	Eficiență energetică scăzută a clădirilor rezidențiale din comună, care generează costuri ridicate aferente încălzirii locuințelor și pierderi mari de energie.
Buget estimat	1 mil. euro
Posibile surse de finanțare	Programul Operațional Regional, Buget local
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea Mediul de afaceri
Perioada de implementare	2016 - 2018

PROIECT 38. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURĂ LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

Scopul proiectului	Inelul de centură va face legătura dintre punctul de acces către Autostrada Transilvania pe DN 19, apoi intersectează DN1, DJ 797, DN 79 după care se continuă spre sud-est intersectând DN 76, traversează DN 1 și se va închide la DN 19.
Problema identificată	Municipiul Oradea este un nod important de transport regional și european, fiind situat la convergența celor două rețele trans-europene care străbat România pe direcția est-vest, respectiv Autostrada Transilvania și Axa 7 TEN-T, de care Oradea va fi legată prin DN 76 și DN 79 modernizate. Configurarea viitoare a rețelei rutiere în zonă include două proiecte foarte importante și anume: - Autostrada Transilvania: Brașov - Oradea (Secțiunea 3C: Suplacu de Barcău-Borș) - Drum expres Arad - Oradea Drumurile care alcătuiesc rețeaua publică în zona municipiului sunt în principal drumuri naționale și județene. Traseul acestora este fie radial, pentru drumurile

PROIECT 38. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURĂ LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

care penetrează, fie concentric cu perimetrul municipiului pentru drumurile de legătură. Municipiul Oradea se relaționează cu restul țării în principal pe direcțiile Est și Sud și puțin spre Nord astfel:

- cu DN1 pe direcția Est
- DN 76 - Oradea - Deva
- DN 79 - Arad - Oradea
- DN 19 - Oradea - Satu Mare pe direcția Nord
- Varianta Oradea - km 0-km 14+200

Zona Metropolitană Oradea se va confrunta cu o provocare deosebită deoarece viitoarea arteră de mare capacitate de legătură cu restul țării (A3) va fi în Nord iar rețeaua stradală din nordul orașului Oradea și DN 19 sunt slab dezvoltate și amenajate (nu a fost nevoie de mai mult până acum) deoarece traficul spre Nord era mai mic. DN 19 până se va racorda la A3 tranzitează localitatea Biharia și o lărgire a lui la patru benzi prin localitate nu credem ca este posibilă și nici de dorit. Ringul metropolitan va reprezenta un segment de centură exterioară, la nivel de comune limitrofe ale ZMO, care să asigure legăturile de acces dinspre comune, dar și dinspre Cluj, Deva, Arad, către punctul de frontieră Borș și către calea de acces pentru viitoarea Autostradă Transilvania.

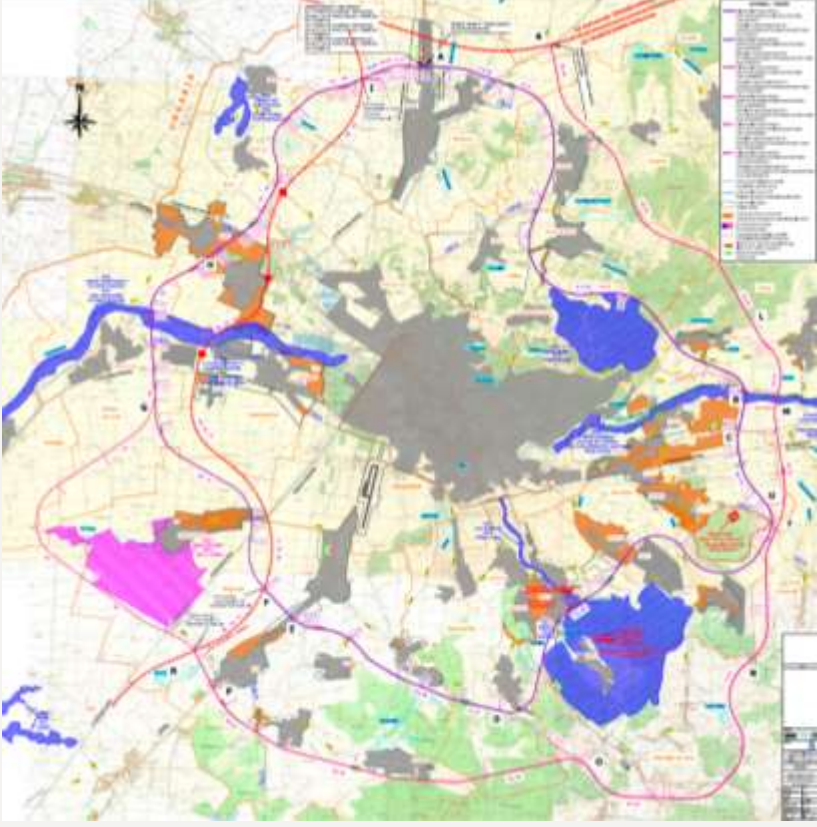
Soluția propusă

Varianta optimă propusă în Studiul De Prefezabilitate are o lungime a traseului de aprox. 54.79 km. Traseul se desprinde din DN19 la Nord de localitatea Biharia, se intersectează cu DJ 191F pe la Nord de localitatea Cauaceu, traversează o zonă de deal pe la Vest de localitatea Cetariu, apoi intersectează DJ767F. Artera trece pe la Nord de Valea Roșie apoi traversează o zonă împădurită îndreptându-se spre Sud prin Vestul localității Husasău de Criș. În continuare traseul traversează canalul amenajat și Crișul Repede, apoi se intersectează cu DN1 și CF300 București - Oradea. În continuare artera ocoleşte pe la Est Rezervația Pădurea cu Narcise, apoi străbate pe la Nord Vest zona protejată Betfia, pe la Sud Est de Băile 1 Mai și Sud de Băile Felix.

Traseul centurii se intersectează cu DN76 și CF 314 Oradea - Holod și se îndreaptă spre Vest prin Sudul localității Apateu. Artera este proiectată pe acest culoar pe traseul rezervat conform PUG din localitățile Chișirid, Nojorid, Apateu. În continuare centura se intersectează cu DN79 pe la Sud de localitatea Nojorid, după care traseul se întâlnește cu ruta drum expres Arad - Oradea și urmează direcția acestuia până la intersecția cu Autostrada Transilvania. Drumul expres Arad - Oradea are direcția spre Nord pe la Estul localității Livada de Bihor, se intersectează cu CF310 Arad - Oradea, apoi parcurge Câmpia Besineu.

Drumul expres traversează CF312 Oradea - Cheresig pe la Vestul localității Palota, apoi intersectează DJ797 prin intermediul unui nod, după care traversează Crișul

PROIECT 38. RING METROPOLITAN: INEL DE CENTURĂ LA NIVELUL ZONEI METROPOLITANE ORADEA

	<p>Repede și canalul amenajat, se intersectează cu DN1 prin intermediul unui nod la Estul localității Santion și intersectează CF300 București - Oradea și DJ190. Traseul centurii se închide făcând legătura între drumul expres și DN19 la Nordul localității Biharia.</p>
Buget estimat	334 mil Euro (TVA inclus)
Posibile surse de finanțare	CNADNR, Ministerul Transporturilor, Banca Europeană de Investiții
Posibili parteneri	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Oradea, CNADNR, Guvernul României, Ministerul Transporturilor
Perioada de implementare	2018 - 2025
Harta	

CAPITOLUL III

CAPITOLUL III - Oradea - Sînmartin

III. 1. DOMENII DE INTERES COMUN

III.1.1. Turism

Cele 2 localități sunt principalii actori turistici la nivelul Zonei Metropolitane, având o cotă de 98.5% din totalul înnopțărilor din Zona Metropolitană Oradea (conform ultimelor date statistice). În acest moment, cele două localități atrag două categorii diferite de turiști. În Municipiul Oradea durata medie de ședere a unui turist este de 1.7 zile, în vreme ce în comuna Sînmartin durata medie de ședere a unui turist este de 7.4 zile.

Datele INS cu privire la durata medie de ședere, subliniază două categorii de turiști:

1. Turiști cu destinație directă Băile Felix - sejur concediu
2. Turiști de tranzit cu preponderență în Oradea

Primul pas pentru dezvoltarea turismului va fi realizarea unei strategii comune de promovare turistică, ce va avea ca și bază:

- A. Complementaritatea ofertei celor două localități
- B. Cooperarea dintre agenții economici și structura din cadrul autorității locale care realizează strategia
- C. Creșterea gradului de utilizare a capacităților de cazare existente
- D. Investiții directe și indirecte în turism
- E. Promovarea comună a Oradei cu Sînmartin sub umbrela unei identități care cuprinde mai multe axe de comunicare

Complementaritatea ofertei celor două localități

Sînmartinul prin stațiunile Băile Felix și 1 Mai oferă în acest moment, aproape în exclusivitate, un pachet turistic care conține doar componenta balneară de turism. În schimb Municipiul Oradea are o ofertă care conține în cea mai mare parte turism cultural, arhitectural, de distracție (cluburi, cinematografe, centre comerciale etc).

O strategie comună ar duce la creșterea duratei medii de ședere a unui turist în Oradea, prin introducerea unui pachet care să conțină cel puțin 1 zi în Băile Felix, pe când din perspectiva Sînmartinului posibilitatea turiștilor de a beneficia de alte tipuri de turism (vizite în Cetate, centre

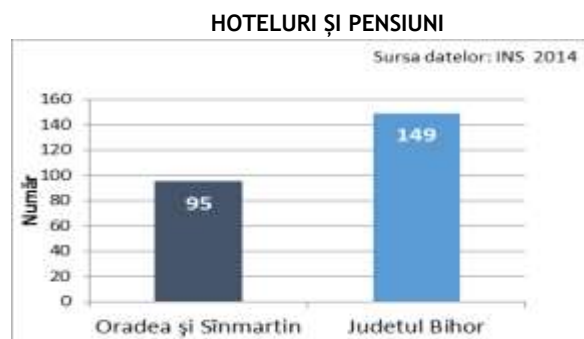
comerciale sau cluburi, programe culturale și evenimente de tip concerte) ar duce la creșterea volumului de turiști, creșterea gradului de satisfacție și creșterea gradului de ocupare în perioadele din extrasezon.

Cooperarea dintre agenții economici și structura din cadrul autorității locale care realizează strategia

- Realizarea unui grup de lucru mixt (autoritate publică agenți economici) care să stabilească direcțiile strategiei
- Crearea de materiale de promovare sub identitatea Orașului dedicate diferitelor axe de comunicare (turism balnear, turism cultural, turism de recreere etc)
- Realizarea unor pachete mixte (tourist card Oradea - acces muzeu, teatru, reduceri la restaurante și magazine, transport public, excursii tematice și activități de recreere - echitație, plimbări cu bicicleta etc)

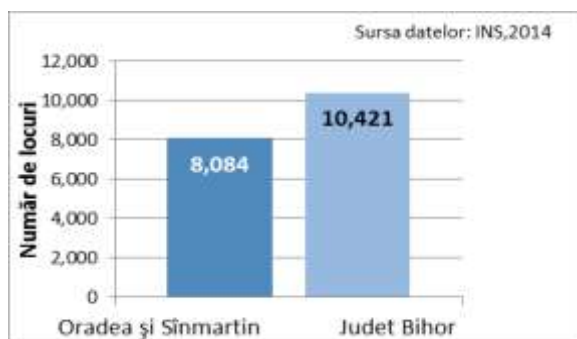
Creșterea gradului de utilizare a capacităților de cazare existente

Principalul scop pentru următorii ani este creșterea gradul de ocupare a unităților de cazare existente. Situația conform datelor statistice prezintă un grad de ocupare anual scăzut.

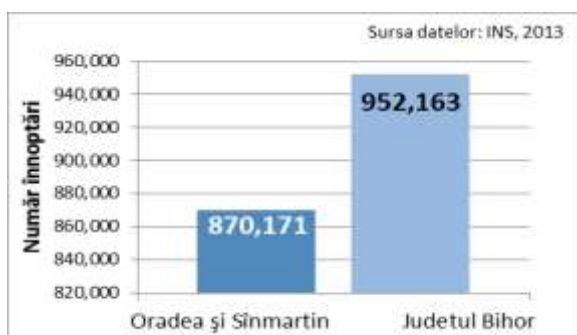

- ❖ 63,75% din numărul total al structurilor de primire turistică din județul Bihor se situează în Municipiul Oradea și în comuna Sînmartin.
- ❖ 77,57% din numărul total de locuri disponibile în structurile de primire turistică din județul Bihor, se concentrează în Municipiul Oradea și în comuna Sînmartin.

NUMĂRUL LOCURILOR DE CAZARE

CAZAREA ÎN ANUL 2013

- ❖ 91,38% din numărul total de înnoptări în structurile de primire turistică din județul Bihor este generat de unitățile de primire turistică situate din Municipiul Oradea și din comuna Sînmartin.

Investiții directe și indirecte în turism

Proiect	Municipiul Oradea (lei)
Reabilitare Piața Unirii	21.000.000
Reabilitare Cetatea Oradea	87.000.000
Reabilitare pasaj Vulturul Negru	4.000.000
Amenajare Aqua parc Nymphaea	88.000.000
Amenajare grădină publică Dealul Ciuperca	7.500.000
Reabilitare traseu religios (biserici)	7.000.000
Pista de biciclete Oradea - Berettyóújfalu	4.100.000
Total	218.600.000 lei

În perioada 2008 - 2014, Municipiul Oradea a dovedit o capacitate ridicată de atragere a fondurilor nerambursabile pentru dezvoltarea turismului.

Pe lângă investițiile directe în infrastructura de turism, Municipality Oradea a cuprins în bugetul pe anul 2015 investiții pentru îmbunătățirea căilor de acces și a drumurilor, amenajarea de parcuri și spații verzi.

Capacitatea și expertiza municipiului în atragerea de fonduri nerambursabile oferă și premisele realizării proiectelor existente la nivelul comunei Sînmartin și generarea de noi proiecte.

Pentru a crește gradul de atractivitate la nivelul comunei Sînmartin în sensul creerii aceluși spațiu complementar Municipiului Oradea care să asume funcții teritoriale de activitate turistică de calitate și agrement, trebuie urmărite următoarele direcții de dezvoltare:

- Înființarea unui centru de informare turistică
- Crearea unei rețele de piste de biciclete între Municipiul Oradea și comuna Sînmartin;
- Amenajarea unor parcuri în stațiunile Băile Felix și Băile 1 Mai
- Amenajarea unei rețele de zone pietonale la nivelul fiecărei stațiuni, precum și conectarea acestora
- Modernizarea pistei de atletism din pădurea Băile Felix
- Stimularea dezvoltării unor baze sportive în stațiunile Băile Felix și Băile 1 Mai

Promovarea comună a Oradiei cu Sînmartin, sub umbrela unei identități care cuprinde mai multe axe de comunicare:

- Participarea Municipiului Oradea, împreună cu furnizori de servicii de turism, la târguri de promovare a turismului
- Identificarea mai multor pachete corelate cu axele de comunicare - balnear, timp liber, arhitectură și istorie

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> - Atragerea de investiții pentru finanțarea proiectelor de susținere a dezvoltării turismului - Expertiză pentru scrierea și implementarea proiectelor cu finanțare europeană - Realizare brand turistic comun cu mai multe axe de comunicare - balnear, timp liber, arhitectura istorie - Dezvoltare de noi proiecte pentru susținerea turismului la nivelul cartierului Sînmartin - Organizarea de evenimente în perioadele estivale pentru turiștii din stațiune - Amenajare de spații verzi și de recreere pentru turiști - Realizarea unor pachete mixte de turism de tip „city break” - 2 zile în Oradea 2 zile în Băile Felix - Organizarea teritoriului pentru dezvoltarea de noi unități de cazare - Dezvoltarea căilor de acces și a rețelelor de utilități 	<ul style="list-style-type: none"> - Integrarea brand-ului Băile Felix în cadrul brand-ului „Oradea Mare” - Creșterea taxelor locale pentru agenții economici din turism - Posibilă creștere a prețurilor pentru serviciile de turism

III.1.2. Sănătate

Accesul populației rurale, în general, la servicii medicale de specialitate este restrâns deoarece în Oradea se află principalele spitale și unități medicale ale județului Bihor.

Investițiile pentru modernizarea serviciilor medicale au fost atrase în principal de centrele din Oradea, datorită importanței acestora și capacității ridicate de atragere a fondurilor europene disponibile.

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> - Crearea unei sub-stații pentru asigurarea serviciului de urgență pentru comuna Sînmartin. Serviciul de urgență va asigura și servicii de urgențe stomatologice. - Extinderea centrelor de permanență pe cartiere (Sînmartin și 1 Mai). Centrele de permanență vor fi dotate cu aparatură de telemedicină deschizând accesul persoanelor din comună la medici de specialitate din Oradea fără a mai face deplasarea la Oradea, decât în caz de urgență; - Dezvoltarea Spitalului de Recuperare pentru realizarea unui pol de recuperare medicală. - Dezvoltarea de pachete turistice pentru recuperare și cantonamente de iarnă pentru sportivi. Spital de recuperare + amenajare de baze sportive (pistă de alergare pădurea Felix, terenuri acoperite multifuncționale) - Asigurarea unor centre medicale temporare în cele 2 stațiuni din comună pentru perioada estivală 	<ul style="list-style-type: none"> - Relocarea anumitor secții din municipiul Oradea.

III.1.3. Educația

Comuna Sînmartin și satele componente asigură prin unitățile școlare de pe teritoriul lor, școlarizarea elevilor până la nivel gimnazial (clasa VIII). Pentru nivelul liceal și ulterior, universitar, opțiunea principală și cea mai la îndemână este urmarea cursurilor în unitățile școlare și universitare din Municipiului Oradea.

În cadrul Comunei Sînmartin funcționează o școală cu clasele I-VIII având personalitate juridică și trei unități arondate care nu au personalitate juridică, aferente satelor Cordău, Haieu și Rontău.

Potrivit structurii populației, conform ultimului recensământ (2011), la nivelul Comunei Sînmartin au domiciliul 1.120 de copii cu vârsta între 6-14 ani. Dintre aceștia, 685 de elevi urmează cursurile claselor I-VIII din comună, iar 435 de elevi (39%) sunt înscriși la unitățile școlare din Municipiul Oradea.

Raportat la numărul de cadre didactice de la nivelul învățământului primar și gimnazial (43 cadre didactice), în cazul Comunei Sînmartin unui cadru didactic îi revin 15,9 elevi.

Numărul mediu de elevi din clasele I-VIII este de 18 elevi/clasă în Comuna Sînmartin. Numărul mediu de elevi stabilit de Ministerul Educației pentru clasele primare și gimnaziale este de 20 elevi/clasă.

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> - 39% dintre copii din Sînmartin, cu vârste între 6 și 14 ani, sunt elevi în unitățile de învățământ din Oradea - În Oradea - beneficii pentru elevi pe transportul public 	<ul style="list-style-type: none"> - Creșterea numărului de elevi din comuna Sînmartin care vor studia la unitățile școlare din Municipiul Oradea - Elevii din Sînmartin pot urma liceul doar în Oradea

Ritmul de creștere al populației Comunei Sînmartin (+29% între 2000-2014) nu se reflectă la nivelul populației școlare (+12%), evidențiind opțiunea locuitorilor comunei de a-și înscrie copii la unitățile școlare din Oradea.

III.1.4. Atragerea de fonduri nerambursabile

În primul rând, trebuie menționată expertiza Municipiului Oradea și a Zonei Metropolitane Oradea, care cu personal propriu calificat au experiența necesară elaborării documentațiilor pentru obținerea de finanțări nerambursabile, dar și implementării acestor proiecte.

Alipirea administrativ-teritorială ar asigura un punctaj suplimentar în evaluarea proiectelor depuse.

De asemenea, orașul Oradea își poate asuma proiecte de anvergură însă trebuie avute în vedere nevoile diverse la care trebuie să se adreseze.

În perioada 2014 - 2020 fondurile estimate a fi disponibile prin programele viitoare de finanțare sunt:

- POR: 6,5 mld. euro, POS-CCE: 1,26 mld. Euro (Municipiul Oradea este eligibil pentru a aplica)
- Programul Național de Dezvoltare Rurală (PNDR): 7,5 mld. euro (Comuna Sînmartin este eligibilă pentru a aplica)

Alte programe de finanțare nerambursabilă precum Programul de Cooperare Transfrontalieră Ungaria - România, PO Capital uman, PODCA și altele, sunt accesibile în măsură egală ambelor localități.

Avantaje	Dezavantaje
<ul style="list-style-type: none"> - Experiența privind atragerea de fonduri nerambursabile - Oportunitatea accesării concomitente de finanțări prin programe 2014 - 2020 atât pe POR și POS (Oradea), dar și prin PNDR până la data integrării comunei Sînmartin în cadrul Municipiului Oradea 	<ul style="list-style-type: none"> - Sînmartin poate accesa fonduri nerambursabile pe programul PNDR doar până la data când alipirea administrativ-teritorială devine operațională

III.2. MECANISMUL DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE A IMPLEMENTĂRII STRATEGIEI DE DEZVOLTARE LOCALĂ

Mecanismul de monitorizare și evaluare a implementării strategiei de dezvoltare are drept scop atât aprecierea gradului de realizare a activităților propuse de document, per ansamblu, cât și fundamentarea eventualelor revizuirii și modificări ale direcțiilor de dezvoltare, obiectivelor, țintelor, planurilor de măsuri și acțiuni.

Monitorizarea și evaluarea implementării strategiei va fi realizată în permanență și va consta în verificarea implementării activităților și programelor realizate, corelarea rezultatelor obținute cu obiectivele propuse, colectarea datelor necesare pentru popularea bazei de date a indicatorilor de monitorizare și evaluare etc.

Pe lângă evaluarea activității de implementare a strategiei, această activitate contribuie la o îmbunătățire a coordonării proiectelor realizate în profil teritorial.

Activitatea de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei de Dezvoltare a Comunei Sînmartin este similară celor din celelalte unități teritorial-administrative din Zona Metropolitană Oradea.

La nivel metropolitan, activitatea de monitorizare și evaluare va sintetiza rezultatele locale, adăugând informații privind proiectele metropolitane. Informațiile activității de monitorizare și evaluarea a implementării strategiei vor fi prezentate sub forma unui raport, la o perioadă stabilită la nivel metropolitan (se recomandă ca această perioadă să nu fie mai mică de 1 an), în baza unui șablon de raportare, structurat pe capitole relevante (ex: activități realizate în perioada de raportare, rezultate obținute, stadiul dezvoltării socio-economice în comparație cu perioada inițială, gradul de realizare a proiectelor propuse etc).

Ca unitate de monitorizare, Primăria Comunei Sînmartin își va delega un raportor care va elabora raportul periodic. Rapoartele din teritoriu se centralizează și se publică la nivel metropolitan de către A.D.I. Zona Metropolitană Oradea.

SET DE INDICATORI DE MONITORIZARE ȘI EVALUARE

1. CONDIȚII DE LOCUIRE	
1.A. Intensitatea de locuire	
indicatori	modalitate de calcul
1.1. Intensitatea de locuire	=Suprafața intravilană / suprafața totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1.2. Densitatea urbană	=Populația / suprafața intravilană; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
1.B. Mediu	
indicatori	modalitate de calcul
1.3. Spații verzi pe cap de locuitor	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / populație totală; u.m.: m ² /locuitor; sursa: INS, DJS;
1.4. Ponderea spațiilor verzi din suprafața urbană totală	=Suprafața spațiilor verzi amenajate / suprafața totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
1. C. Locuințe	
indicatori	modalitate de calcul
1.5. Gradul de solicitare a teritoriului pentru locuire	=Suprafața locuințelor / suprafața intravilană *1000; u.m.: m ² / 1000 m ² ; sursa: INS, DJS;
1.6. Densitatea locuințelor	=Număr de locuințe / suprafața intravilană; u.m.: locuințe/km ² ; sursa: INS, DJS;
1.7. Disponibilitatea locuințelor	=Suprafața locuibilă existentă / populație totală; u.m.: m ² locuințe / locuitor; sursa: INS, DJS;
1.8. Suprafața medie a unei locuințe	= Suprafața locuibilă existentă / locuințe existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
1.9. Număr mediu de camere al unei locuințe	= Camere pentru locuit existente / locuințe existente; u.m.: camere; sursa: INS, DJS;
1.10. Suprafața medie a unei camere pentru locuit	= Suprafața locuibilă existentă / camere pentru locuit existente; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;

2. INFRASTRUCTURĂ FIZICĂ	
2. A. Drumuri	
indicatori	modalitate de calcul
2.1. <i>Densitatea străzilor</i>	=Lungimea străzilor / suprafața totală; u.m.: km drum/km ² ; sursa: INS, DJS;
2.2. <i>Gradul de modernizare a străzilor</i>	=Lungimea străzilor modernizate / lungimea totală a străzilor * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2. B. Utilități	
indicatori	modalitate de calcul
2.3. <i>Densitatea rețelei de distribuție a apei potabile</i>	=Lungimea rețelei de distribuție a apei / suprafața intravilană; u.m.: km rețea/km ² ; sursa: INS, DJS;
2.4. <i>Gradul de utilizare a capacității de producere a apei</i>	=Capacitatea totală de producere a apei / cantitatea de apă consumată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
2.5. <i>Gradul de conectare la rețeaua de canalizare</i>	=Gospodării conectate / Numărul total de gospodării; u.m.: % sursa: INS, DJS;
3. DEMOGRAFIE ȘI FORȚĂ DE MUNCĂ	
3. A. Populație	
indicatori	modalitate de calcul
3.1. <i>Densitatea populației</i>	=Populația totală / suprafața totală; u.m.: locuitori/km ² ; sursa: INS, DJS;
3.2. <i>Rata de dependență demografică</i>	=Numărul persoanelor în afara vârstei legale de muncă / Numărul persoanelor în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3.3. <i>Rata sporului natural</i>	=Soldul sporului natural / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.4. <i>Rata de fertilitate</i>	=Numărul nou-născuților vii / populație feminină în vârstă fertilă * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;
3.5. <i>Rata sporului migrator intern</i>	=Soldul schimbărilor de domiciliu / populație totală * 1000; u.m.: ‰; sursa: INS, DJS;

3. B. Forță de muncă	
indicatori	modalitate de calcul
3.6. Rata de ocupare a forței de muncă	=Populația ocupată / resurse de muncă; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
3.7. Rata de înlocuire a forței de munca	=Numărul persoanelor sub vârsta legală de muncă (0-14 ani) / o treime din numărul persoanelor aflate în vârstă legală de muncă * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
4. NIVEL DE TRAI	
indicatori	modalitate de calcul
4.1. Durata medie a vieții	=numărul total de om-ani trăiți de întreaga populație / numărul de supraviețuitori în vârstă de 0 ani; u.m.: ani; sursa: INS, DJS, pe baza tabelelor de mortalitate;
4.2. Vârsta medie a soților - feminin	=suma căsătoriilor înregistrate pe fiecare vârstă ponderate cu vârstele pentru care s-au înregistrat căsătorii / suma totală a vârstelor anuale nupțiabile; U.m.: ani; sursa: INS, DJS;
4.3. Rata mortalității infantile	=numărul deceselor infantile / numărul născuților vii * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
4.4. Gradul de dotare cu autoturisme	=numărul autoturismelor înmatriculate / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS, Poliția Rutieră;
4.5. Suprafața medie a unei locuințe terminate	= Suprafața locuibilă a unei locuințe terminate / număr de locuințe terminate; u.m.: m ² ; sursa: INS, DJS;
4.6. Consum casnic mediu lunar de apă	=Cantitatea de apă potabilă distribuită lunar populației existente / populație totală; u.m.: m ³ / locuitor; sursa: INS, DJS;
4.7. Gradul de acoperire cu abonamente TV	=numărul abonamentelor TV / populația totală * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5. ECONOMIE	
5. A. Activitate economică generală	
indicatori	modalitate de calcul
5.1. Rezultatul financiar al	=Cifra de afaceri a unităților locale / populația totală;

<i>mediului de afaceri</i>	u.m.: lei / locuitor; sursa: INS, DJS;
5.2. Densitatea IMM	Numărul total al IMM / populație totală * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.3. Ponderea sectorului privat în economia locală	=Număr de salariați din sectorul privat / Număr total de salariați * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.4. Ponderea populației ocupate în activități neagricole din totalul populației ocupate	=Populație ocupată în activități neagricole / Populație ocupată * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
5.5. Ponderea consumului industrial de apă	Consum industrial de apă / consum total de apă * 100; U.m. %; sursa: INS, DJS;
5. B. Construcții	
indicatori	modalitate de calcul
5.6. Locuințe noi	=Suprafața locuințelor pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
5.7. Clădiri noi, altele decât locuințe	=Suprafața clădirilor, altele decât locuințe, pentru care s-a obținut autorizație de construcție / populația totală * 1000; u.m.: m ² /1000 loc; sursa: INS, DJS;
5. C. Turism	
indicatori	modalitate de calcul
5.8. Mărimea medie a unei unități de cazare turistică	=Capacitatea de cazare existentă / unități de cazare existente; u.m.: locuri; sursa: INS, DJS;
5.9. Densitatea locurilor de cazare existente	=Capacitatea de cazare existentă / suprafața intravilană; u.m.: locuri/km ² ; sursa: INS, DJS;
5.10. Indicele de utilizare netă a capacității de cazare	=Capacitatea de cazare în funcțiune / înnoptări turistice * 1000; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6. SERVICII PUBLICE	
6. A. Sănătate	
indicatori	modalitate de calcul
6.1. Disponibilitatea personalului medical calificat	=Personal medico-sanitar calificat / populația totală * 1000; u.m.: personal calificat / 1000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.2. Densitatea cabinetelor	=Cabinete medicale de familie / populația totală * 10.000;

<i>medicale de familie</i>	u.m.: cabinete medicale de familie / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6.3. Densitatea farmaciilor	=Farmacii / populația totală * 10.000; u.m.: farmacii / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS; DSP;
6. B. Educație	
indicatori	modalitate de calcul
6.4. Dotarea cu TIC a unităților de învățământ	=Numărul PC-urilor deținute de unitățile de învățământ / populația școlară * 1000; u.m.: PC-uri / 1.000 elevi; sursa: INS, DJS;
6.5. Capacitatea unităților de învățământ	= Populația școlară / săli de clasă și cabinete; u.m.: elevi / sală; sursa: INS, DJS, ISJ;
6.6. Gradul de solicitare a cadrelor didactice	=Numărul elevilor din învățământul primar și gimnazial / numărul cadrelor didactice din învățământul primar și gimnazial u.m.: elevi / cadru didactic; sursa: INS, DJS, ISJ;
6. C. Cultură	
indicatori	modalitate de calcul
6.7. Indicele de cuprindere la lectură	=Numărul abonaților bibliotecilor publice / populația totală; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.8. Indicele de circulație a documentelor	=Volume eliberate / volume existente în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.9. Indicele de lectură a cititorilor	=Volume eliberate / cititori în bibliotecile publice * 100; u.m.: %; sursa: INS, DJS;
6.10. Capacitatea sălilor de spectacole	=Locuri disponibile în săli de spectacole / populația totală * 10.000; u.m.: locuri / 10.000 locuitori; sursa: INS, DJS;